

DENGÊ KURDISTAN

BIJÎ KURDISTAN'A AZAD Û DEMOKRATİK

III. KONGRE'YE GİDERKEN

KKP' DE

AÇIK TARTIŞMA

A Ç I K L A M A

Partimiz, KKP, TC. devletinin ve İran, Irak gerici rejimlerinin ülkemiz Kürdistan üzerinde sürdürdüğü kanlı baskı ve katliamlara karşı mücadele süreci içinde, ağır kayıplar vererek, ama büyük politik ve örgütsel tecrübeler kazanarak bugün III. Genel Kongresini toplama hazırlığına girmektedir.

1986 darbesiyle önemli kadro kaybına uğramasına, MK'nin faşist devlet terörüyle zayıflatılmasına rağmen, KKP, ideolojik-politik ve örgütsel alt yapısının sağlamlığına dayanarak bugün yeniden örgütlenme ve Kuzey Kürdistan'da politik mücadelesini yeniden yükseltme sürecine girmiştir.

Partimiz III. Genel Kongresinin hazırlığına giriştiği bugünlerde, Kürdistan ülkesi ve ve emekçi halkımız, yükselen ve geleceğe doğru güvenle gelişen yeni ve üst düzeyde bir mücadele dönemine girmiştir. Özellikle son 40 yılın en güçlü halk hareketi olarak gelişen SERHILDAN sadece Türkiye içinde değil, Ortadoğu'da tüm politik dengeleri değiştirecek biçimde, Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş davasının somut etkilerini ortaya çıkarmaya başlamıştır. Önümüzdeki süreçte gerek Kuzey Kürdistan'da, gerekse güney ve doğu bölgelerimizde halkımızın, devrimci ve yurtsever güçlerimizin etkinliğinde özgürlük ve egemenlik hakkı uğruna başkaldırısını daha da geliştireceği açıkça görülmektedir.

Kürdistan davası yeni bir aşamaya yükselmiştir. Kürt halkı mücadelesini, gerek uluslararası gerekse bölgesel planda varlığını ispatetme, sesini duyurma aşamasından; bilfiil kitlesel başkaldırısıyla ve silahlı savaşıyla özgürlüğünü, ulusal egemenliğini ve birliğini sağlama aşamasına yükseltmiştir. Bu yeni aşamada Partimiz, Kürdistan sorununun tüm yönlerini, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin stratejik sorunlarını; mücadele çizgisi ve örgütlenme politikasını dönemin önümüze koyduğu yeni tarihi veriler ışığında yeniden değerlendirme ve bir üst düzeyde üretme göreviyle karşı karşıyadır.

1980 öncesinde ürettiğimiz ve Partimizin Programının, politikalarının ve örgütlenme anlayışının temelini teşkil eden kuramsal altyapımızın 1990'ların yeni mücadele dönemine yeterli cevabı veremeyeceği; yeniden üretilebilirliği gerektiği açıktır.

KKP III. Genel Kongresi en başta bu yeniden üretimin temel noktalarını ve geleceğe yönelik açılımları belirleme göreviyle karşı karşıyadır.

Kuramsal ve politik yapımızın geliştirilmesinde dayanak noktamız, Kürdistan sorununun ve Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin yeni boyutlarını kavramak ve çözümlenmek olacaktır.

Son on yıllık mücadele sürecinden sonra Kürdistan sorunu, bölgedeki gerici ve faşist devletlerin kendi sınırları içinde ezmeye ve yoketmeye çalıştığı bölgesel bir sorun olmaktan çıkmış ve artık, Filistin halkının 1960'larda gerçekleştirdiği gibi, Birleşmiş Milletler gündemini zorlayan; ABD ve Batı Avrupa emperyalist merkezlerinden bölge devletlerine kadar üzerinde bir çok değerlendirme ve yeni planlar üretilmeye çalışılan bir uluslararası sorun düzeyine yükselmiştir.

İngiliz ve Fransız emperyalistlerince bundan 50 yıl önce Ortadoğu haritası çizilirken yok sayılan Kürdistan, bugün bölge haritasını değişime zorlayan, kendi ulusal varlığını ve devlet kurma hakkını giderek ortaya koyan bir ülkedir.

Bu tarihsel gelişime bağlı olarak Partimiz, kuramsal yapısını yeniden üretirken, salt Kuzey Kürdistan'ın değil, tüm parçalarıyla birlikte Kürdistan'ın tarihsel, ekonomik, sosyal ve siyasal gelişim sürecinin bilimsel tahlilini geliştirmek, tüm Kürdistanı kapsayan bir ideolojik-politik bakış açısına sahip olmak zorundadır.

(Devamı, S: 31'de)

KÜRDİSTAN DEVRİMİ ÜZERİNE NOTLAR

AYHAN CELİKAN

Kürdistan'da mücadele yeni bir dönem içinde. Bugün Kürtler var mı, yok mu sorusu tartışılmıyor. Bugün Kürt sorununun çözümü tartışılıyor. Düzen partileri bölünüyor, HEP gibi partiler ortaya çıkabiliyor, Kürt sözünü ağzına alanları partisinden atan Sosyal-demokratlar Kürt raporları hazırlayabiliyor.

Yenilik her bakımdan var:

a) Kürt halkı artık kitlesel olarak ulusal davaya sahip çıkıyor, ulusal sorun parti ve grupların sorunu olmaktan çıkmıştır.

b) Halk hareketi üst düzeye varmış, tınelin ucu, kurtuluşun yolu görünmüştür.

c) Mücadele silahlı mücadele düzeyinde de ortaya konmuş ve TC devleti zor duruma düşürülmüştür.

ç) Kürt sorunu uluslararası boyut kazanmış, dünya gündemine girmiştir.

d) Türkiye Kürdistan'ı, genel Kürdistan mücadelesi içinde sivrilmeye başlamıştır. vs. vs.

Mücadelenin gelişimi açısından yeni dönem ana özelliği devrim sürecinde Kürdistan'ın kendi dinamikleri üzerinde canlanması, Türkiye'dekine bağlı olmaksızın harekete geçmesi, ulusal ögenin yükselmesidir. Kürdistan'ın sosyal içerik taşıyan ulusal devrimi kendi kökleri ve kaynakları üzerinde yükselmeye başlıyor...

Yeni dönem Kürdistan'da Kürt halkının ulusal derleniş, bütünleşme ve mücadelesinin yükselmesidir. Kürdistan devrimi yola çıkmıştır.

Kürdistan'da yeni dönem TC açısından ise başka anlama geliyor. TC devletinin Kürdistan'da kurduğu eski egemenlik sistemi bizzat kendi iç evrimi sonucu aşıyor; tekelci kapitalizmin doğal gelişme seyri daha önce kurulan ekonomik-sosyal ve politik statükoyu yıkıyor; TC devletinin Kürdistan'da ekonomik-politik egemenliğini yeniden kurmaya Kürdistan'la ilişkilerini yeniden düzenlemeye başladığı görülüyor.

Kürdistan, TC devletinin tüm çelişki, bunalım ve sorunlarının en bariz biçimde ortaya çıktığı, son derece keskinleştiği bir kavşaktadır. Son on yıllık sürede kapitalizmin uğradığı "transformatasyon" Kürdistan'a tam bir yıkım getirmiştir. Kürdistan'daki "Türkiye ekonomisi" ile Türkiye'deki "Türkiye ekonomisi" net şekilde farklılaşmış iktisadi ve sosyal yapıda ortaya çıkan bu derin uçurum ve Kürdistan'daki TC tekelci ekonomisinin gayri meşru çocuğu durumundaki yeni ekonomi eski egemenlik sisteminin yerine yeni bir egemenlik sistemini gerekli ve kaçınılmaz hale getirmiştir. Burjuvazi bu amaçla siyasal, hukuki ve idari yapıda değişikliklere yönelmektedir.

TC'nin Kürdistan'da egemenliğini eski egemenlik sisteminin özünü koruyarak bir üst düzeyde yeniden düzenleme ihtiyacı sadece ikti-

sadi etkenlerden kaynaklanıyor. Bu, aynı zamanda Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin yükselmesinden kaynaklanıyor.

Kürdistan ulusal mücadelesini tarihi görmek amacıyla Kürdistan'da kontrollü biçimde geliştirilen kapitalizm iki ülkenin "iktisadi entegrasyonunu" sağladı ama zaman içinde bu "bütünleşme" iki ülke arasında iktisadi, sosyal ve siyasal farklılıkları bir üst düzeyde yeniden üretmek ve ezilen ulusun kendi içinde iç bütünleşmesini sağlayarak Kürdistan ulusal direnişinin yolunu açtı. Kürdistan'da ulusal bütünleşmeye köstekleyen eski feodal ilişkiler çözüldü; yoksulluk, eşitsizlik ve haksızlık üzerine kurulu çarpık ve dengesiz kapitalizm ulusal birlik ve bütünleşme bilincini kamçıladı.

Buna mücadelenin bir üst düzeyde üretilmesi evresi denk geldi. PKK'nın gerilla eylemi böyle bir konjonktürde ortaya çıkarak ulusal sorunun taşıdığı dev potansiyeli sergiledi. TC devletinin kendini "yenilemek", yeni siyasal düzenlemeleri gündeme getirmek; yeni idari, siyasal, hukuki egemenlik kurumları tesis etmek ihtiyacı içersinde bulunmasının ikinci sebebi budur.

Kürdistan'da TC devletini yeni düzenlemelere zorlayan ve de mücadelenin yeni bir evreye sıçramasına yol açan etkenlere 12 Eylül faşizmini de eklemek gerekiyor.

Kürdistan'da yeni dönemi hazırlayan iktisadi gelişme ("liberalist transformatasyon", "özal ekonomisi") için bir yönüdü. Diğer yön siyasal ve tarihseldir. 12 Eylül öncesi politik mücadelenin sağladığı bilinc, 12 Eylül sonrasında faşizmin Kürdistan'da uyguladığı çıplak soven ve militarist faşist politika bugünü hazırlayan kaynaklar arasında sayılmalıdır.

Faşizm, "bölücülüğe" karşı yürüttüğü azgınca "mücadele" ile ulusal bilinçlenme sürecini istemedi şiddetlendirdi. 12 Eylül yıllarında izlenen zorba politika Kürt olduğunun bilincinde olmayan en geri insanların bile "Kürt olduğu için bu zulme maruz tutulduğunu" sezmesine yaradı.

Ayrıca İran-İrak savaşı boyunca öne çıkan Güney Kürdistan kurtuluş mücadelesinin etkilerini de saymak lazım.

Bütün bunlara PKK'nın gerilla mücadelesi komünistler ve diğer yurtsever güçlerin çalışmaları ve mücadelesi de eklenince ulusal mücadelenin yeni evresi: ulusal diriliş ve direniş süreci ortaya çıktı.

Mart ayı Kürdistan halkının Serhıldan'ı bu sürecin önemli bir kilometre taşı olarak belirledi.

Kürdistan komünistleri işte böyle bir sürecin içersinde Kürdistan'da politik bir alternatif odak yaratmakla yüzyüzedirler. Kürdistan'da siyasal önderlik alanı henüz boştur. Şimdilik hiç bir siyasal örgüt bu boşluğu dolduramaz. Kürdistan komünistleri bu boşluğu doldurmak, her-

kesten çok farklı olan kendi siyasal programlarını hayata geçirmekle yükümlüdürler.

Bu işe görev ve taktiklerin doğru belirlenmesine ve sıkı, disiplinli örgüt çilişmasına bağlıdır. Bir çok konuda görüş ve anlayışlarımızın bir sorugulamasını yapmamız, doğruluklarını sınamadan geçirmemiz, politik taktik ve tespitlerimizi doğru yaklaşımlar üzerinde üretmemiz gerekiyor. Bu yazıda kimi konularda Partinin eski ve yanlış gördüğüm görüşler hakkında düşüncelerimi yazıyorum.

a) KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN NİTELİĞİ

Kürdistan devrimi SİYASAL yönden ULUSAL DEMOKRATİK, İKTİSADİ yönden ANTI-KAPİTALİST, SOSYAL yönden HALK DEVRİMİ özelliklerini gösterir.

K.Kürdistan devrim süreci toplumsal-iktisadi dinamikleri yönünden Türkiye devrimi, ulusal-siyasal talepleri ve dinamiği yönünden genel Kürdistan devrimiyle birleşir.

K.Kürdistan devrim sürecini Türkiye devrim süreciyle birleştirecek toplumsal-iktisadi dinamikler "birlik" imkanı yarattığı kadar "farklılık" ve "ayrılık" öğeleri de yaratıyor.

Örneğin Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi Türkiye ile Kürdistan'ın iktisadi bütünleşmesini gerçekleştirmiştir. Ancak ulusal eşitsizlik ve ülkeler arası ekonomik dengesizlik üzerine kurulu "bütünleşmiş kapitalist ekonomi" artık iki ulusu sadece birleştiren bir katalizör değildir. "Bütünleşmiş kapitalist ekonomi, tek pazar, ortak iktisadi temel" vs. Bütün bunlar iki ulusu birleştirdiği kadar ayıran, farklılaştıran, bölen öğelerdir.

Ortak iktisadi temel ulusal ayrılıkları ve eşitsizliği gidermemiş tam tersine azdirmiştir. Çünkü burada özgür ve eşit bir ilişki, gerçek bir bütünlük yoktur; bağımlılık vardır. İki ülke arasındaki bu eşitsiz ilişki iki halk arasındaki ilişkiye de yansımıştır: Kürt halkı, ezilen bir ulusun halkıdır; Türk halkı egemen ulusun halkı. Her iki halkın da düşmanı ortaktır (kapitalizm) ama Kürt halkı aynı düşmanın ikili boyunduruğu altındadır. vs.

Kapitalizmin sarsıntı ve bunalımları en önce Kürdistan'ın hırpalar.

Kapitalizmin Kürdistan'da TC devletinin siyasal egemenliği altında gelişmesi ulusal eşitsizlik ve haksızlığın derinleşmesini sağladı. Böylece diyalektikğin tez'in anti-tez'e dönüşmesi kuralı işledi: TC egemenliğinde kapitalist gelişme iki ülke ekonomisini "bütünleştirdi, ama bütünleşmiş, ortak iktisadi sistem kendi içinde ulusal eşitsizlik ve farklılığı şiddetlendirdi.

Siyasetle iktisat arasında diyalektik ilişki vardır. Uluslar arasında siyasal eşitsizlik, bir ulusun diğerini baskı altında tutması durumunda gerçekleşen tek pazar, tek ekonomi aslında bir diğerinin insan ve maddi kaynaklarını sömüren iki ekonomidir.

Bu durumda ekonomi ne kadar birleşmiş, bütünleşmiş olursa olsun iki ayrı ülke ve iki ayrı ulus biri egemen diğeri ezilen olarak bir arada buldukları için sonuçta ortaya biri "burjuva" diğeri ise "proleter" olan iki ulusun birliği, bütünlüğü çıkar.

Kürdistan'da ulusal mücadeleyi yükselten, ulusal güçleri derleyip toparlamaya zorlayan süreç işte bu süreçtir. Kapitalizmin gelişmesinin nesnel bir sonucu "entegrasyon", "birlik",

"bütünlük", "ortaklık" şeklinde ortaya çıktı. Bir diğer sonucu ise "ayrılık", "eşitsizlik", "adaletsizlik" vs.nin kısacası ezilen ulus olma durumunun derinleşmesi oldu. Her iki yönden de ulusal ve toplumsal kutulus mücadeleleri açısından hem olumlu, hem de olumsuz sonuçları var. Her iki yönden de Türkiye ile Kürdistan halklarının mücadelesi birliğini pekiştiren veya güçleştiren öğeler var.

Kapitalizmin Kürdistan'da gelişmesinin yarattığı en önemli sonuç Kürdistan'da "uluslaşma" sürecinin ortaya çıkması ve gelişmesidir.

Uluslaşma, ulus olarak kendini ayırma, derleme ve toparlanmadır. Uluslaşma kendini bütünleştirmedir. Ve bu yüzden iktisadi bütünleşme içine girdiği ulustan siyasal olarak kendini ayırma-dır.

Kapitalizmin ulusları yaratma, ulusal duyuğu ve bilinci geliştirme, ulusların kendi siyasal birliklerini gerçekleştirmelerini sağlama vs. biçimdeki ulusculuk eğilimi ile ulusların kaynaşma, birbirleri içinde erimeleri, uluslararasındaki çitlerin yıkılması aynı tarihsel hareketin iki ayrı yönüdür. Kürdistan bu tarihsel hareketin içinde hem kendini ulus olarak kurma ve hem de ulusların karşılıklı kaynaşmasını gerçekleştirmeye evresini birlikte yaşamaktadır.

Kapitalizm, cumhuriyet dönemi boyunca çeşitli gelişme-aşamalarında geçerek tamamen egemen duruma gelince iki ülkenin iktisadi entegrasyonunu gerçekleştirdi. TC devletinin hükümdarlığı ve siyasal belirleyiciliği altında Türkiye ve Kürdistan'da tek bir ekonomi, tek pazar oluştu; egemen ulus bayağı altında her iki ulus egemen sınıflarının uluslar üstü iktisadi, sosyal ve politik egemenliği gerçekleşti. Siyasal zor yoluyla boyunduruğ altında tutulan Kürdistan, Türkiye cumhuriyeti çerçevesi içinde yorgularak eritilmeye, Türkiye Cumhuriyetiyle bütünleştirilmeye çalışıldı.

Türkiye ile Kürdistan'ın iktisadi ve entegrasyonunu (bütünleşme) sağlayan kapitalizm TC devletinin siyasal belirleyiciliği altında gelişti. Bu yüzden Kürdistan'ın bağımsız ekonomik gelişmesi gerçekleşmedi; Kapitalizmin gelişmesi Kürdistan'ın Türkiye ile entegrasyonu uğruna Kürdistan'ın ulusal birlik ve bütünlüğünü kurmasını, ulusun kendisini kurmasını (ki bu, a- siyasal birlik, bağımsız siyasal oluşum yani ulusal devlet, b- iktisadi birlik yani ulusal ekonomi anlamına gelir) engelleme, Kürdistan'da yabancı bir ekonominin zorla içselleştirdiği çarpık ve bağımlı bir (ulusal olmayan) ekonomi yaratma pahasına sağlandı. Kürdistan ekonomik ve sosyal coğrafya yönünden bölündü; Kürdistan'ın Batı kesimleri ile Doğu kesimlerinin, Güneyi ile Kuzeyinin arasında iktisadi ve sosyal ilişkiler koparılabildiği kadar koparıldı; aralarında gelişme farklılıkları yaratıldı; Kürdistan'ın bölgeleri ve halkı birbirine yabancılaştırıldı.

Kürdistan TC devletinin iktisadi ihtiyaçlarına göre iktisadi coğrafya yönünden bölündü. Bu bölünme siyasi nedenlerle, özellikle asimilasyon amacıyla daha da derinleştirildi.

Ancak çarpık ve özürülü de olsa kapitalizmin gelişmesi bir önceki düzeye göre elbetteki bir ilerlemeydi. Bu ilerleme emekçi sınıfların mücadelesi açısından elverişli imkanlar getirdi. Kürdistan'da modern sınıflar doğdu.

Kapitalizmin gelişmesi sonucu eski ilişkilerin, eski sosyal yapının çökmesi Kürdistan'ı durgunluk ve uyusukluktan çıkardı; hareketlilik ve arayış içersine soktu. Sosyal mücadele yükseldi; köylülerin, gençliğin, aydınların,

esnafın düzene karşı muhalefetleri ve mücadeleleri çeşitli biçimlerde ortaya çıktı, gelişme gösterdi; işçi sınıfı hareketi doğdu. Nihayet siyasal arenada sosyalist ve yurtsever politik örgütler ortaya çıktı.

Kürdistan'da nüfusun göç hareketi kimi zamanlar kitlesel dalgalanmalar halinde aralık durmaksızın devam etti; aşiret ilişkileri çözüldü; Kırın ve aşiret yaşamının dar, kısıtlı ortamından kopan ve Türkiye'ye, Avrupa'ya, Arap ülkelerine göç ederek ekme kavgasına yönelen milyonlarca insanın bu durmadan süren göç hareketi önemli sonuçlar doğurdu. En başta ulusal kimliğini farketme, ulusal ezilmesini derinden hissetme ve aynı zamanlarda diğer uluslardan insanlarla kaynaşma; yani ulusal ve enternasyonalist bilinci, sınıfsal bilinci birlikte alma sonucuna ortaya çıktı.

Kürdistan'ın kendi topraklarından ise kırlardan kentlere akın yüzünden kent nüfusu kalabalıklaştı, işsizlik, konutsuzluk gibi sosyal problemler şiddetlendi.

Kürdistan'da ulusal bilinçlenme ve ulusal kurtuluş mücadelesinde 1960-1980'li yılları başlı başına bir dönem olarak değerlendirmek gerekir. Bu dönemin özelliği ulusal mücadelenin yeniden doğuşu, ulusal sorunu ortaya koyma, Kürt halkını kendine tanıtmaya (ulusal bilinçlenme) ve Kürt halkının varlığını dosta-düşmana duyurma, kanıtlamadır. Ancak bu mücadele Cumhuriyetin ilk yıllarında başlayıp, 1940'lara kadar devam eden mücadeleden temelden farklıdır. Aradaki kesinti yılları önemli değişiklikler yaratmıştır. En temel farklılık bu mücadelenin güçlü bir sınıfsal-toplumsal mücadele temelinde (veya ekseninde) yükselmesi, ona eşlik etmesi ya da onun içinde gitmesidir. Bu önceki dönemde (1920-1940) mücadelesinin ulusal içeriği devralınmış ama olduğu gibi değil, aşılar yeniden biçimlendirilerek devralınmıştır. Ayrıca bu dönem Kürdistan'da sosyal ve politik örgütlerin doğuşu güç kazanması, şekillenme ve yerlerini alma dönemidir. Eski tip aşiret, din ve mezhep vb. temelindeki geri feodal örgütlenmeler yerlerini modern örgütlenebilir bırakmıştır.

Bu yıllarda Kürdistan'daki toplumsal mücadele güçlü bir proleter temele sahip olmadığı için yine de henüz tam gelişmiş ve olgunlaşmış sayılamaz. Yani nasıl ki ulusal mücadelenin bir ilk evresi, yeniden doğuş ve filizlenme evresi dönemin belirgin özelliği ise bu mücadelenin temelleri üzerinde yükseldiği toplumsal özellik de henüz tam gelişmiş ve olgunlaşmış değildir. Bu yüzden de hareketin henüz çocukluk ve gençlik dönemidir.

İşçi sınıfı belli merkezlerde varsa da Kürdistan'da kapitalizmin ulaştığı boyutta bir işçi sınıfı oluşmamıştır; mülksüzleşmiş proleterleşen yığınlar esas olarak Türkiye'ye akmış, Türkiye metropollerinin işçi hareketinin güçlü bir bileşeni ve hatta çoğu kez esas güçleri Kürdistan'dan kopup gelen işçiler olmuştur. Çünkü kapitalist üretim ilişkileri Kürdistan'a hızla dalmış ama üretici güçleri sağlıklı bir şekilde geliştirememiştir. Çözülen ve mülksüzleşen köylü yığınları kitle halinde Türkiye'ye veya daha da öteye göç etmiştir.

Kürdistan işçi sınıfı hizmet, ulaştırma, tarım, madencilik, petrol gibi alanlarda ve bir de tarıma dayalı sanayilerde (dokuma, tütün, şeker fabrikaları) istihdam edilmiştir; güçlü bir sanayi proletaryası çekirdeği yoktur ve işçiler hala köylülükten tam kurtulamamışlardır. İşçi sınıfının mücadelesinin bu yeniden doğuş evresinde çok güçlü bir rol oynayamamasının ve sürece damga vuramamasının nedeni budur.

Kürdistan'da ulusal mücadele ve toplumsal mücadele olarak birbirine sıkışıkya bağlı iki ana devrimci dinamiğin 1960-80 yılları arasında gmc terdigi düzey bir bakıma kapitalizmin o yıllardaki gelişme özellikleriyle bağlantılıdır.

Kürdistan ekonomisi Türkiye'nin ham yada yarı işlenmiş maddeler ve işgücü ihtiyacını karşılayacak biçimde düzenlenmiştir. Kürdistan'a sermaye yatırımları yapılmamış; özel sermaye Kürdistan'a girmekten kaçınmıştır. Özel sermaye karlı ve güvenilir bulmadığı için Kürdistan'a gelmeyince gerçekleştirilen yatırımlar sadece devlet yatırımları olmuş, bunlar da tekelci sermayeye kaynak sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.

Bu, Kürdistan'da çarpık, geri ve yabancı bir kapitalizmdir. Bu kapitalizm derin ilişkiler barındırır. Çelişkiler yumağının kördüğümü ulusal çelişkidir. 1960'li yıllarda sosyal içerikli ulusal mücadelenin yükselme zemini budur.

Mücadele 1960-70 arasında sorunu öne koymadır. Bu dönemde sorun henüz "Doğu Sorunu"dur. M. Emin Bozarslan "Doğu'nun Meseleleri", I. Beşikçi "Doğu Anadolu'nun Düzeni"ni yazar. Kürt solu DDKO ile kendini ayırıştırır.

1970-80 arasında Doğu Sorunu artık "Ulusal Sorun"dur. Leninist teorik tezler temelinde Ulusal Sorun'un niteliği tartışılır ve farklı tezler berraklaşır.

1980-90'larda artık sorun adıyla sınıyla "Kürt Sorunu"dur. Sorunun niteliği değil "çözümü" tartışılır.

KURDISTAN'DA SIYASAL MÜCADELENİN GEİ İŞİMİ

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin birinci döneminin ana özelliği hareketin burjuva ulusal nitelik taşımasıdır. 1920-1940 yılları arasında verilen mücadelede önderlik burjuva ve feodal güçlerin elindeydi. O yıllarda Kürdistan'da ulusal bilinç ve ulusal birlik yeterince olgunlaşmamıştı. Kapitalizm cılız, ulusal pazar yeni yeni oluşuyordu. Kürdistan'ın sosyal yapısı feodalizm ve aşiretçiliğe dayanıyordu; kitlelerin ulusal, laik, demokratik bilinçleri gelişmemişti; bunun yerine daha çok feodal ve dinsel ideoloji ağır basıyordu. 1940'lara kadar patlak veren isyanlar köylü yığınlarına dayanan ama yerel feodaliteye yönelmeyen aksine yerel feodalitenin öncülüğünde egemen devlete karşı yönelen hareketlerdi. Bu sebeplerden dolayı hareket istikrar, süreklilik ve bütünlük kazanamadı. Parça parça patlak veren hareketler bastırıldı; isyanlara baş çeken feodaller ezildi veya TC'ye bağlandı. Kürdistan'da TC'nin siyasal egemenliği zorla hakim kılındı.

1940-60 yılları ulusal hareketin durgunluk yıllarıdır. Yığın baskı, zulüm, asimilasyon politikasıyla TC devleti Kürdistan'da egemenliğini tesis etme ve pekiştirme çabasındadır. Yerel egemen sınıflara ittifak kurulmuş, bunlar rejime ortak edilmiştir. Kapitalizm egemen üretim biçimi olma yolundadır.

1960'lı yılların başlarında yurtsever aydın ve gençlerin öncülüğünde ulusal fikir ve düşünceler ileri sürülmeye başlanır. Bunlar henüz çok ham, geri ve ilkel düzeydedir ama hızla yayılır. Türkiye sol hareketi ile birlikte Kürdistan yurtsever hareketi doğar ve işbirliği halinde mücadele yürütülür. Ancak başlangıçta birlikte davranan sol zamanla ayrışır, parçalanır. Türk solu- Kürt solu ayrışır, Türk solu kendi içinde ayrıca parçalanır, Kürt solu ise şekillenmeye başlar. Parçalanmasını bir sonraki devreye bırakır.

1960'lı yıllarda sorun henüz "Doğu sorunu" "Doğu Sorunu", "Doğu'nun geri bırakılmıģlığı", feodal ilişkilerin sürmesi, toprak sorunu, dil sorunu, "etnik" sorun düzeyine dek yükselir.

1960'lı yılların sonunda Doğu mitingleri ve DDKO örgütlenmesinin ortaya çıkması varılan en ileri düzeydir.

Kürt sorunu, bölgesel farklılıklar, eşitsizlik ve baskılar düzeyinde dile getirilmiş Türk solu bundan ilerisine Kemalist soven zihniyet nedeniyle ulaşamadığı için her iki ülke solu bölünmüş ve kendi evrimleşmelerine başlamıştır. Ancak bu yılların sonuna doğru iki ülke solu farklılaşırken Türk solu içerisinde bir kesim Kürt sorununu o yıllara göre en ileri bakış açısıyla ele alarak sovenist yapıyı aşmaya yönelmiştir. bu hususta ulusal sorunu ilk kez gündeme alan THKO ve TIKKO olmuştur. Her ne kadar bu örgütlerin söylemlerinde de ikinci milli kuruluş mücadelesi vs. gibi Türk milliyetçisi motifler varsa da Kürt gerçeği benimsenmiş ve bu iki örgüt kendi devrimci çıkışlarını da esasında Kürdistan topraklarına dayandırmışlardır.

Ancak Kürt sorununu bir etnik sorun düzeyinden "ulusal sorun" düzeyine çıkması 1975 sonrasıdır. 1960'lı yıllarla içine girilen yeni dönemin ikinci evresi başlamıştır.

1960'la başlayan yeni dönem Kürt ulusunun kendi kimliğini tanıması, ulusal varlığının bilincine varması, varlığını dosta-düşmana duyurması ve kanıtlanması dönemidir. 1960'lara dek süren bu dönemin birinci evresi henüz ulusal kimliğini ileri sürme ve bunu bir temele dayandırma, arayış ve mayalanma evresidir. 1960-70 yılları arasında ulusal sorun çözümü anahtarı keşfedilmiştir. bu anahtar Marksizmdir. Marksizm-Leninizm didik didik edilir. Kürt solu kendisini Türk solundan ayırte der.

İkinci evre 1975-80 arasındır. (Arada 12 Mart kesintisini ikinci evrenin mayalanma, geçiş dönemi olarak nitelendirebiliriz). İkinci evrede artık "ulusal sorun", "ulusal varlığı" ve "ulusal sorunun anahtarı" ortaya konulur. Kürt solu iyice şekillenmiş, kendi içinde ayırışmaya başlamıştır. Hareket artık kitlesel temel kazanır. Kitlelerin günlük siyasal mücadeleleriyle birlikte her yerde ulusal sorun tartışılır, ulusal hak ve talepler ileri sürülür. Ancak Kürt solu kendisini Türk solundan ayırmasına, Türk soluyla karşılıklı suçlamalara ve konularının meşruyetini tartışmasına, ayrıca ayırışmaya peden olan "ulusal sorunu" tartışmasına rağmen her iki sol arasında düşmanlık ve kopuş olmaz. Kürt sorununu çözümü için temel ilke konur: Ulusların kaderini tayin hakkı, ayrılma özgürlüğü... Türk solunun bir kesimi ulusların kaderlerini tayin hakkından sadece birleşme özgürlüğünü anlar. Diğer kesim ayrılma özgürlüğünü vurgulamakla birlikte henüz bunun örgütsel aracını, programsal çözümünü vs. koyamaz. Bu evrenin sonuna doğru bu konuda somut çözüm en önce TKEP'ten gelir: Birleşik devrim, birleşik örgütlenme, ulusal devletini kurma hakkı.

Kürt solu ile Türk solunun diğer bir tartışma konusu Kürdistan'ın statusudur. Kürt solu fikir birliği içerisinde buna sömürgecilik der. Türk solu bu konuda farklıdır. Kimisi net değildir, kimisi sömürgeciliği benimser, kimisi ise ilhak der.

Her iki sol arasındaki tartışma konularından birisi de birbirlerinin varlığının meşruyeti, birbirlerinin siyasal niteliğidir. Kürt soluna göre Türk solu sosyal-gövdendir, Türk soluna göre ise Kürt solu küçük-burjuva milliyetçiliğidir.

Ama esas kargaşa bizzat Kürt solunun kendi içindedir. Dönemin sonuna doğru ortaya çıkan,

PKK, Kürt solunun diğer kesimlerini tehdit etmektedir; programı ve politikaları belirsizdir. Kürt solu kendi içinde şiddete dayanan bir güç ve hegemonya yarışına girer, Kürt solunun bir kesimi Türk soluyla birlikte örgütlenmektedir; birlikte örgütlenenler kendi aralarında Türk solundaki ayrılıklara göre bölünmüşlerdir. Türk solundan ayrı örgütlenenler birlikte örgütlenenleri işbirlikçilikle suçlamaktadır vs.

Yine de bu dönemde ulusal hareketin ana özelliği "ulusal sorunun ortaya konulması"dır. Ayrılma özgürlüğü hakkının ilkesel savunusunu yapan Kürt solu TC devletinin tüm suçlamalarına rağmen aslında "bölücülük" peşinde değildir. Demokratik temellerde oldukdan sonra hiç kimse "birlikte" kalmaya karşı değildir; ancak 1) her an için ayrılma hakkı saklı tutulmalı 2) birliğe Kürt halkı kendi rızasıyla katılmalı 3) her halükarda Kürt halkının kendi siyasal devleti olmalı, egemenlik ve özgürlüğü kabul edilmeli.

Dönemin sonuna gelindiğinde artık Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi önemli ölçüde netleşmiştir: İki ayrı ana çizgi vardır: Birleşik örgütlenenler, ayrı örgütlenenler. Ayrı örgütlenenler ise kendi içlerinde mücadele yöntemleri bakımından ikiye ayrılmıştır. Sağ ve sol.

Hareket ülke zeminine oturmuş, esas olarak kırsal kesim, gençlik, aydınlar ve esnafilar arasında taban bulmuştur.

Siyasal (ulusal) hareket sosyal hareketle iç içedir, birlikte yükselmektedir.

Kürdistan'ın Türkiye'yle daha çok bütünleşmiş Batı kesimlerinde daha çok Türkiye'li örgütler egemenken, ulusal hareketin güçlü olduğu yerlerde Kürt solu hakimdir.

Kürdistan'ın hemen her kesiminde örgütlü olan Kürt örgütü PKK'dır.

Kürdistan'da henüz güçlü bir işçi sınıfı hareketi ve komünist partisi yoktur.

12 Eylül ile hareketin bu dönemi kapanır.

Ulusal kurtuluş hareketinin 1960-80 arasında kapsayan iki evreli (kendii içlerinde alt evreleri elbette vardır) yeniden doğuş dönemi kapanmış, sorun artık "ulusal sorun" olarak ortaya konmuş, siyasal odaklaşmalar, program ve stratejiler netleştirilmiş artık yeni bir döneme geçişin temelleri döşenmiştir.

KKP bu dönemin sonunda yeni döneme geçişi keşintiyi ugratarak yeni dönemin mayalanmasını hazırlayan 12 Eylül koşullarında ortaya çıktı.

Yeni dönem 1980'lerle birlikte açılmaya, mayalanmaya başladı. Yeni dönem artık sorunun ortaya konulmasından çözümünü ortaya konulmasına sıçrama, çözümü ileri sürme dönemidir. Stratejilerin uygulamaya sokulması dönemidir.

1990'larla başlayan dönemii daha sonradan TKSP, PPKK ve KUK'a dönüştücek olan güçler açtı, olgunlaştılar. "Ulusal sorun"u ortaya koymak ve tanıtmak ağırlıklı olarak bu güçlere nasip oldu. Dönemin sonunda ortaya çıkan PKK ise yeni dönemin başlatıcısı oldu. Şimdilik yeni döneme damgasını vuran PKK.

b) BUTUNLEŞMİŞ DEVRİM SURECİ-NESNELİĞİN ANLAMI

Kürdistan ve Türkiye devrimleri birbirinden kopuk, ayrı ayrı kanallarda gelişmeyecektir. Her iki ülke devrimini aynı cephede, aynı düşmana karşı birarada bulunmaya zorlayan nesnel etkenler son derece güçlüdür.

Ancak güçlü nesnel koşullar mevcut diye koalarımızı kavuşturup oturmamalıyız. Böylece bir tutum kaderciliktir. Nesnel koşulların uygunluğu ve nesnel olanaklar eğer öznel etkenler gerekli tutumu alma becerisi gösterirlerse bir değer taşırlar. Çünkü nesnellik çok yönlüdür. Burjuvazinin kendi politikasını yürütebileceği nesnel dayanakların varlığı kadar proletaryanın ve küçük burjuvazinin de kendi politikalarını üzerine dayandırabilecekleri zemimler vardır. Sonucu güçler dengesi, politik beceriklilik vs. gibi öznel etkenler tayin edecektir.

Her iki ülke devriminin birleşik niteliği, devrim dinamiklerini bütünleştiren nesnel etkenler üzerinde yeterince durduğumuz için biraz da "ayrılık"lar üzerinde duralım: (iki yönün diyalektik ilişkisini unutmamak gerektiğini hatırlatmak kaydıyla).

Devrim patlaması birlik ve ayrılığın diyalektik ilişkisine somut örnektir. Devrim, devrimin farklı taleplerini şiar edinmiş değişik güçleri birleştirir, yoğunlaştırır ve gerer. Patlama bu güçleri ortak tek hedef üzerine birleşik bir halde sevkeder. Hedef yıkıldığı zaman devrimin güçleri arasında ayrılıklar, her kesimin kendi yoluna gitme arzusu öne çıkar.

Devrim kurulu dengeleri sarsmak, herşeyi alt-üst etmektir. Bunu ister kısa bir andayışın isterse nispeten zamana yayılmış bir tarzda bir süreç halinde gerçekleştirin sonuç aynıdır.

Buna göre ulusal meselede de durum böyle olur. Devrimle birlikte ulusların karşılıklı ilişkileri de sarsılır, o zamana kadar bastırılmış kuvvetler birdenbire bütün şiddetleriyle ortaya çıkarlar.

Bendini yıkan selin aynı kanalda gitmesi mutlak bir zorunluluk değildir. Devrimin öndeki engelleri yıkarak yollarını açtığı sınıflar, uluslar ve diğer topluluklar ancak belirli koşullar mevcutsa aynı doğrultuda yol alırlar.

Örneğin Ekim Devrimi sırasında Kafkas Cumhuriyetleri bağımsız Sovyet Cumhuriyetleri haline geldi. Menshevik hükümetler kuruldu. Dış kışkırtma ve müdahale, Mensheviklerin kitleler üzerindeki etkinlikleri, kimi yerlerde küçük-burjuva ve burjuva milliyetçilerinin etkin olması vb. gibi etkenler yüzünden bir çok ülkede (Ermenistan, Gürcistan, Polonya vb.) burjuva ulusal devletler kuruldu. Bunları Sovyet ittifakına ancak Kızıl Ordu müdahalesi bağladı.

Tekbaşına bu örnek bile "bütünleşmiş tek devrim" formülüne mümin gibi sıkı sıkı sarılanın fazla birşey ifade etmeyeceğini gösterir.

Devrim, doğası gereği "bütünleşmiş", "birleşik" seyretmeyecektir, bız, bize bu olanığı veren koşullardan yararlanarak devrimle birleşik güdürebilir, yönlendirebilirsek o birleşik olacaktır. Bütünleşmiş tek devrim ya da birleşik devrim proletaryanın tüm emekçilerin sunduğu kendi sınıfsal tercihi; komünistlerin programı, programı, niyetidir. Birleşik dinamik Türk ve Kürt devrimcilerinin tutumu ve çabalarına bağlıdır.

Demek ki, öznel etkenler, irade ve kuvvet önemli rol oynuyor. Komünistler, nesnellik tek yanlı değerlendirmiyorlar; nesnellığın getirdiği değişik seçenek ve çözüm yolları arasında onlar kendi çözümlerini öneriyorlar. Mesele her iki halktan emekçi yığınları bu ortak sınıfsal çıkarı ikna etmededir. Burjuvalar anlayışına göre biz de anlayabiliriz; bunu halkımıza kavratmalıyız.

Kürdistan ve Türkiye devrimlerini birbirleriyle birleştirecek olan esasında devrimci irade ve

müdahaledir. Yoksa nesnel dinamikler tek başına her derde deva değil ayrıca nesnel dinamikler böyle tek yönlü, sağlam, hep "birleşik" ve "bütünleşme" doğrultusunda işlemez. Ayrılıkçı yönler de vardır. Sözgelimi TC devletinin Kürdistan ve Türkiye devrimlerini birbirinden ayırarak ezme çalışması ya da emperyalizmin Kürdistan devrimine kendi arzularını doğrultusunda yön vermesi çalışması sadece öznel çaba olarak yorumlanamaz; bu çabaların başarısını mümkün kılacak nesnel temeller de mevcut. Hiç olmazsa bir yere kadar.

Ulusların özgürce kaynakmalarının öndeki engel sömürücü sınıflardır; Kürt halkının üzerinde baskı kuranlar Türk ve Kürt halklarının birliği ve kardeşliğinin gerçek düşmanlarıdır.

c) KURDISTAN DEVRİMİNİN ULUSLARARASI NİTELİĞİ

Kürdistan sorunu, Misak-ı Milli çerçevesini aşar. Kuzey Kürdistan'ın kurtuluşu Türkiye'nin toplumsal kurtuluş sorunuyla sıkı ilişki içerisinde olmasına rağmen tek başına Türkiye'nin kurtuluşuna havale edilemez.

Böylesi bir yaklaşım kaderciliktir. Bir ulusal ulusal kurtuluşu sözkonusuyken bu görevi çözmeye talip olan güçler her şeyden önce kendilerine güvenmek zorundadırlar. Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş devrimi Türkiye toplumsal devrimi ile bağlantılıdır. Ama kendi bağımsız dinamiği de vardır.

Sadece K.Kürdistan sorunu çözümlenmeye başlansın ulusal sorun uluslararası boyut kazanır; misak-ı milli sınırlarını aşar; Irak, İran, Suriye'yi dolaysıyla Avrupa, ABD ve Sovyetleri etkileyen uluslararası boyutlara erişir.

K.Kürdistan sorunu en başta K.Kürdistan halkının ulusal özgürlük ve egemenlik sorunudur.

Sonra Türkiye halkının toplumsal özgürlük ve devriminin sorunudur. Türkiye devrimi, Kürdistan sorununa çözüm sunmak zorundadır, ayrıca başariye erişmek için Kürdistan devrimine dayanmak zorundadır. Kürdistan halkının desteğini almayan bir genel Türkiye devrimi düşünülemez, böyle bir gelişme başarıya ulaşamaz. Demek ki, Kürdistan devriminin Türkiye devrimine birleşme, ona güç verme olanığı vardır.

Ama iş burda bitmiyor. Kuzey Kürdistan sorunu Kürdistan'ın genel kurtuluş sorunudur.

Kürdistan parçaları aralarındaki fiili ayrılık (farklı pazarlar, farklı devrim dinamikleri oluşmuş olması) ulusal bütünleşme için kesin ve mutlak engel değildir. Bu ayrılık Kürdistan parçaları arasında birleşik bir kitle hareketi yaratılarak giderilebilir.

Teorik olarak böylesi bir siyasal bütünleşme, genel Kürdistan devrimi imkansız değildir; bizzat ulusal sorunun kendisi her türlü yapay ve zora dayanan statükoları kırabilir, zorla ayrılan Kürdistan devrim dinamiklerini birleştirebilir, bu yönde güçlü dürtü sağlanabilir.

İçine girdiğimiz dönemde Türkiye Kürdistanı çok önemli bir tarihsel rol ve görevle, fırsat ve imkana karşı karşıyadır: Bu, Orta-Dogu dengelerinin sarsılması rolüdür.

K.Kürdistan ulusal devrimi Türkiye devriminin güçlü bir iticisi ve devinirici olacak; Türkiye toplumsal devrimiyle bütünleşecektir.

K.Kürdistan devrimi Kürdistan'ın diğer parçalarının doğal ve fiili önderi olacak, bütün Kürdistan devrimini sürükleyecektir. Kuzey Kürdistan

tan deviracı mücadelesinin baş edilmez bir aşamaya ulaşması onu bu noktaya getirir. Çünkü K.Kürdistan: a) Kürdistan'ın coğrafî ve nüfus bakımından en büyük parçasıdır, b) kapitalizmin gelişmesi, kentleşme, sanayileşme, ekonomik düzey bakımından en ilerisidir, c) aşerit ilişkilerinin çözümlü modern sınıfların oluşması, proletaryanın devrime başçekebilecek nitel ve nitel güce ulaşması gibi sosyal gelişme bakımından en ilerisi, d) mücadele biçimleri, yol ve yöntemleri bakımından, değişik yolları uygulayabilme imkanlarına sahip olma bakımından en ilerisi, e) nihayet çağın evrensel teknik ve kültürel gelişme düzeyini yakalama bakımından da en avantajlısıdır.

Bütün bunlar K.Kürdistan ulusal devrimini İran, Irak, Türkiye, Suriye'yi sarsacak; bu ülkelerin sosyal devrimlerini kıskırtacak ve bunların kendi aralarında enternasyonal birlik ve dayanışmayı kurmalarına imkan verebilecek noktaya getirir.

İki ayrı sosyal-siyasal ve iktisadi düzene sahip iki Almanya'nın birleşmesi ulusal dinamiğin gücünü gösteriyor.

Demek ki, bir deviracı kriz anında ulusal sorun hala önemli roller oynayabilecek bir etken-dir.

İktisadi ve siyasi parçalanmışlık ulusal hareketin ulusal birliği kurmasının önünde kesin ve mutlak bazedilmez bir engel değildir. Güçlü bir önderlik farklı parçaları tek bir eksen etrafında birleştirebilir. Geçen yüzyılda Prusya'nın Alman birliğini, Pyomonte kralığının İtalyan birliğini kurmada oynadığı rol buna örnektir.

ç- KURDISTAN'IN STATUSU

Kürdistan'ın statüsü, Kürdistan'ın Türkiye ile ilişkilerine göre belirleniyor. Kürdistan, Türkiye'nin siyasal boyunduruğu altındadır. Ulkesi zor yoluyla ilhak edilmiştir.

Kürdistan, sömürgelerden çok daha farklı, benzeri olmayan bir siyasal statüdedir. Bu statünün bir benzeri olmadığı için Kürdistan sömürge midir sorusu çoğu kez kısır tartışmalara yol açmıştır. Kürdistan'ın sömürge olmadığını saptayan güçlerin bu doğru saptamaları çoğu kez farklı amaçlarla kullanılmıştır.

Şöyle ki: sömürgeler ile sömürgeciler arasında statüko farklılıkları kesindir, o yüzden devrim dinamikleri ayırdır, o yüzden ayrı örgütlenme ve ayrı mücadele geçerlidir.

Kürdistan'ın sömürge olduğunu söyleyenler de itiraz edenler de sorunu böyle koymuş, ayrı mücadeleyi savunanlar Kürdistan'ın sömürge olduğunu, birlikte mücadeleyi savunanlar olmadığını ispatlamaya çalışmıştır. Bu ise, tartışmaları daha baştan kısırlaştırılmıştır. Kürdistan'ın çok özgül bir konumu vardır ve için gerçeği bu konumun literatürde herhangi bir adı yoktur.

Kürdistan sömürgelerden siyasal yönden farklıdır. Kürdistan'ın ayrı bir ulus, ayrı bir ülke olduğu gerçeği reddedilmiştir. Bu durum sömürgelerden çok daha ağır, sinsî ve kötü bir baskı yaratmıştır. Ulusun kimliği reddedilmiş, ulus yok sayılmıştır. Sömürgecilikte çıplak ve açık baskı varken Kürt halkı sonuçlar itibarıyla sömürgelerdekinden daha korkuncu bir tahrihat yaratan, ulusal varlığı feic eden bir baskıya maruz tutulmuştur.

Tarihte hiçbir ulusun "ben ayrı bir ulusum" diye kendini kanıtlaya mücadelesi verdiğini görmüyoruz. Ama Kürt halkı böyle bir mücadeleyi de vermek zorunda kalmıştır.

Benzetme tam uygun değil ama durumu biraz külelilikle kapitalizm arasındaki farklılığa benzetebiliriz. Her iki topluma sınıflı toplumdur ama birbirinden çok farklıdır. Külelilikte küle ile efendi arasındaki ilişki çıplak ve nettir. Küle, küle olarak yani ayrı, eşitsiz, aşağı bir varlık olarak kabul edilir ama efendinin malıdır, efendinin küle üzerindeki egemenlik hakkı dolambaçsız kabul edilmiştir. Kapitalizmde ise işçi sözde özgürdür, patronla eşittir, patronun işçi üzerindeki egemenliği ve sömürüsü gizlenmiştir, dolaylıdır.

Sömürgelerde durum bir ölçüde küleliliğe benzer: sömürge ile sömürgeci arasında fark açıktır, mücadele de nettir. Ama Kürdistan böyle değildir; o önce kendisinin "efendi"sinden ayrı olduğunu ispatlamak zorundadır.

Kürdistan'ın bu statüsünü biz literatürde uygun bir terim bulunmadığı için "ilhak" dedik. Buna "sömürge" denilmesinin, bu statü bilinen "sömürge statüsü" ile nitelikçe farklı olmasına rağmen, fazla bir mahzuru yoktur. Çünkü bilmade bir veya aynı kavram birbirinden çok değişik bir kaç anlamda kullanılabilir. Bu bakımdan içeriği yeniden doldurulmak kaydıyla dile iyice yerleşmiş "sömürge" kavramını biz de kullanabiliriz.

Bu konuda gerekli değişiklik resmen netleşmedikçe "ilhak" terimini kullanmaya devam edeceğiz. Bu yazıda da bu kavram kullanılacaktır.

Kürdistan'ın bugünkü siyasal statüsü (yani bizim tabiriyle "ilhak edilmiş ezilen ulus" konumu) Kürdistan'ı tarihten ve dünyadan silmek için seçilmiştir. Kürt yoktur; Kürt, Türkiye'de Türk, İran'da Pers, Irak'ta Araptır. Topraklarında Kürdistan değil, Türkiye, Irak, İran, Suriye-dir. Yani Ülkesi de yoktur.

Egemenlik ve özgürlük haklarından yoksun Kürt halkı sömürgelerin sahip olduğu "var" olma hakından da yoksundur.

Kürt ve Kürdistan "yok" olunca Kürdistan'da artık "yabancı dış" bir güçte yoktur. Sömürgeciler her yerde yabancıdır, efendidirler. Kürtlerin üzerinde, tepelerinde bir "yabancı", "dış güç", "zorba" yoktur (!) Peki nerededir? Bu, her yerdedir. Dışarda değil, içerde; Kürt halkının damarlarında, beyninde, yüreğindedir.

Kürt halkı Kürt olduğunu ne zamanki mirıldanmaya başlar bu esrarengiz güç, bu "big brother" derhal meydana çıkar. Kürt halkı Kürtlüğünü telaffuz etmediği zamanlarda da işini sürdürür. Ama derinden derine.

Durum bu olduğu için Kürdistan'da ulusal bilinçlenme son derece güç ve geç gelişmiştir. Ulusal varlığını ileri sürmek için önce her yurtseverin kendi kafasındaki Türk zihniyetini kırması, sonra Kürtlerin ayrı konularını kendilerini anlatması, ayrımcılığı ve baskıları görmesi ve göstermesi vs. vs. gerektirir.

Böyle bir çıkış ancak gelişmenin belli bir evresinde mümkün olmuştur. 1960'lerden sonraki yeniden uyanışın altında kapitalist gelişme yaratır.

Ancak bu gelişme Kürdistan burjuvazisinin öncülüğünde olmaz. Çünkü Kürdistan'da TC egemenliğinin esas dayanaklarından birisi bu sınıftır. Kürdistan'ın burjuvaziyeye evrimleşen egemen sınıfları artık yerel egemen sınıf değil, ulusal sınıf değil, işbirlikçi sınıfta değil, kimlik değiştirmiş egemen sınıftır; yani Kürtlükten çıkmıştır. Kendini TC nezdinde Kürt saymaz, Türk sayar; hatta artık kendi mezarında da Türktür. Ama yerel düzeyde TC himayesi ve onayı altında alttan alta Kürtlüğünü de gerektiğince kullanır.

Böyle bir sınıf eliyle ulusal bilinç yeşertilemeyeceğine göre ulusal talepleri dile getirmek, ulusal bilinci ileri sürmek ancak küçük-burjuva devrimci-demokratlarına düşer.

Sömürgecilik tezi devrimci-demokratların tezidir. Yanlış bir tez olmasına rağmen Kürdistan'ın Türkiye'den ayrı olduğunu; ayrı sorunlarla karşı karşıya olduğunu ve o yüzden de Kürdistan devriminin Türkiye devriminden ayrı ele alınması gerektiğini öne sürmesi açısından eksikliklerine rağmen olumludur. Çünkü Kürdistan devrimcileri Kürdistan devriminin Türkiye devrimine ilişkinlerine kendi pencerelerinden bakmalıdır. Türkiye devrimine bütünlük Kürdistan devriminden yola çıkılarak elde edilemezdir. Birleşme için önce ayrılığı ortaya koyma, kendini tanımlama ve ayırt etme, güçlenme gerekir. Güç olduktan sonra başka bir güçle birleşilebilir.

Ancak sömürgecilik tezi ayrı mücadele ve ayrı örgütlenmeyi kanıtlamak üzere ileri sürüldüğü, başka ülkelerin bize hiç benzemeyen özellikleri sunu olarak bizde de varmış gibi gösterildiği ve sömürgecilik tezinden hareketle devrim teorileri geliştirilip şablonculuk yapıldığı için bu tez geliştirici ve verimli olmadı, kısır kaldı. Bugün de çeşitli tartışmalarda eski içerikle savunulan sömürgecilik tezi hala ileri sürülüyor, kanıtlanmaya çalışılıyor. Hatta son gelişmelerin sömürgecilik gizlilikten açıklığa çıkardığı savunuluyor.

Oysa durum farklıdır. Kürdistan'da bizim adına ilhak dediğimiz statüko, TC devletinin egemenlik sistemi bugün bir üst düzeyde yeni biçimler altında devam ettiriliyor. Kürdistan'da değişen, egemenlik tarzının özü değil, biçimidir.

d) KURDISTAN'DA SINIF EGEMENLİĞİ, EGEMEN SINIFIN NİTELİĞİ

Kürdistan'da TC devletinin siyasal egemenliği, Kürdistan'daki kapitalizme TC damgasını vuruyor.

Bir Türkiye kapitalizmi vardır; bu, Yunanistan kapitalizminden, Amerikan kapitalizminden farklıdır. Yani Amerikan kapitalizmini incelemek Türkiye kapitalizmini açıklamaz. Türkiye kapitalizmi emperyalizme bağlı olsa da yine de ayrıdır.

Ama kendi kendisini yaratmış ve şekillendirmiş bir Kürdistan kapitalizmi yoktur. Kendi dinamikleri üzerinde değil, Türkiye'ye bağlı bir biçimde gelişen bir "Kürdistan" kapitalizmi vardır. Kürdistan'da kapitalizmi doğrudan doğruya Türkiye geliştirmiştir, o yüzden bu kapitalizmin zerrece ulusal yönü yoktur; yani bu aslında "Kürdistan kapitalizmi" değil, "Türkiye kapitalizmi"dir.

Bundan ne çıkar? Bundan Kürdistan'da egemen sınıfların da ulusal olmadıkları sonucu çıkar. Yani bir Kürt egemen sınıfı artık mevcut değildir. Kürt egemen sınıfı, Kürt kimliğiyle Kürt halkının üzerinde egemen değildir. Kürt kökenli burjuvalar, bürokratlar, polis şefleri, generaller vb. vardır ama bunlar Kürt olarak değil "Türk" olarak bu sosyal konulara ulaşmışlardır, yani kimlik değiştirmişlerdir.

Dolayısıyla Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin karşısına alacağı Kürt kökenli burjuva, ağa, şeyh vb. gibi unsurlar TC devletinin güçleri, Türkiye egemen sınıfları olarak karşıya alınmalıdır. Bugünkü aşamada Kürdistan devriminin kendisiyle hesaplaşacağı bir Kürdistan sınıfı yoktur. Küçük-söz Kürdistan devrimi daha sonra hesaplaşmak üzere böyle bir sınıf yaratmayı da hedefleyebilir.

Kürdistan'da Türkiye kapitalizmi egemen ekonomik biçimdir. Ama bu kapitalizm ikinci sınıf bir kapitalizmdir. Yani Türkiye kapitalizmi Kürdistan'da bir uzantı, ulusal ekonomiyi yok etmiş bir dış ekonomidir. Dolayısıyla Kürdistan devriminin önünde bir de ulusal ekonomiyi kurma, inşa etme görevi vardır.

e) KURDISTAN DEVRİMCI SINIFLARININ ÖRGÜTLENDİRİLMESİ, KOMÜNİST PARTİ

Kürdistan'da ulusal egemen sınıfın olmaması ulusal proleter sınıfın oluşmasını da engellemiştir. Kürdistan'da proletarya önce ulusal bir sınıf olarak değil sadece bir sınıf olarak ortaya çıkmıştır. Kürdistan'da modern anlamda uluslaşma yani ulusal sınıfların ortaya çıkması ve ulusal mücadeleyi yükseltmesinin yolu tıkanmıştır. Bu oluşum yeni başlıyor. Yani önce sınıflar oluştu, bunlar Kürdistan patentli değil, Türkiye patentli sınıflardı. Şimdi bu sınıflar artık ulusallaşıyorlar. Egemen sınıf artık ulusal bir kimlik edinemez ve zaten niyeti de yok. O, "Türk" tür.

Proletarya "Kürt" olarak öne çıkmak zorundadır. Proletarya henüz sınıf olarak genç, nitel ve nitel olarak güçsüzdür ve yeterince ulusal değildir.

Proletarya ulusal davaya sahip çıkmalı, başına geçmelidir, bu nedenle ulusallaşmalıdır. Proletaryanın ulusallaşması, enternasyonalizme engel değildir.

Proletaryanın ulusal hareketin başına geçmesi tek başına zaferi garantilemez. Zaferi proletaryanın izleyeceği mücadele çizgisi sağlayacaktır.

Geçmiş mücadelelerin yenilgilerinden ders alınmalıdır. Bu yenilgilerin onların burjuva, küçük-burjuva önderliklerine bağlama kolaylığına kapılmamak gerek. Falanın ya da filanın önderliği zaferin garantisi ya da yenilginin nedeni olamaz. Böyle yaklaşım o mücadelelerden gerekli derslerin alınmasını önler.

Proletaryanın izleyeceği mücadele çizgisi daha önceki mücadelelerin derslerinden yararlanmakla birlikte onları kapsamalı ve sahiplenmelidir de.

Kürdistan proletaryası ulusal derleniş sürecinde ayrı bir siyasal güç olarak ortaya çıkmıştır. Kürdistan komünistleri ayrı örgütlenmelidir; Türkiye, Avrupa, Orta-Doğu'da da kendi örgütlenmelerini yapmalıdır. Kürdistan komünistlerinin buldukları ülkelerdeki komünist ve devrimci-demokrat partilere girip onların içinde de çalışmaları veya başka ülkelerdeki komünistlerin kendi partileri dışında ayrıca Kürdistan komünistlerinin partisine de üye olup çalışmaları mümkündür ve gereklidir.

Komünistler, Kürdistan'da kendilerini diğer siyasal güçlerden ayırt ederlerken sorunu "birleşik örgütlenme mi, ayrı örgütlenme mi" ikilemine hapsedemmelidirler. Bunlar kıstas olamaz. Ayrı örgütlenmeyi savunma ve yürütenlere yönelik küçük-burjuva milliyetçiliği suçlamasını terk etmeliyiz. Küçük-burjuva milliyetçiliğinin kıstaslarını farklıdır. Proletaryanın mücadelesini ulusal adına bölme ve karşı karşıya getirme küçük-burjuva milliyetçiligidir. Ayrı örgütlenme proletaryanın mücadelesini her koşulda bölemez.

Kürdistan ve Türkiye proletaryalarının birliğini savunma, karşılıklı çıkarlar var oldukça doğrudur. Ama iki ülke proletaryalarının birliklerini sağlamanın mutlaka birleşik örgütlenmeyi gerektirdiği söylenemez. Birleşik örgütlenme olmaksızın da bu birlik tesis edilebilir.

Kürdistan proletaryası önce kendisini tamamlamalı, ulusal kimlik ve kişilik kazanmalıdır. Ulusal kimlik kazanmamış, rüştünü ispatlamamış bir güç bir başka güçle birlik olamaz, olursa vesayet veya himaye altına girer.

Birleşik örgütlenme geleceğin hedefi olarak konmalı, buna kestirmeden gidilememelidir. Önce kendisi bir güç ve otorite olmalı, hitap ettiği sınıf ve ulusa kendisini kabul ettirmiş bir olgu olmalı, Kürdistan'da komünist bir alternatif oluşturmalıyız.

1) KURDISTAN'DA GERILLA SAVAŞI VE MÜCADELE BİÇİMLERİ

Kürdistan'da PKK'nın yürüttüğü gerilla savaşı eleştirilerimiz dile getirilmek kaydıyla tarafı-

mızdan desteklenmeli; KKP gerilla savaşı için işe soyunmalı, fiilen bu mücadeleye başlanmalıdır. Ancak esas ağırlık ulusal direniş komiteleri temelinde kitle mücadelesine verilmeli, ayaklanma çizgisi temelinde bir strateji izlenmelidir.

Örgüt yapısı, örgütlenme perspektifleri Kürdistan'daki savaş koşullarına göre yeniden düzenlenmelidir.

Gerilla mücadelesi, kitle mücadelesi, Halk ayaklanması esasları temelinde bir mücadele çizgisi geliştirmek, bunun ilkelerini koymak, teorik alt yapısını hazırlamak ve örgütsel mekanizmalarını kurmak gerekiyor.

ULUSAL SORUN, KKP VE KİMİ DOĞRULAR

T. FIRAT

Kürt ulusal sorunu, 1924-1930 ve 1938'lerdeki yaşantıyı gibi yeniden toplumsal ve siyasal gündemin başına yerleşti. Hem de bir araç, bir ölçüt niteliği kazanarak... Türkiye ve Kürdistan'da demokrat, devrimci, komünist ve hatta sözcüğün gerçek anlamında insan olmanın ölçütü: Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında takınılacak teorik ve pratik tutumdur. Genel olarak Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı konusunda, özel olarak da 413 sayılı kararnameyle bir üst aşamaya sıçratılan TC devletinin saldırıları karşısında tutarlı karşı tavır almayanları demokrat, devrimci ve komünist saymamak meşru bir hakktır. Kürt ulusuna karşı TC devletinin ilan ettiği savaşa, Türk ordu, polis ve diğer güvenli güçlerini K.Kürdistan'da estirdiği teröre, Kürt dili üzerinde gerçek çağ-dışı yasaya, Kürt ulusunun kültürel değerlerini tahrip eden ve gelişmesini engelleyen tutuma, K.Kürdistan'ın ekonomik kaynaklarının yağma edilmesine, Kürt ulusunun ve onun bireylerini aşağılayan ırkçı ve söven yaklaşımlara. Kürt ulusunun varlığını yok sayan resmî ideolojiye düşüncede ve pratikte karşı çıkarak güncel görev. Artı, kepenk kapatma eylemleriyle yeni bir nitelik kazanan Kürt halkının ve ulusal güçlerinin sürdürdüğü mücadeleyi, bu mücadeleye dönük olarak, "ama", "fakat" gibi hiç bir gerekçe öne sürmeksizin desteklemek Türk işçi ve emekçilerinin önünde duran görev. Bu da yetmez, "misak-ı milli sınırları", "birlik iktidarı", "sonrancı işi", "Kürtlerin kendi sorununu" gibi gerekçeler bir yana bırakılıp Kürt ulusunun ayrılıp, bağımsız devlet kurma hakkının güncel propaganda da ve çalışmada esas alınması gerekir.

Çünkü, 413 sayılı kararname ile daha het ortaya çıkan resmî devlet politikası, bilinen bir gerçeğin altını bir kez daha çizdi: Kürt ulusunun demokratik hakları kazanılmadıkça, Türkiye'de de demokrasiyi görmek hayaldir. Bu, dün de böyleydi, bugün de böyledir. "Vatanın bölünmezliği Üniter devlet yapısının korunması" gibi gerekçelerle ve Kürt ulusal mücadelesinin her boyutlanmasında Türkiye'de en temel insan hakları ve demokrasinin kırıntıları dahi burjuvazi tarafından silinip süpürülecektir. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde bırakalım yeni mevziler kazanmayı, 'varolan kısıtlı olanakları korumanın da güvencesi yok. Yasaların ve uygulana gelen geleneklerin nasıl bir kenara atıldığını son kararname açık bir şekilde gösterdi.

Kazanımların asıl güvencesi şüphesiz kitlelerin aktivitesidir. Türkiye devrimci hareketinin ne kadar kitleyi etkileyebildiği ve harekete geçirebildiği biliniyor. Kürt ulusunun güncel demokratik hakları ve ayrılıp bağımsız devlet kurma konusunda eğitilip bilinçlendirilmeyen emekçi kitlelerin burjuvazinin ırkçı ve söven politikalarının tuzagından kurtulamayacağı bilinmez değil. Kürt ulusal sorununda gerçeğe yanıt verecek politikalara ve pratiğe sahip olunmadan kitlelerin kazanılmayacağı kavranmak zorunda. Kitle güvencesi olmadan demokratik kazanımlar elde edilemeyeceğine ve elde tutulamayacağına göre, eger kendi kendimizi aldatmak gibi bir yöntem benimsenmişsek görülecektir ki; Türkiye'de demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde yol almak, Kürt ulusunun ulusal haklarının elde edilmesiyle doğrudan ve organik bir bağıntı içerisindedir. Takriri şükun kanunundan 413 sayılı kararnameye uzanan süreç, demokrasi ve Kürt ulusal sorunu bağıntısı içerisinde irdelenip incelendiğinde, her ikisi arasındaki doğrudan ilişki açıkça görülecektir. "Ülkenin bütünlüğü" savunusuyla sövenizmin etki alanındaki geniş bilinçsiz kitlelerin tepkisine yolaçmamak gibi bir düşünce tutarsızlıktan da ötedir. Türkiye devrimci hareketinin önemli bir kesiminde açıkça seslendirilmeyen böyle bir düşüncenin varlığı biliniyor. Hatırlatalım ki, sövenizme sövenizm etkilenmeli politikalar birbirlerine alternatif olamazlar. Yarışı hep birincisi kazanacaktır. Kitlelerde hep burjuvazinin etki alanında kalacaktır.

KUZAY KURDISTAN DEVRİMİNİN ÖZGÜLLÜKLERİ

1- GÜVENSİZLİK, PARÇALANMIŞLIK VE BİRİKİK

Değindiklerimiz konunun bir, hem de önemli bir yanı. Konunun bir başka temel yanı daha varki, üzerinde önemle durulmaya değer.

Uluslararası gelişmeler, TC devletinin en üst katlarında (şiddetli belirleyici öneemde olmasa da) duyulan sesler, Orta-Dogu'nun kaygan zemini, Türk işçi, emekçi ve aydınları arasında çizilmez olsa Kürt ulusunun hakları konusunda oluşan duyarlılık ve asıl belirleyici olan Kürdistan'ın parçalarında yükselen mücadele dikkate alındı-

ğında; genel olarak Kürdistan'ın parçalarını egemenlikleri altında bulunduran Ülkelerde, özel olarak da Türkiye'de sosyal bir devrim gerçekleşmeden Kürt ulusunun egemenlik hakkını kendilerine alma olasılığının "... binde bir..."lerden çok çok güçlü bir olasılık olduğu anlaşılır.

Kürdistan ulusal demokratik devriminin toplumu hareket geçirci etmenleri çok çeşitli. Egemen uluslar işçi ve emekçilerini harekete geçiren zeminler Kürdistan'ın her parçası için de geçerli. Bu, bizim hep öne çıkardığımız bir yan. Ve önemli bir haklılık payına sahip. Ancak, aynı pazar birliği içinde bulunmak, aynı karşı-devrim gücüyle karşı karşıya olmak ve uzun bir tarihsel süreç boyunca yanyana yaşamış olmak Kürdistan devriminin özgül dinamiklerini görmeyi ve dikkate almayı engellememelidir.

Yazının ilerideki bölümlerinde Kürdistan ulusal demokratik devriminin ayırt edici özgüllükleri üzerinde durulmaya devam edilecek. Burada bir önceki paragraftaki iddiaya uygun olarak belirtelim ki: Türk-burjuvazisinin tarihsel süreçte ve bugün Kürt ulusuna karşı izlediği politikalar ve uygulamalar, Kürt ulusu üzerinde giderilmesi güç bir toplumsal güvensizlik psikolojisi yaratmıştır. Güvensizlik yaratan ortamın sorumlusu sadece burjuvazi de değildir. Türkiye devrimci hareketinin geçişte Kürt ulusal mücadeleleri karşısında takındığı olumsuz tavır ve duyarsızlık bilinir. Genel açıdan bugün de Türkiye devrimci hareketinin tavır ve tutumu geçmişten nitelik bir farklılık arzetmiyor. Yakın gelecekte bu iki güvensizlik kaynağının yokedilebileceğini işaretleri bile ortada yok. Kaldı ki, 70 yıla aşkın sosyalizm koşullarının bile, uluslararasıdaki güvensizliği gidermeye yetmediğinin ve rileriyle dolu bir ortamdayız. Kürtler neden güvensiz Türklere? bu sorunun karşılığı yok bence Nuseybin, Cizre ve Silopi'de başlayan kepenk indirme eylemlerini Diyarbakır esnafı desteklerken İstanbul işçileri neden desteklemezler? Bu soru pratik ve güncel olmaktan öte bir anlam taşımıyor mu? Kürt ulusu üzerinde estirilen devlet terörüne ve Kürt ulusunun demokratik haklarının engellenmesine Türkiye işçi sınıfı seyirci kaldıkça, bu güvensizlik var olacaktır. Türkiye işçi ve emekçileri TC'nin Kürt halkına yönelik açtığı savaş karşısında kendi haklarını korumaya dönük mücadeleleri gibi, ya da ona yakın bir eylemlilik ortaya koymadıkça Kürt halkının güvensizliği giderilemez.

Kürdistan'ın bir diğer özgüllüğü parçalanmış olmasıdır. Örneklerinde görüldüğü gibi, Kürt ulusu da er veya geç kendi birliğini sağlayacaktır. Sürecin, parçaların egemen ulus işçi ve emekçileriyle birleşme, onlarla federatif bir devlet yapısı oluşturma yerine, Kürdistan'ın parçalarının birliği yönünde derinleşeceğini söyleyebiliriz. Parçalar arası birlik eğilimi bağimsız bir Kürdistan'a giden yolu kısaltan önemli bir etkenidir. O nedenle, K.Kürdistan devrim stratejisine bakışta mutlaka dikkate alınmak zorunda. Çünkü, K.Kürdistan'daki devrim mücadelesini Türkiye genelindeki mücadelenin boyutlanması kadar, hatta zamana ve zemine göre ondan da fazla etkileyecek olan parçalardan birinde veya birkaçında yükselerek mücadeledir. Örneğin, Kürdistan'ın İran veya Irak parçasında mücadelenin başarıya ulaşması ve bağimsız bir Kürt devletinin kurulması durumunda, K.Kürdistan'da yaşayan Kürt işçi ve emekçilerini hiç bir güç Türklerle birliğe ikna edemez. Tersine, diğer parçalar için de geçerlidir. Şu veya bu parçada egemenliğin elde edilmesi diğer parçaların kurulması yönünde atılmış önemli bir adım olacaktır. Bir parçada da olsa bağimsız bir Kürdistan cumhuriyetinin doğması, Kürt ulusal sorununa dünya kamuoyunun desteğini sağlama yönünde olaganüstü fırsatlar yaratacaktır. Yani,

bir parçadaki başarı, hem ulus, hem de dünya çapında ciddi etkiler doğuracaktır.

Bu söylenenlerin bir diğer anlamı şudur: K.Kürdistan devriminin öncülerinin bir kısmı Orta-Dogu'da olmak zorunda. Özellikle İran ve Irak'taki gelişmeleri günü gününe izlemek şart. İran'da ya da Irak'da devrim, K.Kürdistan'da iktidarı almanın bir adım ötesidir. K.Kürdistan'da gerçekleşecek bir devrim ise, diğer parçalar için daha da belirleyici bir karakteri olacaktır.

Orta-Dogu'daki zeminin kayganlığını politikayla uğraşan herkes bilir. 5-10 yıl sonra bağimsız ve birleşik bir Azerbaycan devletiyle karşılaşmak şarttır, ayrıca olmamalı. Bağimsız ve birleşik Azerbaycan, ya İran Kürdistanı'nın bağimsızlığı ya da bağimsızlığının güncelleşmesi demek olacaktır. Bunun ne anlama geldiğini yukarıda açıkladık. Arap devletleri arası birlik, Arap devletleri arası savaş ya da emperyalist çıkar çatışmalarının daha yoğun yaşandığı bir süreç, Orta-Dogu'nun iyice ısınması ve haritaların yeniden değişmesi demektir. Böylesi bir ortamdan bağimsız bir Kürdistan'ın boyvereceği gözardı edilemez.

Dünya kamuoyunun ezilen ve sömürge ulusların egemenlik haklarına gösterdiği duyarlılık bilinmiyor. Birleşmiş Milletler temel belgelerinde ve tüm uluslararası antlaşmalarda ulusların kendi geleceğini belirleme hakkı özel bir yer tutuyor. Bu anlayış ve duyarlılık en son Nambya örneğinde olduğu gibi etkili sonuçlar da doğurabiliyor. Emperyalist Ülkelerin, bu uluslararası duyarlılığı istismar etmeleri bir yana, günümüzde insan hakları nasıl evrensel bir kabul görüyorsa, ezilen ve sömürge ulusların egemenlik hakkı da böyle kabul görüyor. Dünyadaki bu genel kabul, emperyalistleri UKTH konusunda kendileri için en az kötüye razı etmeye zorluyor. Ezilen ve sömürge ulusların iç mücadelelerinin yükselmesiyle eş zamanlı uluslararası gelişmeler UKTH'nin kullanılır olmasını doğurabiliyor.

İç ve dış koşulların etkisiyle emperyalistlerin ve bölge ülkelerinin Kürdistan'la ilgili uzun zamandan beri çeşitli senaryolar üzerinde durdukları bilinen bir gerçek. Bu senaryoların önümüzdeki süreçte uygulama alanı bulması olasılıklar içerisinde. Kürdistan'ın bütününde ya da parçalardan birinde veya ikisinde Kürt burjuvazisinin önderliğinde bağimsız bir Kürdistan'ın doğması zayıfta olsa bir ihtimal. Şu veya bu ezen ulusla federatif yapılmamalar da senaryoların seçenekleri arasında. Kürt burjuvazisinin başında bulunduğu ve emperyalizmin denetiminde bir Kürdistan devleti koşullarında yaşamak mı, yoksa bugünkü durumun devamı mı gibi ikili bir seçenekle karşı karşıya kalabilir Kürt halkı. Böylesi bir durumda hiç kimsenin Kürt halkına bekle ve bugünkü durumuna razı ol diyemez. Derse de bir anlamı olmaz.

Demek istediğimiz: Kürdistan'ın geleceğine ilişkin çeşitli olasılıklar var. Değişen koşullara göre olasılıklardan biri veya diğeri öne çıkabilir. Bu olasılıklar hesap edilmek zorunda. Çünkü, bir bütün olarak Kürdistan'ın ulusal güçleri, özde de K.Kürdistan devrim güçleri pratik olarak olası gelişmelerin ana doğrusunu belirleyebilecek durumda değil. Hiç bir zaman da bu anlamda bir mutlaklık olamaz. Değişik olasılık ve gelişmeler karşısında hareket esnekliğine sahip olmak, süreci olumlu yönde etkilemek ve yönlendirmek önümüzdeki görev. Buna hazır olmak gerekiyor.

Sonuç olarak: bağimsız bir Kürdistan Cumhuriyeti (bütün yada parça olarak) olasılığı Türkiye genelinde bir devrim, Türk ve Kürt halklarının

bir federasyon çatısı altında birliği kadar güçlü bir olasılıktır. Hatta, daha da güçlü... "... binde bir..." değil, yüzde elli oranından gerçekleşebilir bir olasılıktır. Bu öngörümünden dolayıdır ki, Türkiye demokrat, devrimci ve komünistlerinin güncel ve ertelenemez görevi: Kürt ulusunun demokratik taleplerinin propagandasını ve elde edilmesine destek olma mücadelesi BAKIMSIZ VE DEMOKRATİK KÜRDİSTAN temel şartlarına bağlanmalıdır diyoruz. K.Kürdistanlı demokrat, devrimci ve komünistlerinin görevlerine ise ana hatlarıyla ileride değineceğiz.

K.Kürdistan devriminin kimi diğer özgül dinamiklerine gelince:

2- EKONOMİK YAPILA İLGİLİ BİR KAÇ VURGU

Türkiye ve K.Kürdistan bir ve aynı pazar bütünlüğü içerisinde. Tarım da dahil tekeli kapitalizm bütünde egemen. Dolayısıyla K.Kürdistan'da bu egemen üretim ilişkisinin yarattığı çelişkiler, toplumsal farklılaşmalar ve çatışmalar geleceğe damgasını vuracak nitelikte.

Ancak, bu genel ve belirleyici ekonomik duruma rağmen K.Kürdistan'da yarı feodal üretim ilişkileri artıklarının varlığı da bir gerçek. Yerine ve zamanına göre dikkate alınması gereken feodal kalıntıların politikaları ciddi olarak etkileyecek düzeyde olmadığı açıktır. Ne ki, sosyal yapıda varolan feodal kalıntılar daha etkili olgular durumunda.

Bu konuyla ilgili bilinenleri tekrar etmek değil amaç. Amaç, pazar bütünlüğü, tekeli kapitalizmin egemenliği ve kapitalist üretim ilişkilerinin yol verdiği sonuçlar K. Kürdistan devriminin temel niteliklerini belirleyendir gibi genel doğrulardan öte kimi ekonomik gerçeklere vurgu yapmak.

K.Kürdistan'da ekonomik durum Türkiye ortalamasından çok çok geri. Bunu, şu örnek bile açıklamaya yeter: Türkiye genelinde kişi başına düşen ortalama bin dolar dolaylarında olan ulusal gelir K.Kürdistan'da üç yüz dolar kadardır. Antep, Maraş, Adıyaman ve Malatya gibi 4-5 il'in bu pay içerisindeki ağırlığına dikkate alırsak, K.Kürdistan'ın büyük bir bölümünde ortalama yıllık gelirin kişi başına 200 dolar kadar olduğu kendiliğinden açığa çıkar.

Türkiye genelinde %20-22 dolaylarında olan işsizlik oranının K.Kürdistan'da %30-35 olduğunu tahmin etmek güç değil. Dil, eğitim ve tarihsel nedenlerin yanı sıra bilinçli devlet politikalarının da etkili olması sonucu, nitelikli işgücü açısından K.Kürdistan'da durumun çok çok olumsuz noktalarda olduğu bir sır olmasa gerek. "Ne iş olursu yaparım" diyen ve ekonomik anlamda gelecek korkusu yaşayan milyonlar demektir bu.

K.Kürdistan'da genel olarak sanayi geri. Var olanların ise %90'ı belkide daha fazlası (sermaye, istihdam ettiği işgücü, üretim ve pazardaki pay) devlet yatırımları. Devlet yatırımlarının ağırlığını ise maden ve hizmet sektörü oluşturuyor. Maden ve hizmet sektörü sayılmıyorsa, ancak Elazığ, Malatya, Antep ve kışın Maraş'ta sanayinin belli-bir ağırlığı ve önemi var. Diğer illerin her birinde ise ister devlet, ister özel sektör sanayi yatırımları ve kuruluşları olsun, sayıları bir kaç rakamı geçmeyecek kadar az.

Konunun bir önemli yanı ise şu: K.Kürdistan'daki sanayi kuruluşlarının çok azı özel sektöre ait olduğu gibi, bunların da içerisinde Kürt burjuvalarının payı oldukça sınırlı. Elde kesin rakamlar olmaksızın birlikte K.Kürdistan'da küçük ve orta boy sanayi kuruluşlarının sahibi olan

Kürt burjuva kişi ve ailelerinin sayısı birkaç yüzü bulmaz. Kürdistan'da tekel düzeyinde sermaye sahibi Kürtler ise hiç yok.

Küçük sanayi ve esnafın şehirlerdeki genel ağırlığını hatırlatmakla yetinelim.

Bu tekellerin K.Kürdistan'daki aracı, pazarlamacı ve acentalarını küçük sanayiden ve esnafa ayırmak gerekir. Ki, bunların bir kısmı da tekellerin maaslı görevlileri durumunda.

K.Kürdistan ekonomisinin ağırlığının tarım sektörünün oluşturduğu yukarıdaki kısım değinmelerden bile anlaşılır. Topraksız ve az topraklı köylülük dolayısıyla toprak özlemi, sürekli ve geçici tarım işçiliği, sürekli parçalan ortada ve küçük köylülük, 1-3-5-10 ve daha fazla köye sahip büyük toprak burjuvaları (yerel deyimle ağaları ve beyleri), makinalı tarımın ve modern tarım girdilerinin belirleyiciliği, genel olarak pazar, özel olarak da sanayi için üretim, üretimin ve pazarın ağırlıklı olarak devletin tekeli kuruluşları (PANKO-BİRLİK, ÇUKO-BİRLİK, GUNEYDOĞU-BİRLİK, TMO, ET ve BALIK KURUMU vb.) tarafından denetlenmesi tarım sektörünün belirleyici ve ana özellikleridir. Bu sayılanlara, pek ağırlığı olmayan tarım işletmelerini de katabiliriz.

3- SOSYAL YAPIDAKİ ÖZGÜLLÜKLER

Genel olarak Kürt ulusunun özel olarak Kürt işçi ve emekçilerinin, hatta Kürt ulusunun öncülerinin moral, psikoloji, aktivite, örgütlülük, deney ve tecrübe birikimi, kendine güven vb.gibi Kürdistan devrimini, insan unsurunu etkileyen etmenler ulusal kurtuluş mücadelesinde özel yer tutar. Ekonomik etkenlerin yanısıra tarihsel, kültürel ve bölgesel etkenlerde belirleyici önemi nedeniyle dikkate alınmak zorunda.

Sonucu olumlu ya da olumsuz belirleme gücündeki faktörler olarak algılıyorum. Ben bunları. Belirleyim bunlar, Kürdistan devriminin nesnelitesidir. Nesneliteden kasıt, sadece ekonomik veriler olmaz. Devrimden çıkarı olan mücadeleye kazanılması gereken en geniş kitlelerin moral ve psikolojik durumları, örgütlülük düzeyleri, tarihsel deney ve tecrübe birikimleri, muhalefet aktiviteyi, kendilerine olan güvenleri, ortak değerleri ve birlik harçları, öncü ile olan bağları ve tarihsel olarak ileri olan tüm değerleri devrim nesnelitesidir.

Kürt ulusu, uluslaşma sürecine feodal ve kapitalist sömürgecilik boyunduruğu altında, ülkesinin parçalanmışlığı koşulları altında, yerel ulusal başkaldırıların soykırımlarla ve politik dalaverelerle önlendiği tarihsel bir süreç içerisinde tamamladı. Bu sürecin Kürt ulusal kimliğinde ve kişiliğinde çok yönlü izleri var. Dikkatli bir gözlemci bile görürki, tarihsel sürecin Kürt ulusal kimliği üzerinde bıraktığı olumsuz izler olumluluklardan çoktur. Bu olumsuzlukları gidermek Kürdistan devrim mücadelesinin bir parçası durumundadır.

Kürt kimliği, Kürt kişiliği, diğer bir deyimle Kürt ulusal mücadelesinin nesnesi didik ayakta değil. Öyle ki gönüllerde bile yeterince diklik yok. Tarihte yirmiyi yakın ulusal talepe ayağa kalkmış, o da geneli kucaklayabilme düzeyine ulaşmadan bogulmuş hep. Askeri, politik ve ekonomik ezilmişlik; moral ve psikolojik değerlerde de ezikliğe yol açmış. Türk burjuvazisinin Kürt ulusunun varlığını inkar eden ve 70 yıla varan asimilasyon politikaları Kürt kimliği ağır tahribatlar yaratmıştır.

Ezilen ulus milliyetçiliğinin güçlenmesi gibi bir tehlike içermekle birlikte, Kürt ulusunun

ulusal haklarına sahip çıkan tüm bireylerinin Kürt kimliği ile, diğer bir deyişle ulusal bilinçle donatılması gerekiyor. Çünkü, ulusal talep Kürt halkının ortak ve ana talebi olduğu gibi ulusal birliğin ve bilincin de harcı; moral gücünün kaynağı ve başarısının olmazsa olmazı. Kürtleri düşmanın silahını kullanmaktan ancak ve ilk olarak ulusal bilinç kurtarır.

Ya sınıfsal bilinç mi; önemsemek intihardır. Ne ki, insanların kavraması ve günlük davranışlarının yol göstericisi durumuna gelmesi bakımından bir üst basamağı oluşturan sınıfsal bilinçle ulusal bilinç kazanılmadan ulaşılamaz. Tüm emekçi yığınların sınıfsal bilinçle donatılması ise ütöpiktir.

Bu parantezden sonra devam edersek, çok uzun bir tarihi süreç boyunca Kürtler ve Kürt ulusu kendini bir devlet düzeyinde örgütleyememiş yaratığı sorunlara sahip. Nerede ise "başkalarının askeri olmak" kaçınılmaz olmuş. Bu ruh halinin yıkılması ve kendi kendine güvenirliliğin tüm ulusa kazandırılması hayati önemdedir.

"Asıl Türk biziz" gibi savunular, ırkçılığı açıkça savunan MHP'nin geçmişte Elazığ, Bingöl, Erzurum, Maraş, Erzincan, Malatya ve Antep gibi Kürdistan il'lerinde milletveküllükleri ve belediye başkanlıkları kazanması, Alevî mezhebinden Kürtlerin kendilerini Kürt olmaktan önce Alevî saymaları vb. örnekler ilginçtir.

Parçalanmış Kürdistan'ın adeta her parçasında kendi içerisinde bir parçalanmışlık arzeder. Bu yönüyle K.Kürdistan'a baktığımızda: Ekonomik olarak kısmen gelişmiş ve geri kalmış bölgeler; asimilasyonun yoğun ve az etkide bulunduğu bölgeler; şive farklarının yaşadığı alanlar; mezhep ayrılıklarının etkili olduğu kesimler gibi farklılıklar vardır. Bu farklılıkların her biri kendi biçiminde mücadele ve örgütlenmeye etkide bulunur.

En önemli faktörlerden biri ise, Kürt halkının geleceğin merkezli devlet örgütlenmesine şiddetle hazırlanma ihtiyacıdır. Bu ihtiyaç yakıcıdır. Asırlardır devlet örgütlenememiş ve yönetememiş Kürt halkının örgütlenme sorunlarına egemenlik haklarını kullanagelen haklarının örgütsel hazırlıkları çerçevesinde bakılamaz. Politik öncünün kendisini bu yakıcı ihtiyaca göre örgütlemesi şart olduğu gibi, toplumu hazırlama görevleri de daha ağırdır. Kürdistan'da Parti, "sen Kürt değil Türkün, sen şu mezheptensin ama Kürt ulusunun bir bireyisin, sen Kürtün ve Kürtçe'nin şu şivesini konuşuyorsun" gibi geri ama gerçek sorunlarla uğraşmak zorunda. Bir başka deyişle, ulusal bilincin güçlenmesi ve pekişmesine öncülük etmekle görevli.

Kürt halkı, örgütlenme ve yönetmeyi öğrenme sürecini dolu dolu yaşamak zorunda.

Özetle, Kürt ulusal mücadelesi:

* UKTH'nin dünya kamuoyundan aktif destek gören bir hak olması nedeniyle ulusal egemenlik hakkı uğruna sürdürdüğü mücadelenin güçlü potansiyel dış desteklere sahip olması;

* Kürt ulusunun ve Kürdistan'ın zorla parçalanışığının bir sonucu olarak Kürt halkı arasında birlik eğilimi ve isteginin varlığı, güçlülüğü bu istegin er veya geç gerçekleşecek tarihi bir zorunluluk olması;

* Tarihsel bakımdan gecikmiş ve bir ulusun yaşamında mutlak olarak ulaşılmaması gereken bir aşama olan devlet düzeyinde örgütlenme, ulusun gelişimini bir üst düzeyde üretme gibi temel bir

hakkın varlığı ve bu hakkın zorla elinden alınmış olması;

* Ulusal egemenlik hakkının kazanılması isteginin işçi sınıfından ... burjuvazinin çayısıal bakımından önemli kesimlerine kadar yaygınların ortak özlemi olması ve onları aşgari müsterekte birleştirmesi;

* Ülkenin ekonomik kaynaklarının talanı, halkın aşgari geçim sınırlarının altında yoksulluğu, üretici güçlerin tahribi ve gelişmesinin engellenmesinin dış güçlerce yapıyor olması;

* Ulusun inkarı, dilinin yasaklanması ve kültürel gelişiminin engellenmesi;

* Sürekli asimilasyon politikalarına ve zaman zaman soykırımlara varan saldırılara ve sürgünlere hedef olması, Kürt ulusunu sürekli varolabilme psikolojisi içerisinde bulması;

* Egemen güçlerin yüzyıllardır sürdürdüğü baskı, eritleme ve yoketme politikaları ve bu politikalar karşısında ezen ulus işçi ve emekçilerinin görevlerini layıkıyla yapmaları sonucu egemen güçlere olduğu gibi tüm den uluslara karşı oluşan yaygın güvensizlik psikolojisinin varlığı;

* Ulusun, ulus olarak kendini devlet düzeyinde örgütleyememiş olmasının yarattığı kendine güvensizlik, kimlik tahribi ve hep başkaları adına hareket eden olma gibi tarihsel sonuçların giderilmesi zorunluluğunun başmısı, merkezi ve kendine özgü örgütlenme ve siyasal yapılanmaları şart koşması (.....) gibi özgü devrim dinamiklerine sahiptir.

PROGRAM VE TUZUK SORUNLARI

Program ve Tüzükle ilgili somut önerilere geçmeden önce savunageldiğimiz bir kaç nokta üzerine kısaca duralım.

Bir soruyla başlayalım; Kürdistan sömürge mi, yoksa ilhak mı? Kürt ulusu sömürge bir ulus mu, yomsa ezilen bir ulus mu? Bu soruyu K.Kürdistanlı çeşitli ulusal güçlerle uzun yıllar tartıştık. "Kürdistan ilhak edilmiş, Kürt ulusu ezilen bir ulustur" tezinin bize ait olduğunu herkes biliyor. Bu, bir tanımlama ve tanımın tek başına bir anlam ifade etmediğini, 1982 sonrası izlenen politikalarla benimsenmiş. 1982 sonrası politikamızda özetle demiştik ki: sosyo-ekonomik yapı tahlillerinde, devrim anlayışında, sınıfların mevzilendirilmesi, örgütlenme, öncülük ve iktidar konularında anlayış birliği varsa sömürge ya da ezilen ulus tanımlamaları aynı partide birlikte olmayı engel değildir. Bu görüşün bugün de doğru olduğuna ve gelecekte de doğruluğuna kuruyacağımıza şüphe yok. Ancak, bu, Partimize ağırlıklı olarak kabul gören ilhak edilmiş ezilen ulus tanımının doğruluğuna anlamına gelmez. Savunageldiğimiz tezin adlandırılmasının Parti birliğinin önünde engel olmadığını da kabul ettiğimize göre tanımda ısrar etmemek ve tezin doğruluğu konusunu yeniden değerlendirmek gerekiyor. İki nedenle:

1- İlhak edilmiş ezilen ulus tanımlaması, diğer Kürt ulusal demokratik güçleriyle diyalogumuzun olumsuz etkiliyor. Sömürge tanımı Kürdistan'da daha geniş bir kamuoyu tarafından kabul görüyor. Bu ise, toplumla da diyalogumuzu sıkırtıyor sokuyor. Genel kabul görmüş ve anlaşılır olmuş bir tanımlama yerine, hep açıklama yapmak zorunluluğu doğuran kendi tanımlamamızda ısrar etmek anlamsız bençe.

Bu gerekçeler asıl olmamakla birlikte, önem-
siz de sayılmaz.

2- Mutlak bir genelleme yapılamasa da, ezen ve ezilen uluslar arasında statükonun bozulması ya da yokluğu, ezilen uluslarla sömürge ulusları birbirinden ayıran temel farktır. Toprakların ilhaki ve egemenlik hakkının gasbı ise, sömürge-
lerde de ezilen uluslarda da geçerlidir. Kaldı ki, sömürgeler ya da ezilen uluslarla ilgili genelini mutlak bir biçimde karşılayabilen tanımlar bulmak oldukça zor. Tipki, ulus tanımının tüm ulusların ayrı ayrı özelliklerini karşılamaya yetmediği gibi.

Bu, kısa genel değinmeden sonra somuta dönersek: K.Kürdistan'ın ekonomik-sosyal örgüllüklerinden kimilerine kısaca da olsa daha önce değinmiştik. Olara ve daha eklenebilecekleri ek olarak, Üzerinde durulması gereken çok önemli bir konu da şu: 6 yıldır Kürdistan'da Olanüstü Hal uygulanıyor. 413 sayılı kararname Olanüstü Hal uygulamasının olanüstü olmadığını iyice açığa çıkardı. Olanüstü Hal uygulanan ve "Olanüstü Hal Bölge Valiliği"ne bağlı "Mücavir" il'ler kapsamına K.Kürdistan'ın önemli bir kısmı giriyor. Dişta kalan iller ise burjuvazinin Kürt saymadığı ya da asimilasyonun yoğun olduğu sınır il'leridir. K.Kürdistan'ı esas olarak "Genel Vali" yönetiyor. Kürdistan'a özel yasalar 1924'ten beri var ve her gün bir yenisi ekleniyor. Devlet örgütlenmesi yeni baştan şekillendiriliyor. Özel Harekat Tımları, Özel askeri kolordular, Köy Koruculuğu, Özel teşvikli mehur genelgeleri vb. hep Kürdistan için özel nitelikli. Tüm bunlar, Türk ve Kürt ulusları arasında pek belirgin olmayan statükonun giderek belirginleştiğini gösteriyor. Yani, dün belirsiz bir biçimde varolan statüko, bugün açık ve net.

Uzatmadan; Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun durumu ilhak edilmiş Ezilen Ulus tanımından çok, sömürge ulus tanımına uyar. Bu tanıma kullanılmaktan kaçınılmamızdır.

İKTİDAR VE PARTİ

Politika, somut şartların somut tahlilinden hareketle sağlıklı stratejik ve taktik öngörülerin toplamı ve bunların pratiğe uyarlanmasıdır. Ancak, öngörülerin mutlaklığından söz edilemez. Sdaut şartların somut tahlillerinde her zaman yanlışla payı vardır. Yetersizlikler nedeniyle yapılabilecek politik yanlış ve hatalardan söz etmiyoruz. Öngörüler içerisinde bulunmayan ya da tali olan politikada zaman zaman öne çıktığı, genel gödiş etkilediği, hatta belirleyici konulara yükseldiği bilinir. Dünyanın çok çok küçüldüğü günümüzde ise politikada beklenilmeyenlere daha sık rastlanmaktadır.

Bizim bu genel yasallıklardan ayrı olduğumuz söyleyemeyiz. Örneğin, K.Kürdistan devriminin temel karakterini Ulusal Demokratik Halk Devrimi olarak belirledik. Bu dogrudur. K.Kürdistan'da tekeli kapitalizmin egemen olduğu, köylülüğün bir bütün olmaktan çıktığı, kapitalizme özgü sınıf çelişkilerinin devrim-karşıdevrim güçlerinin mevzilenmesinde belirleyici olduğu, devrime proletaryanın öncülük edeceği ulusal güçlerin bir cephe içerisinde birlikte olmaları gerektiği, cepheye ve devrime proletarya partisinin öncülük edeceği, Türkiye ve K.Kürdistan'ın aynı pazar bütünlüğü içerisinde bulundukları Türk, Kürt ve diğer ulusal azınlıklardan işçi ve emekçilerin sınıf düşmanlarının ortak olduğu, ortak düşmana karşı birlikte mücadele etmeleri gerektiği gibi, temel doğrularımız da var. Ama, eksik değerlendirmelerimiz ve bu eksikliklerin yolaçtığı yanlışlarımız da var.

K.Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısına ilişkin eksik ve yanlışlarımız kısaca da olsa

daha önce değinmiştik. K.Kürdistan devriminin özgüllüklerine ilişkin eksik ve hatalı değerlendirmelerimiz beraberinde kimi yanlışları da taşıdı. Şöyleki: Kürt ulusu sömürge bir ulus Ulusal egemenlik hakkını kullanamayan dünyadaki ender uluslardan biri. Ulusal egemenlik hakkı ve bu hakkın elde edilmesi isteği, Kürt ulusu için can alıcı bir sorun. Mücadelesinin ve iktidar hedefinin merkezinde ulusal egemenlik hakkı var. Ulusun tüm bireylerini ortak düşünmeye ve davranmaya iten, onların moral ve psikolojik güç kaynaklarının başında bulunan ulusal taleptir. Burjuvazisinden proletaryasına, tüm Kürt insanını birleştiren böyle bir amaç varlığı, Türkiye kesiminde yatırım yapan ve pazardan pay alan, ulusal kitliğini inkar ettiği için devlet yönetiminde yer verilen ve onbinlerce dönümlük arazilerine sahipliği eden toprak burjuvalarının dışında kalan tüm kürtleri asgari mütarekte birleştirmektedir. Önün için, Kürdistan devriminin bileşenleri, ulusal egemenlik haklarını kullanan herhengi bir ülke devrim bileşenlerinden çok daha geniş ve kapsamlıdır. "Ben kürdüm" diyen ve ulusal egemenlik hakkının elde edilmesi mücadelesinde gücüne ve sınıfsal konumuna uygun davranan, o ölçüler içerisinde mücadelede yer alan herkes Kürdistan devriminin gücü olarak algılanmalıdır.

Proletarya ve onun öncüleri, Kürt ulusunun bütününe karşı sorumlu oldukları bilinciyle darlıklardan kaçınmak zorunda. Nesnelite olarak K.Kürdistan ulusal devriminin öncüsü proletaryadır. Ama, öncülük iddiasıyla olmaz. Hak etmek şart. Haketmenin bir ve başta gelen şartı ise Kürdistan'da, ulusal birliği sağlama görevini yerine getirmekdir. Partinin yapması gereken: ulusal mücadelede varolan tüm güçlere öncülük etmektir. Sınıf bakış açısını sulandırmamak elbet gerekli ve önemli korunmalıdır. Ancak, bu kendi kendine güvensizlik ve ulusal mücadele sınırlarını daraltıcı noktalara götürülmeden...

Bir soru; SHP'den ayrılan Kürt kökenli millet vekilleri vb. yarın yasral bir Kürt Partisi kurar da, Kürt ulusunun demokratik haklarını savunurlarsa, tutarsız da olsa ulusal egemenlik hakkını dile getirirlerse, onlara, "savunmayın, konuşmayın" mı diyebiliriz? Kürt ulusunun varlığını kabulü, dilini özgürce konuşması, diğer demokratik haklarının kazanılması ulusal egemenlik hakkının propagandası ve Kürt ulusal bilincinin pekişmesine hizmet eden her adım ve girişim desteklemek gerekir. Yetersizliğini dile getirmeye hakkımız elbette kullanılır. Yeterli değilse doğru gelişmesine ise, Parti öncülük eder.

Gelelim asıl konuya... KKP'nin iktidar hedefi ni ve örgütlenme modelini yeniden gözden geçirmek gerekiyor. KKP, Misaki-Milli sınırları içerisinde tek kapitalist pazarın egemenliği ve bu tek pazarın yarattığı ortak devrim dinamizminden düşmanın aynı olugundan hareketle birlik iktidarı ve birleşik örgütlenmeyi stratejik savunularının merkezine aldı, savundu ve savunuyor. Bu savunu yabana atılır gibi değil. Somut gerekçeler üzerine şekillendirilmiş. Ancak, politik çizgimizin bir yanına yanıt verebilen bir savunu bu. Yeterli değil, Yetersizliğin kaynağı buraya kadar yazılanlardan da anlaşılabilir.

Eger, K.Kürdistan Antep, Maraş, Adıyaman, Malatya, Elazığ, Erzincan, Erzurum ve Kars'tan ibaret olsadı, birlik iktidarı ve birleşik örgütlenme savunusu yeterli ekonomik-sosyal zemine sahip olurdu. Ve dikkat edilirse, sınıf bakış açısından uzak, ezilen ulus milliyetçiliğinin dar sınırları içerisinde sıkışmış K.Kürdistanlı siyasi hareketler saydığımız il'lerde ciddi örgütsel varlıklar ortaya

koyamıyorlar. KKP'de bu il'lerin dışında kalan il'lerde etkili olmakta güçlük çekiyor. Şu veya bu düzeyde sosyalist teoriyi kavramış insanlar ve öncü işçilerden öte geniş kitleleri örgütlemekte ve etkilemekte ciddi sıkıntılarımız var. Her ikisi de, tesadüf olmasa gerek.

Antep'ten ... Kars'a derken kastımız şu: kapitalist gelişmişlik yönünden geri olan, asimilasyondan daha az etkilenen ulusal istemin daha çok belirleyici olduğu alanlarda kitlelerin Türk burjuvazisine ve genel Türklere duyduğu güvensizlik daha derin köklere sahip. Kitlelerin bilincindeki daha güvensizlik kolay kolay sökülüp atılmaz. O nedenle, Türklere birlik iktidarına Kürt halkının büyük bir kesimi ikna edilemez. Birlikte mücadeleyle ise, koşullar elverişli. Birlik iktidarı savunusuyla geniş kitlelere ulaşmanın zorlugunu kabul etmeliyiz. Etiyle-ke-miğiyle, diliyle-kültürüyle, amacı-pratiğiyle kendinden olan kadrolar ve örgüt istiyor sınır ötesi Kürt Halkı.

Daha önce değindığımız bir konuya yeniden dönersek: Kürt halkı diğer parçalarda yaşayan kesimleriyle birleşme özlemi içerisinde ve bu konuda sorumluluk duyuyor; duymasıda gerek. Bu özlemin gerçekleşmesi zor. Fakat olanaksız değil. Bizim, Parti olarak savunumuzda olduğu gibi, mutlak bir biçimde sosyalizm koşullarının sorunu da değil. Almanların durumu düşünülme-lidir. Kürt halkının öncüsünden bu özlemine cevap vermesini beklemeye hakkıdır. Cevap vermeyenleri bağrına basmaması da hakkıdır.

Tüm bunların anlamı şudur bençe: Türkiye ve K.Kürdistan devrimlerinin nesnelitesi ya da devrim dinamikleri birikte mücadeleyi şart koşar. Bunun gerekli örgütsel tedbirlerini dayatır. Fakat, K.Kürdistan Ulusal Demokratik Devriminin ayırtedici özellikleri birlik iktidarı ve birlik örgütlenme anlayışlarıyla karşılanamayacak kadar geniş ve ayrı karakterdedir. Öyleki, Türkiye'de devrim olmadan ve işçi sınıfı iktidara gelmeden de K.Kürdistan'ın özgül dinamikleri devrime yol açabilir. Süreç bu yönde derinleşiyor. Çeşitli etkenlerin birleşmesi sonucu Kürt burjuvalarının öncülüğünde bağımsız bir Kürt Devleti kurulabilir veya Kürt ulusunun birliği kendini dayatabilir. Açıkta ki, tüm bu olasılıklara yanıt verebilecek bir Parti öncülüğü şarttır. Verilerin bağımsız bir Kürdistan yönünde ağır bastığı, bu yönün giderek güçleneceği inancımı vurgulamak istiyorum.

Bu inancımdan dolayıdır ki, TKEP ve KKP'nin örgütsel yapılanmasına gelecek ilk Kongre'de yeniden eğilmek gerekir diyorum. Örgütsel yapılanmada ve Program'da değişiklikler zorunlu. Bu konuyla ilgili özet önerilerim:

* Parti Programı, birlik iktidarını tümden yadsımayan, bağımsız iktidar hedefini esas alan bir biçimde düzenlenmeli. KKP'nin stratejik amacı; K.Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi ve Bağımsız Ulusal Demokratik Halk İktidarındır. Ulusal demokratik iktidarın, bağımsız bir cumhuriyet mi, yoksa Türk halkıyla federasyon çatısı altında birlik iktidarı mı olacağına referandumla halkımız karar verecektir. Partimiz, halkımızın kararına saygılı olacak ve uyacaktır. Partimiz, birlik ya da bağımsızlık alternatifleri karşısında ve referandum ortamında iki ayrı iktidar biçiminden hangisini yönünde tutum alacağını o günün somut koşullarında yeniden değerlendirecek ve belirleyecektir.

Bu ifade Program diliyle yukardaki önerimizi kabaca karşılar.

* Devrim bileşenleri daha net belirlenmeli.

* Kürdistan'ın ayırtedici devrim dinamiklerini daha kesin ve açık vurgular yapılmalı.

* Kürt ulusunun birliği, temel belirlemelerden biri olmalı.

* Türk, Kürt ve ulusal azınlıklar işçi ve emekçilerinin ortak mücadelesinin zorunluluğu Program perspektiflerinden olmalı.

Tüzük ve örgütsel şekillenme:

* KKP, ayrı Programı olduğu gibi ayrı Tüzüğü de sahip olmalı.

* TKEP ile ortak tüzüğün genel çatısı KKP'ye uyarlanmalı.

* TKEP ile genel amaçlarda birlik, tüzük hukuku olmalı.

TKEP ve KKP'nin genel amaçlardaki birliğin örgütsel ifadesi olarak:

* Karşılıklı olarak Kongrelere söz hakkına sahip delegasyonlar gönderme hakkı iki Partineden birbirlerine tanınmalı.

* İki Partinin çalışmalarını denetleyecek, her iki Parti merkezlerine önerilerde ve uyarılarda bulunacak, Kongre kaynaklı olmayan merkezi kararlara ve uygulamalara karşı Üst disiplin kurulu görevi görecektir ve her iki Parti Merkez Komitelerinin kendi Üyeleri arasından eğitim sayıya seçeceği kişilerden (şimdilik Üçer kişi) oluşacak bir Üst kurul işleyişi her iki parti tüzüğünde yer almalı.

Bu öneri bir Üçüncü parti hatta bir Üçüncü merkez değildir.

* Her iki parti karşılıklı olarak birbirlerine karşı pratik görevler üstleneceklerini tüzük hükümleriyle yasallaştırmalı.

* Kalıcı olarak ülke değiştirecek Parti Üyelerinin buldukları yerde direkt olarak Parti Üyesi olabilecekleri iki ayrı tüzüğe konmalı.

MUCADELE VE ÖRGÜTLENME ÜZERİNE BİR KAC NDKTA

KKP'nin bilinen mücadele ve örgütlenme çizgi-sinin ana hatlarının bugün de geçerli olduğunu, gelecekte de geçerli olacağını peşinen belirtelim. Bilinen çizginin içinin doldurulması ve belli yönlerden zenginleştirilmesi ise şart. Ana doğrultuya ilgili olarak:

Savunma taktikleri esas alınmaya devam edilmek zorunda. Süreç bunu gerektirir.

Mücadele taktiklerinin hareket zemini olan talepler programı açık ve anlaşılır kılındığında sonuç üretilebilir.

Günlük mücadele görevlerinin belirlenmesinde esas hedefler gözden kaçırılmamak kaydıyla, elde edilebilir ya da kazanımı yönünde güçlü adımlar atılabilir olanlar başa alındığında, kadrolar ve kitleler boşa yorulmamış ve psikolojik olarak gücünü korumuş olur.

Ulusal istem ve özlere günlük çalışmalarda gerekli ağırlığı vermek bir an bile unutulmaması gereken görevimiz.

"Kürtlerin" değil, Kürt ulusunun varlığının resmen kabulü, Kürt dili üzerindeki yasagın kaldırılması, Kürtçe yazım, basım ve yayının serbest bırakılması öne çıkarılmalı.

Olaganüstü Halin, Olaganüstü Bölge Valiliği'nin kaldırılması ve halka yönelik teröre son verilmesi istemine bağlı olarak 413 sayılı

kararnamenin iptali, Köy Koruculuğunun kaldırılması, Özel Tim'im bölgeden çekilmesi, Asayiş Kolordusu'nun dağıtılması ve halka karşı suç işleyenlerin cezalandırılması orta vadeli talepler olarak öne çıkarılmalı.

Günlük yaşamın her alanında anadilin konuşulması, "Kürdüm, Kürdistanlıyım ve Kürt ulusunun bir bireyiyim" belirlemesiyle özetlenebilecek aktif bir tutuma milyonları kazanmak ve bu yolla resmi devlet politikasını geriletme, özellikle mahkemeleri işlemez hale getirmek yakın bir olasılıktır. Her alanda Kürtçe yazım ve yayında baskı mekanizmalarını tıkayacak ve burjuvaziyi çözüme zorlayacak yöntemlerdendir. Belirttiğimiz bu iki nokta aktif bir kampanya konusu olarak işlenmeli. Çünkü bu zayıf halkadır. Hukuki sonuçlarına katlanmayı göze almalı ve olabildiğince çok insanı mahkemelerle karşı karşıya getirmeli.

413 sayılı kararname bir diğer zayıf halkadır. Kararnamenin iptali yönündeki çalışmalar muhalefet partilerine karşı tutumla birleştirildiğinde daha etkili olacaktır.

TC devletinin Kürt halkına karşı açtığı savaş teşhir edilirken, kepenk kapatma eylemlerinde olduğu gibi kitleler için kabul edilebilir ve uygulanabilir eylem biçimlerinin geliştirilmesine özen göstermeliyiz. Özellikle, geniş işçi katılımı eylemler önümüzdeki süreç için düşünülebilir.

Kürdistan'ın diğer parçalarındaki gelişmeler günlük çalışmanın yoğunluğu bir konusu olmalıdır. Bu konu, uzun ve kısa vadeli amaçlar için özel öneme sahip. Parçalar arası dayanışma ruhunun geliştirilmesi, moral ve psikolojik olarak kitlelerin kendilerine olan güvenlerinin artırılması, Türk işçi ve emekçilerine Kürt ulusu geçerginin ve haklarının ulaştırılması gibi nedenlerle konuya özel önem verilmelidir.

Ulusal örgüt ve partilerle en geniş mücadele alanlarında birlikte olma kaçınılmazdır. Bunun gereğine uygun davranmak şart. PKK başta olmak üzere, dışımızdaki güçlerin mücadelelerine destek vermek esastır. KKP olarak eleştiri hakkımız en uygun bir biçimde kullanılmalıdır. Kitle mücadelesinin, özellikle işçi sınıfı ve şehir merkezlerindeki kitle mücadelesinin boyutlandırılması temel çizgimiz, diğer ulusal güçlere karşı eleştirel tutumda eksen oluşturmalıdır. Üretim araçlarına, savunmasız çocuk-çocuğa, öğretmen, mühendis ve benzeri insanlara, devrimci güçlere yönelik saldırılara karşı olduğumuz direkt ve endirekt yollarla duyurulmalı.

Yabancı bir işgal gücünün varlığı, işgal gücüne karşı ulusal egemenlik hakkının elde edilmesinin zorunluluğu, ülkenin ve ulusun zorla parçalanmışlığı gibi özgül nedenlerle mücadelesinin saldırı taktikleri düzeyine ulaştırılması sürecinin iyi değerlendirilmesi ve hazırlıkların ulusal ve uluslararası boyutta yapılması; tüm bunların gereği olarak askeri örgütlenmenin güçlendirilmesi çalışmaları bugünden başlatılmalı. Kürdistan'ın egemen uluslara çevrili bir ada konumunda olduğu, bir parçadaki devrimin bile 4 devleti karşıya almak demek olduğu bilinmiyor. Bölge haritasını değiştirecek olan Kürdistan devrimi, bölgede yaşamsal çıkarı olan emperyalist güçlerin gazabını üzerine çekecektir.

Tüm bunlar çok çok güçlü olmayı gerektiriyor. Güçlülüğün esas kaynağı; kitlelerin örgütlülüğü, aktivitesi, parçalar arası birlik ve dayanışmanın güçlülüğü, öncünün yeterliliğidir. Egemen ulus işçi ve emekçilerinin aktif desteği ikinci, uluslararası kamuoyunun yardımı ise üçüncü güç kaynağıdır. Politik ve diplomatik güçlülük, mutlaka askeri güçle tamamlanmak zorunda.

Bu bilinlenleri şunun için yneliyoruz: KKP, mutlaka ve bugünden askeri örgütlenmeyi yaratmak ve güçlendirmek zorunda. Uslenme, eğitim ve lojistik destek gibi konuların askeri bakımdan önemi biliniyor. Bu ihtiyaçların önemli bir bölümü, Kürdistan'ın diğer parçalarına yönelik sağlıklı politikalarla çözümlenebilir. Şu ya da bu düşmana güvenmek, onlar arasındaki çelişkilerden yararlanma adına içine girilen olumsuzluklardan kurtulmak buna bağlıdır.

Tüm bu kapsamlı görevlerin üstesinden güçlü teorik donanılara sahip kadrolardan oluşmuş aktif, kitlelerle bütünleşmiş, uluslararası saygınlık kazanmış bir partiyle gelinebilir.

Kendi dilini, okuma ve yazma dili olarak kullanamayan Kürt halkının bugünkü siyasi bölünmüşlük ortamında tüm siyasi örgütlere yetecek düzeyde öncü kadrolar üretemeyeceği açık. Bir devlet gibi görevler üstlenmesi gereken fakat militan bir parti işleyişiyse bu görevlerin üstesinden gelecek bir parti...

Konu kapsamlı, süylenecekler çok. Bizse son bir noktaya değinip bitirelim.

Kapitalizmin göreceli olarak sosyalizme galebe kaldığı bir süreç yaşıyoruz. Dönem çok önemli. Ve bir o kadarda belirsiz. Fakat, açık olanlar var. Kapitalizm bunalmalarını aşabilme yeteneğini bulabiliyor. Kendini yeniden ve bir üst düzeyde üretiliyor. Bilimsel teknolojik devrimin nimetlerini hizmetine sunabiliyor. Ve bunlardan dolayı bir güçlülük görüntüsü içerisinde. Sosyalist sistem ise, sorunlara çalkalanıyor. Durumunu dünyada inisiyatif yitirmeye bıraktı. Yığılmış problemler yumağı gibi... İç sorunları oldukça yoğun. Yakın gelecekte yeniden toparlanıp inisiyatifi ele geçireceği beklenmemeli.

Kapitalist ve sosyalist sistemdeki bu durum, kapitalist ülkeler işçi sınıfları devrimlerini geri konulara itti. Bu bir gerçek ve bunu kabul etmeliyiz. Özlemimiz ve istegimiz, yeniden sosyalizmin ve komünistlerin inisiyatifi ele geçirecek toplumsal gelişmelerin ve devrimlerin başına geçmesidir. Görünen o ki, bu istegimiz yakın gelecekte (5-10 yıl) gerçekleşmeyecek. Bu durum sosyal yanı esas olan devrimler için 5-10 yıllık bir duraganlık dönemi demek olduğu açıktır. İstisnaların kaideyi bozmayacağı hatırlatılmalı. Ancak, tarihsel bakımdan gecikmiş ulusal devrimlerin yoğunlaşması ve başarıya ulaşması daha bir olanaklıdır. Bu, onun niteliğinin bir sonucudur. Dünyadaki gelişmelerden ulusal devrimler etkilenecektir demiyoruz. Etkilenecektir ancak, proletarya devrimlerine göre daha az bir etkilenecektir.

Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşması ve önümüzdeki süreçte Türkiye, bölge ve dünya kamuoyunun gündeminde ve ilgi odağında olması kaçınılmazdır.

YENİDEN YAPILANMA SÜRECİ VE KKP'Yİ BEKLEYEN GÖREVLER

AZİZ GENÇ

ULUSAL BÜTÜNLÜK HEDEFİ VE KURDISTANIN İÇİNDE BULUNDUĞU DURUM

Ulusal sorunun çözümü, ulusun kendi üzerindeki her türlü yabancı egemenlik ilişkilerini ortadan kaldırıp kendi kaderini kendisinin belirleyeceği bir konuma kavuşmasını, yani egemen olmasını gerektirir. Ulusal egemenlik ise, ulusu oluşturan tüm ögelerin birliği üzerinde yükselen bir egemenliktir. Ulus kavramının içerme zorunda olduğu ögeler, ulusu oluşturan topluluğun üzerinde birleştiği birer yapıtıdır. Bu ögelerin tümü tarihin kendilerine sunduğu haklı yerlerine oturtulmadan, toplumsal gelişme ulusal sorunun sancılı varlığını ve hatta bu sancuların uzun erimde birikimi sonucu oluşacak tehlikeli rahatsızlıkları önlemeye çalışmak, toplumsal gelişme diyalektik ters, iradi yaklaşımlardan öteye gidemez. Ki, bu yaklaşım biçimiyle sorunun kökten çözülmesine ulaşamayacağı aşkırtır.

Tarihsel olarak oluşmuş ulusun, dil birliği, kültür birliği, iktisadi yaşam birliği, ruhsal şekillenme birliği ve toprak bütünlüğünün önündeki iradi engeller yok edilip, bu birlik ögelerinin tümü merkezi bir egemenlik aygıtı epliğinden tarihsel miadını özgürce doldurmayaya bırakılmadan ulusal sorunun değişik biçimlerdeki varlığından kurtulamaz. Bu nedenle Marksist-Leninistler toplumsal gelişme bir dönem için ileri bir yapı olan ulusun kurtuluşu ve egemenliği için perspektif oluşturlarken bu bilimsel gerçeklikten hareket ederler. Toplumların diyalektik gelişme seyri, komünist partinin uzun vadeli plan ve program hedeflerine butemel gerçeklik üzerine inşa etmesini zorunlu hale getiriyor.

Ulusların kardeşliğine ve dahası kardeşliğinden gereksiz hale gelmesine giderek yol üzerinde kaçınılmaz bir uğrak noktası olacak ulusal bütünlük hedefini genel bir doğru olarak kabul etmek, ancak bu genel doğru hedefe ulaşmak için çizilmesi gereken somut tasarımlar ve atılması gereken somut adımlara lakayt davranmak tarihsel hatalara ilk yolu açmak olacaktır. Keza ulusal birlik hedefini propaganda ederken genellikle bu hedefi bazı ögeler üzerinde yoğunlaştırıp, ulusun olmazsa olmaz ögelerinden olan diğer ögelerin sözünü dahi etmemek; yani dil birliğinin, kültür birliğinin, ruhsal şekillenme birliğinin duygusal düzeydeki propagandası ile yetinip, iktisadi yaşam birliği ve toprak bütünlüğü sorununu olduğunda bunu muğlak ve yuvariak terimlerle geçiştirmenin samimi bir yaklaşım biçimi olmayacağı aşkırtır.

Bu noktada, eğer ulus olgusu tüm bu ögelerin eksiksiz bir bütünlüğü ise, iktisadi yaşam birliği ve toprak bütünlüğü su anda mevcut olmayan bir yapının nasıl ulus olarak değerlendirileceği sorusu akla gelebilir. Ve bu bütünlüklerde hedefleyen bir ulusal kuruculuğun nesnel gerçeklikle bağdaşır bağdaşmayacağı sorusu kafaları kurcalayabilir. Ama bilinmesi gerekir ki, zaten böyleli sorunlar uluslaşma sürecine yabancı egemenlikler altında giren ve uluslaşma sürecinin tamamlanmasından sonra, verdiği tüm ulusal kur-

tuluş mücadelelerine rağmen kurtulma başarısına ulaşamamış; yabancı egemen güçlerin zorla parçalamaya ve parçaları ayrı ayrı sömürme tezgahından kurtulamamış halklar için sözkonusu oluyor. Yani uzun bir tarihsel-toplumsal birikimin bir ürünü olan ulusun kısa bir tarihsel döneme tekabül eden zorla parçalanmışlığının ulus olgusunun bütünlüğünü yokedemediği, varolan parçalarıyla bütünlüklü bir ulus olmanın içeriginden birşey kaybettiremediği uluslardır bunlar.

Kendi iradesi dışında, yabancı egemen devletlerin kendi çıkarları için parçalayıp, her bir parçasını ayrı ayrı egemenliklerin sömürdüğü uluslarda ulusal kurtuluş ortak amacına rağmen, bu amaca ulaşmak mücadelesinin parçalardan herbirinin içinde bulunduğu somut koşulların gerekli kıldığı farklı mücadele biçimlerine bürünmesi, ulusun bir bütün olarak ulusu olduğu gerçeğini gözeleyemeyeceği gibi bu tür mücadele farklılıklarını fazlaca sorun ederek bu farklılıkların içinde boğulup, uzun vadede de olsa ulusu yeniden özgürleştirip, bütünlüğünü hedefini savsaklamayı haklı çıkaramaz.

Parçalarının tümünde topyekün bir ulusal kurtuluşun mümkün olmadığı durumda özgür-bütünlüğün hedefine ulaşmada parçaların tek tek kurtuluşunu birer temel basamak haline getirmek gerekiyor. Parçaların kurtuluşundan ulusal bütünlüğe ulaşma hedefi, her parçanın egemen ulus proletaryasıyla egemen ortak düşmana karşı birlikte bir mücadele yürütmesini ve hatta her ulusun kendi özgür cumhuriyeti temelinde birleşik bir iktidar kurmasını dışlamaz. Tersine, ulusal ve toplumsal kurtuluşun içiçe gerçekliği dönemlerde daha güçlü bir mücadele ve kuruculuk için bu en yararlı yoldur.

Kürt halkı uluslaşma sürecine yabancı egemenlikler altında girmiştir. Dünyadaki ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketleri ve içteki uluslaşma süreciyle birlikte başlayan "Kastr-ı Şirin" birlikte etkilendiği ortamda girişilen ulusal ayaklanmalar, yeterli çağdaş bir öncüllüğün yokuşu ve yerel düzeyi aşamaları yüzünden başarıya ulaşamamışlardır. Halkımızın ulusal mücadele tarihi bu türden yerel ayaklanmalara doludur.

Ülkemizin toprak bütünlüğüne ilk kez 1639 yılında Osmanlı imparatorluğu ile İran despot yönetimi arasında gerçekleşen "Kastr-ı Şirin" antlaşmasıyla kastedildi. Ve bu antlaşma, topraklarımızı, üzerinde yaşayan halkımıza birlikte ikiye bölmüş oldu.

Kimi ülke sınırlarını daraltan, kimsininkinin ise genişlemesine yolaçıp yeni yeni sınır oluşumlarını yaratan İmperyalist paylaşım savaşından sonra, emperyalizm ve iğbirlikçileri (İrak, İran, Suriye ve Türkiye devletler) arasında imzalanan antlaşmalarla bu kez ülkemiz bu dört devlet tarafından paylaşılarak dört parçaya bölündü.

Ancağ emperyaliza ve egemen devletlerin "parçala-uyut" politikalarının sonucu kendi ulusal iradesi dışında zorla bölünürülen Ülkemizin hiç bir parçasında ulusal bütünlük bzelemi ve ulusal kurtuluş mücadelesi inmedi. Bu durum halkımızın ulusal bilincini köreltmediği gibi, parçalar arasındaki tinsel, kültürel ve sosyal bağları ve kurtuluş mücadelesi sürecindeki dayanışma ve etkileşmeyi yokedemedi. İşgalci güçlerin eritme amaçları halkımızın genel tarihsel birliğine, zengin kültürel varlığına çarptı. Asırlarca süren devletsizliğe ve egemen devletlerin talanına rağmen halkımızın zengin kültürü yokedilemedi, ruhsal karakteri değiştirilemedi, ortak dili unutturulamadı ve hatta suni sınırları tanımayan halkımızın sadece kısmi ve ticari düzeyde de olsa pazar ilişkileri tam olarak engellenemedi.

Evet, egemen güçler tüm bu ulusal varlık öğelerimizin üstesinden gelemediler. Ama ulusal varlığımızda büyük tahribatlar yarattıkları gözardı edilemez.

Egemen devletlerin Kürdistan'ı parçalar halinde ilhak edip, hiç bir parçada ayrı pazar olanağı tanımayıp, kendi ekonomik-politik sistemlerine dahil etmeleri ve konulanmanın sonucu olarak parçalar arasında zayıflayan ilişkiler, zamanla parçaların mücadelelerinin hem özünün hem de biçiminin farklılaşmasına yol açtı. Nesnel durum, gittikçe parçalar arasındaki mücadele etkileşimlerinin azalmasını ve her parçanın egemen ulus sınıf hareketiyle daha fazla etkileşimini ve dahası (kimi parçada) birliğini beraberinde getirdi.

Bu nesnel durum, sosyal ve ekonomik farklılaşmaları ve bu farklı zeminler üzerinde yükselen siyasal mücadelelerinde farklılaşmasına yol açmıştır. Günümüzde Irak ve İran Kürdistanı'nda yarı-feodal Üretim ilişkileri ve ulusal kurtuluş mücadelesi olarak damgasını vuran burjuva-feodal karmaşığı; bir siyasal önderlik mevcutken; kuzey Kürdistan'da ise kapitalist üretim ilişkilerinin egemenliğine ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin iççeliğine ve gittikçe proleter öncülüğün gelişen mücadeleye ağırlığını koyduğuna tanık oluyoruz. Öyle ki, küçük burjuva milliyetçiliği veya tek başına yurtseverlik bile teorik düzeyde de olsa siyasal hareketlerin çoğunluğu tarafından savunulmaktadır. Suriye'nin egemenliğindeki Kürdistan parçasında ise, gerek nüfusun azlığı, gerekse de coğrafik nedenlerle öteden beri pek bir varlık ortaya konulamamış, diğer parçalardaki mücadelelerden etkilenmeye ve daha çok dayanışma ağırlıklı bir mücadele temposuyla yetinilmiştir.

Ülkemizin parçaları arasındaki ekonomik sosyal ve siyasal öncülüğteki farklılaşma geçergini göremeyerek zorlama bir takım topyekün birliğe örgütlenme girişimlerinin zemin bulamayacağı ise KDP deneyiyle de iyice açığa çıkmıştır. Öte yandan egemen devletlerin, halkımızın iradesine rağmen, onu kendi pazar ilişkilerinin içinde tutması ve klasik sümürgelerde görülen ayrı bir statüyü tanınaması, zamanla daha fazla sosyal entegrasyonu doğurmuş, halkımızın her parçada egemen ulus devrimci hareketiyle direkt etkileşimi de beraberinde getirmiştir. Bu etkileşimin her parçadaki düzeyi farklı olduğu gibi dönem dönem en asgari düzeyde düşerek halkımızın farklı çıkışlarını da gündeme gelmesini engelleyememiştir. Aynı zamanda kendi proletaryasının ve emekçi halk katmanlarının da sınıf düşmanı olan egemen devletlerin hem egemen ulus proletaryasının hem de ezilen ulus halkının ortak düşmanı olduğu gerçeği, yaşamın her alanında somut olarak yaşanınca, her parçada egemen ulus proletarya hareketiyle değişik düzeylerde birlikler kurma düşünceleri hızla yayılmış ve çıkarılmasının ortak

olduğunun bilinciyle birleşik mücadele yönünde adımlar atılmıştır. Kimi yerde (parçada) cephesel ortaklık düzeyinde seyreden bu birleşik mücadele, proletaryanın nicel ve nitel bir güç olarak ulusal ve sınıfsal kurtuluşa öncülüğe aday olduğu yerlerde ise birleşik politik parti kurma düzeyine ulaşmıştır.

Yaşamın gerçekleri, her bir parçadaki kurtuluş mücadelesinin egemen devletin yıkılması hedefiyle bütünlleştirilmesi gerektiğini onlarca yıldır mücadele eden ulusal dar görüşlü örgütlere dahi az çok kavratmış ve genel olarak çoğu örgütü bu gerçeklikler temelinde bir ulusal kurtuluş stratejisi çizmek zorunda bırakılmıştır. Nitekim Irak, İran ve Suriye Kürdistan parçalarında söz sahibi olan örgütlerin genelinin şiarı; "Egemen Ülke Halklarına Demokrasi; Kürdistan'a Özgürlük!" olarak öne çıkıyor. Yekün stratejik hedef olarak eşit şartlarda kurulacak federatif birlik ulusal kuruculuk için genel bir eğilim olarak beliriyor.

Kuzey Kürdistan'da ise, kapitalist Üretim ilişkilerinin egemenliği işçi sınıfını nicel bir güç olarak ortaya çıkarmış, aydınların Marksizm-Leninizmle olan eğiliminde etkilendiği bu ortam, bu parçadaki kurtuluş mücadelesinin ulusal ve sınıfsal olması gerektiğini ve kurtuluş mücadelesini proletaryanın öncülük edeceği fikirlerini iyice öne çıkarmıştır.

1938 Dersim ayaklanmasına kadar yaşanan bir dizi ayaklanmaya feodal ve burjuvalar önderlik etmiştir. Bu tarihten sonra ulusal kurtuluş mücadelesine sırt çeviren tek tamamen işbirlikçilik yolunu seçmiş; ulusal niteliklerini dahi bir tarafa iterek TC devlet yapısı içinde kendine yer aramış ve bulmuşlardır. Yıllarca süren bir durgunluktan sonra 1980'lerde yeniden canlanan ulusal kurtuluş mücadelesi ise küçük-burjuva aydın damgasını taşımıştır.

Son yıllarda bu önderlik çizgisinde alışılmış ve ideolojik-politik düzeyde de olsa, emanetin, gerçek sahibi olan işçi sınıfına devredilmesi gerektiği yaygın bir anlayış haline gelmiştir. Kuşkusuz böyle bir anlayışın yaygınlaştığı bir ortamda bu gerçeğin salt anlayış düzeyinde kalması mümkün olmazdı. Oldu da. Bu anlayış pratikte somut ifadesine kavuştu. Halkımızı ulusal ve sınıfsal kurtuluşa götürecektir olan öncü proletaryanın öncü müfrezesi olarak Komünist Parti doğdu.

Açıktır ki ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesine hangi sınıf öncülük ederse kendi sınıf çıkarlarını ön planda tutarak, mücadeleyi kendi karakteri ve çıkarları doğrultusunda yönlendirecek, ulusal kurtuluşa kendi sınıf damgasını vuracaktır. İşçi sınıfı da, öncüsü olduğu ulusal kurtuluş mücadelemize kendi sınıf damgasını vuracak ve ulusal kurtuluşa öncelikle kendi sınıf çıkarları ve halkımızın genel çıkarları doğrultusunda sağlayacağı ilke edinecektir. Bu ilkenin politika sahnesindeki esas savunucusu ve uygulayıcısı ise Komünist Parti'dir.

Tarihsel haksızlıkların etkisiyle de olsa istemlerimiz dışında oluşmuş bu günkü nesnel durum iki halkın (Kürdistan ve Türkiye halklarının) iç içeliğini yaratmıştır. Her iki ulus işçi sınıflarının, emekçi katmanlarının kendiliğinden ve yer yer de bilingç sendikal, mesleki, demokratik kitle örgütlerinde bir araya geldiklerini; bunun bir sonucu olarak her iki halkın mücadele grafiğinin çoğunlukla birbirine paralel bir seyir izlediğini analiz eden Kürdistanlı komünistler, kendi devrim programlarını ve politik örgütlenmelerini bu temel gereklilik üzerine oturtular. Egemen ortak düşmana karşı; Türkiye proletaryası ile sendikal ve politik düzeyde

birlikte mücadele, birleşik örgütlenme ve ortak devrim perspektifini savundular, savunuyorlar. Ve her iki ulusun Halk Cumhuriyetleri temelinde birleşik iktidarını yakın stratejik devrim hedefi olarak öne çıkardılar.

ULUSLARARASI BİRLİK İKTİDARI VE ULUSAL BİRLİK HEDEFLERİ BİRBİRLERİNİ DIŞLAHMAYAN HEDEFLERDİR. HER İKİSİDE KUVVETLE SAVUNULMALIDIR.

Birlik sorununa neden oluşturan iki temel faktör:

a) Marksizm-Leninizmin ulusal sorun konusunda ezilen ulus komünistlerine yüklediği görev anlamında birlikten yana olmanın teorik gerekliliği;

b) Bugünkü koşullarda işçi sınıfının ve halklarımızın haklı mücadelesinin çıkarlarına denk düştüğü için birliğin pratik gerekliliğidir.

Bu temel anlayıştan yoksun birlik savunularını dogma düzeyini aşamayacağını ve sonuçta, kısa ve uzun vadeli mücadele hedeflerimizin gerekli kıldığı perspektiflerden uzaklaşip mücadelemize zarar vereceğini vurgulamak gerekir.

Birleşik örgütlenmemizin başlangıç biçimi ve bu biçimin üzerinde doğduğu sosyal zemimler, örgütlenmemizin gelişmiş olduğu bugünkü konumunda dahi, birçok yoldaşımızı politikalarımıza ilişkin yanlış bakış açılarındaki diretmeye kadar götürabiliyor. KKP Üyelerinin birçoğunun halen bir ezilen ulus komünistinin tutumunu takinabilmekten ve dahası KKP ruhunu taşımaktan uzak olduklarını Uzûlerek belirtme zorunluluğu hissediyorum. Yoldaşlarımız birçok sorun karşısında halen bir ezilen ulus komünistinin tutumunu mu yoksa bir ezen ulus komünistinin tutumunu mu takinacakları konusunda karışıklığa düşüyorlar.

KKP'nin örgütlenme sürecinin "TKEP-Üzerk Örgütü" olarak başlaması, gelinen aşamada TKEP olarak örgütlü bulunan bazı alanlarda KKP'yi kavramadan otomatikman TKEP üyeliğinden KKP Üyelğine geçiş gibi nedenler, sözkonusu alanların Kürdistan'ın ulusal bakımdan asimilasyona en fazla uğramış alanlar olmaları gerçeğiyle de birleşince ortaya gerçek KKP ruhundan yoksun KKP liler çıkıyor.

Örgütlenmemizin bu başlangıç biçimi, yoldaşlarımızı çoğu zaman Kürdistan'ı Türkiye'siz, KKP'yi TKEP'siz ve hatta KKP'yi kendi başına gerçek bir Parti olarak algılayamaması kadar götürüyor. Nerede ise, Kürdistan devrim mücadelesinin varlık nedeni Türkiye devrim mücadelesi; KKP'nin varlık nedeni ise TKEP'miş gibi başaşağı ve tamamen yanlış bir bakış açısı sergilenmektedir. Yanlış anlaşılmasının, içinde barındırdığı bunca eksikliğe rağmen, böylece bir başlangıca hayıflanılmıyor. Ama bu başlangıç biçimini halen bakış açımızın temelini yerleştirmekte ısrar edilmesinin sakıncaları üzerinde durmak istiyorum. Bu bakış açısının aşılması gerektiğine inanıyorum.

Birleşik örgütlenmenin hem doğal, hem de ideal olan başlangıcı; farklı alanlarda birbirinden bağımsız olarak gelişen yapıların belli bir olgunluktan sonra yaratacakları birliktir. Ama bu böyle başlamadı diye bugün geldiğimiz aşamayı gözlemlikten gelip, illahta işi böyle başlatmamız gerektiği biçimindeki bir idealistliğe düşmenin de bir anlamı yoktur. Yapılması gereken şey; başlangıç sürecini bu gününe temel alan yanlış bakış açısını tersine çevirmek; ısrarlı örgütlenmemizin bu gününü kavramaktır. Daha açıkçası KKP'de Kürdistan'ın derinliklerinin ru-

hunu egemen kılmaktır. Tüm yoldaşlarımızı Partimizin Kürdistan'a ilişkin yakın ve uzun vadeli perspektifleri doğrultusunda donataktır.

Ya bu tedbirleri pratikte gerçekleştireceğiz, ya da daha yıllarca KKP'liye KKP'li gibi davranması gerektiğini anlatmak zorunda kalarak hakettiğimiz gelişmeyi sağlayamayarak, kör-topal yürüyüşümüze devam edeceğiz.

Sözünü ettığımız bu başlangıcın kaynaklık ettiği anlayış, birlik iktidarı hedefini de halkımızın tarihsel gelişiminde günümüz nesnel koşullarının talep ettiği bir ihtiyaç olarak değil, neredeyse bir fetiş düzeyinde ele alıp sarılmaktadır. Bu da çoğu zaman Partimizin Kürdistan'a ilişkin uzun vadeli hedeflerini kısa vadeli hedefler dizisi içinde boğmaya yetmektedir.

Uzun vadeli bir hedef olarak "Özgür-Birleşik-Demokratik Kürdistan"ı önüne koymuş olanların Türkiye işçi sınıfı iktidarıyla birleşik olsun ya da olmasın, "Özgür Kürdistan Halk Cumhuriyeti" hedefini bu uzun vadeli hedefe varma yolunda bir basamak olarak değerlendirmeleri gerektiği açıktır. Birleşik mücadele ve Birlik Cumhuriyeti hedefi bulunduğumuz Kürdistan parçasındaki haklı mücadelemizin başarısı ve emperyalizmin olası saldırılarına karşı güçlü bir sosyalist devrasyon için gerekiyorsa, bu dolayıyla da olsa bizi Birleşik Kürdistan hedefine, yani esas başarıya yakınlaştıracağı içindir. Yoksa, Birleşik Kürdistan hedefinin öзде bir anlamı kalmayacağı gibi, birliği sürekli Türkiye devrimci hareketine adapte olma düzeyinde algılaya yanlışlığından kurtulamaz.

Gelecek ile güncel olanın arasındaki diyalektik bağın analizi üzerine oturtulması gereken teorimizde netleşmek ve politik açılımlarımızı bunun üzerinde inşa etmek zorundayız. Güncel olanda boğulmayıp, gerçek bulanık görmemek gerekiyor. Güncel olanı geleceğe tabi kılmak, geniş perspektifimizi kaybetmemek, isabetli pratik adımlar atmamızın da ön koşuludur.

"Kürdistan'ın birliği için kapitalizmin aşılması ve burada şimdiden hesap edemeyeceğimiz bir çok muhtemel gelişmenin dolayı dört parçanın birliği üzerine bugünün görevi olan propaganda düzeyinden öte görevleri belirlemenin geleceğin sorunu olduğuna inandık." (KKP Savunması'ndan)

Kapitalizmi aşan bir temel üzerinde Özgür-Birleşik-Demokratik Kürdistan'ı inşa etmeyi uzun vadede de olsa stratejik bir hedef olarak önüne koymuş hareketimizin bir mensubunun böyle bir savunuya girme hakkı yoktur. Ve bu yorum, Programımızın, somut koşullarımızın somut tahlihi üzerine temellendirdiği bu konudaki açık seçik belirlemesinin gerçek bir yorumu olamaz. Çünkü;

BİRİNCİSİ: Stratejik belirlemeler, muhtemel gelişmeler üzerine değil, somut ekonomik, sosyal, siyasal, tarihsel koşullar bir ihtiyaç olarak dayattığı ve söz konusu olan toplumun diyalektik gelişimi o anda bunu gerekli hale getirdiği için yapılır. Muhtemel gelişmeler ise ancak hazırlıksız yakalanmamak için bu temel değerlendirme kapsamında gözönünde bulundurulması gereken bir öne sahiptir.

İKİNCİSİ: Komünistler kitlelere somut hedeflerin propagandasını yaparlar. Propagandalarını muhtemel gelişmeler üzerine temellendirmezler. Propagandayı somut hedefe ulaşma sürecinde mihnedelen ilk adımlar olarak gerçekleştirirler. Bu süreç propagandaya ajitasyon ve eylem toplanmanın oluşturgunu bilirler. Kitlelesel ajitasyon ve eylemin bir zemini olması gereken propagandanın tek başına bir anlam ifade edemeyeceğinin bilin-

ciyle propagandayı ajitasyon ve eylemle taçlandırma perspektifiyle hareket ederler. Bu teorilerin toplamından oluşacak sürecin ise "muhtemel gelişmeler"e değil, somut hedeflere hizmet edeceği açıktır. Ki zaten bilimsel olarakta somut hedefsiz böyle bir süreçte oluşamayacağı ve kendiliğinden oluşsa da sürece müdahale şansının elden kaçırılacağı kesindir.

Özgür-Birleşik Kürdistan hedefi uzun vadeli de olsa somut bir hedefdir. Ve bu somut görevle ilgili olarak bugün için propaganda düzeyinde sürdürülecek çabaları sürecin gelişmesine paralel olarak ajitasyon + eylemle tamamlayacak projemizde somut olmalıdır. Bu nedenle Kürdistan'ın birliği hedefi "buradan şimdiden hesap edemeyecimiz" denli muğlak ve "bu günün görevi olan propaganda düzeyinden öte görevleri belirlemenin" geleceğe ertelenmesini gerektirecek kadar soyut bir hedef olarak gösterilemez. Şu gerçeklik net olarak bilince çıkarılmalıdır; Kürdistan'ın birliği olası bir gelişme değil, halkımızın en doğal hakkı olan ve olması için zeminlerin elverişli olduğu tarihsel-toplumsal gelişimimizin zorunlu bir ihtiyacıdır. Muhtemel olan Kürdistan'ın birliği değil, yaratılacak Özgür-Birleşik Kürdistan'ın bugünkü egemen ulusların sosyalist dönüşüme uğramış yapıları ile birliğidir.

Bir canlı varlık önüne koyduğu esas amacına ulaşmak için katetmesi zorunlu olan yolda ancak; sağlıklı olduğu oranda daha canlı ve geri dönülemez adımlarla yol alabilir. Yaralı bir canlının ise bu yolu sancılarla, düşe kalka yürüyeceği ve doğal olarak daha geç bitireceği açıktır. Halkımız yaralıdır. Hem de dört ilhakçı devlet tarafından dört yanından kötü bir şekilde yara almıştır. Özgür uluslar ailesine ve daha ötesinde ulusların gereksiz hale geleceği bir dünya amacına ulaşabilmesi ve bu süreci daha güçlü bir bünyeyle daha hızlı bir şekilde tamamlayabilmesi için önce yaralarının tedavisi edilmesi gerekiyor.

Bugün için ulusal ve uluslararası durum, yaraların tümü birden ameliyata alıp iyileştirmek için gerekli olan ortamı ve malzemeyi bize sunmuyor. Ne yazık ki bugün bundan mahrumuz. Somut koşullarımız ve uluslararası konjonktür, dostlarla birlikte yaraları tek tek tedavi etme biçiminde bir plan dahilindeki çabalarla bu süreci değerlendirmemizi gerekli kılıyor. Açıkta ki, ulusal bütünlüğümüzde ve oradan da ulusların birliğine uzanan yol boyunca kaydedeceğimiz hızın derecesi yaraların tek tek kapanması ile doğru orantılı olacaktır. Yani kapanan her yara, önce ulusumuzun diğer parçalarıyla, daha sonra da diğer uluslarla kaynaşma sonucuna ulaşmak için süreçteki hızımızı sürekli katlayacaktır.

Kendi birliğinden yoksun ve bunun özlemint çeken bir ulustan başka uluslarla sağlıklı ve güçlü birlikler beklemenin sonradan bazı hayal kırıklıklarına sebebiyet verdiğini, günümüzde uluslar sorunu konusunda yaşanan gelişmeler de göstermiştir. Ancak; her parça, birlik kurdugu ulus veya uluslarla birlikte parçalanmışlıktan kurtulmayı, önüne vazgeçilmez bir amaç olarak koyduğu, bu uğurda aktif bir mücadele verdiği oranda bugünkü hayal kırıklıkları yaşanmayabilir. O tüm ulusal düşüncelerden arınmış olarak kabul edilen "vatani olmayan" proletaryanın bile kendi ulusal ailesinden proleter kardeşleriyle biraraya gelmesi engellendiği sürece, başka ulusların proletaryası ile kurtuluşun zorunlu şartlardan dolayı birlik iktidarı kursa bile, gözünün hep arkadaki kendi ulusundan proletaryada kalacağı ve sorun çözümlenene dek hep bu özlemi taşıyacağı; kimi zaman duyusallıklara kapılıp bunu birliğin içinde bir sorun haline getireceği günümüzdeki gelişmelerden de açıkça

anlaşıyor. Bu nedenle uzak etmeye çalıştığımız düşüncelerin proletaryanın sınıf çıkarlarıyla ve proleter düşüncüyle çalıştığı biçimindeki şüpheli yaklaşımları reddettiği peşinen bilinmelidir. Aksine, açılmaya çalıştığımız amaçlar ve amaca giden yolun, ancak ve ancak proletaryanın öncülüğünde gerçekleştirilecek ve tamamen onun çıkarlarını yansıtan bir maddeyle kazanılabileceğine inanıyoruz.

Günümüzde Sovyetler Birliği'ndeki ulusal cumhuriyetler arasında yaşanan sorunlar; iki Almanya arasında arasında tanık olduğumuz son gelişmeler; Yugoslavya'daki olaylar kendimizi zengin deney birikimiyle donatıp daha sağlıklı perspektiflere sahip olabilmemiz için yararlanmamız gereken derslerle doludur. Hele de biri dünya proletaryasının lanetini yağırdığı faşizmin geride bıraktığı artıklarının hala yaşadığı kapitalist, diğeri ise proletaryanın sosyalist iktidarının egemenliği altındaki iki Alman cumhuriyeti arasında tanık olunan son gelişmeler oldukça dikkat çekici. Yüzeysel olarak bakıldığında, bir parçası kapitalizmin en yüksek aşamasını yaşayan diğeri ise daha üst bir üretim ilişkileri sistemini (sosyalizmi) yaşayan Almanya'nın bir ulusal sorunu kalmamış sanılır. Oysa daha önce de vurguladığımız gibi, hangi tarihtoplumsal aşamada olursa olsun, bir ulusun parçalanmışlık hali devam ettiği müddetçe ulusal sorun /değişik boyutlarda varlığını devam ettirir. On yıllardır yaşadıkları iki farklı sistem bile ne proletaryada ne de halkta ulusal birlik özlemini yokedemedi. Aradaiki duvarlar yıkıldı, yeni ilişkiler biçimleri geliştirildi. Ve dahası iki Almanya'nın birliğinin ilk tasarımlarının kurulmasının adımları dahi atıldı.

Kaldığı, Kürdistan'ın bugünkü durumu bu da değil; Hiç bir parçası hala kurtulmamış ve tümüde aynı birlik amacı için mücadele veriyor. Yani, arada bir sistem engeli de yok.

Hem teori ve hemde yaşamın zenginliği, özgür-birleşik Kürdistan hedefimizi ve bu hedefe varma projemizi "muhtemel gelişmeler" düzeyinden çıkarıp, somut mücadele stratejisi haline getirmemizi gerektiriyor.

BİRLİK İKTİDARI HALKIMIZ İÇİN YARARLIDIR, ANCAK; BİR FETİŞ DEĞİLDİR

Sosyalist ülkelerde ve genel olarak dünya komünist hareketinde yaşanan son gelişmeler, Marksizm-Leninizmin temel teorik ve ilkesel doğrularının pratikte işlerlik kazanması için tek boyutlu politikaların yetersizliğini bir kez daha gözler önüne serdi. Günümüz dünyasında teknolojik gelişmenin ve kültürel değişimin sınıflar ve sistemler arasında yarattığı farklı ilişkileri ve gelişikleri tahlil etmeden, Marksizm-Leninizmin temel doğrularını çok yönlü taktik politikalarla donatmadan, yalın ve tabular halinde uygulanma tarzı sonuçta çok pahalıya mal oldu. Tek boyutlu politikalar o kadar acı sonuçlar yarattı ki, kimilerini tahtından olmaya, kimilerini özgürlüğünden etmeye ve hatta kimilerini de canından olmaya kadar götürdü. Tek boyutlulukun kaynaklık ettiği çabancılar, çok boyutlulukta kendiliğinden sahip olan nesnel zeminlerin itikisiyle hareket eden kitleler tarafından patlatıldıkça, sosyalizm ancak uzun vadede tedavi edilebilecek yaralar aldı.

Kürdistan ve Türkiye devrimci hareketlerinin de en büyük zaaflarından birisi; nesnel gerçekliklerimizde uyup uymadığına fazla titizlik göstermeksizin, Marksizm-Leninist teorinin lafzını yapmak ve esasen zengin deneylerinden fay-

dalanması gereken değişik koşullara sahip ülkelerin devrimlerini aynen kopya ederek kendi ülkesine uygulamaya çalışmasıdır. Neredeyse kendimizde dünya sosyalizminin zengin deney hazinesine katacağımız, daha doğrusu katmamız gereken değerlerimizin olduğunu unutarak, hep o hazineden alarak tüketici duruma düşmüştük. Bu zaafın su yüzüne çıkması en açık tezahürü ise, nesnel gerçekliklerin derin tahlilleri üzerine oturtulması politikaların iflasi durumunda bile nesneliteyi yeniden ele almaya gerek duymaksızın pratikte başka yollara başvurulduğu halde, iflas etmiş politikaları sürekli süsleyerek içinin boşluğunu örtme çabalarına girilmesidir. Bu yönlü çabaların asıl sebebidir belli temel politikaların fetişleştirilmesidir. Bu yüzden ki, nesnel gerçekliğin dışladığı politikalara en azından biraz yol açılacak için kenarından köşesinden dokunulur, ama özüne dokunma cesareti bir türlü gösterilemez.

Aynı fetişizm Kürdistan ulusal sorunu konusunda da kendini göstermektedir. Egemen ulus proletaryası ile birlik iktidarını savunanlar da aynı iktidarı savunanlar da bu savunularının hem özünde hem de biçiminde hatalara düşüyorlar. Ters istikametteki bu hatalardan; biri, ulusu kendi başına, ayakları üzerinde durma yeteneğinden adeta yoksun görmeye ve hatta neredeyse bu yönü köreltilmeye, halkımızın birleşik Kürdistan hedefini çoğu zaman düşünemeye, diğeri ise; ulusal sorunda burjuvazinin sınıf çıkarlarını yansıtan burjuva milliyetçiliğini savunmaya, halkların sosyalist birliğini küçümsemeye dek götürür. Günümüzde bu saplantıları kırarak sorunu hale gelmiştir.

Siyasal yapılanmaz bu ters yöndeki sapmalardan biri olan milliyetçiliği zaten mahkum etmiş ve milliyetçi düşüncelere yabancılık adeta varlığımızın nedenlerinden biri olduğu için ayrıca üzerinde durmaya gerek yok. Asıl olarak, ulusal sorunda ilkesel bir tutum olan ve ülkemizin; yaşadığımız parçasını yakın devrim hedefi için gerekli olan birlik iktidarı stratejisinin gerçek halinin savunusunu değil, fetişleştirilmiş kitleselleşemeye bile zarar verebilecek gerçekçi olmayan yorumları üzerinde durmak gerekiyor. Bu yanlış yorumlama ve açılımların en hariz örneklerinden birisi de legal dergideki imzalı yazıdır.

Yazıda işaret edilen ve yazıya hakim olan doğru belirlemelerin yanısıra yanlış ve tehlikeli anlayışların ürünü olabilecek bazı belirlemelerde gözden kaçıyor. Emperyalizm Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı takındığı tutumu ve hazırladığı planları teğhir edip buna karşı, bu planları boşa çıkarmak için komünistlerin izlemesi gereken strateji ve taktiklerin neler olması gerektiği biçimindeki haklı çıkış noktası, açılımlarda düşülen yanlışlıklarla adeta gölgede bırakılmıştır. Bu açılımlarında yazar Kürt ulusunu ve mücadelesini, emperyalizmin direksiyonuna hakim olduğu bir araca dönüştürmüştür. Böyle ki, sanki halkımızın kendi gündemini belirleyecek güç ve yeteneği yokmuşcasına, egemen devletlerin kapitalist düzenlerinin sınırları içinde atacağı her adım da emperyalizmin bir planı, bağımsız devletini kurması da emperyalizmin bir planı olarak gerçekleştirilecek(!). Sosyalist projeler çerçevesinde hareket etmesi ve anti-emperyalist olabilmesi için ise tek seçeneği var; o da, Arap, Acem ve Türk halklarıyla birlikte davranmaktır. (!) Yazarın bu önermelerinden çıkan dogal sonuçta bakılırsa, Kürt halkını ya emperyalizmle birlikte düşüneceğiz ya da olumlu bir rota görmek istiyorsak, onu şimdiki egemen ulus halklarıyla birlikte düşüneceğiz, başka yolu kalmıyor(!). Peki, bu halk, hem emperyalizmi, hem de egemen halkları suz kendi başına da kendi mücadele gündemini belirleyemez mi? kendi başına da olumlu bir yöneliş içinde olamaz mı?

böyle bir ihtimal hiç mi yok? Ya da bu halkı kendi başına hiç düşünmemeliyiz? (!) Bu yaklaşım halkımıza güvensizliğin, onu hor görmek için dışı vurumu olarak yorumlanabilir ancak.

Kuşkusuz günümüz dünya ve bölge koşullarında kapitalizmi aşan bir çerçevede Kürdistan Halk Cumhuriyeti ve Türkiye Sosyalist Cumhuriyeti'ni oluşturacakları gönüllü, eşit kollu bir sosyalist birlik iktidarını hedeflemek ve bu hedefe varabilmenin en uygun yolu olarak proletaryanın ve öncü partilerinin birleşik örgütlenmesinin önderliğinde bir ortak devrimi savunmak en doğru plandır. Buna inanıyoruz, savunuyoruz. Ve pratikimizde bu temelde biçimleniyor zaten. Ancak biz bu doğru yolu izlerken, halkımızın tek başına kendi ulusal ve toplumsal kurtuluşunu sağlayamayacağına dair bir kuşkudan ya da güvensizlikten değil, birincisi; çok uluslu devlet koşullarında ezilen ulus komünistinin Lenin tarafından salık verilen tutumunun bu olması gerektiğinden, ikincisi de; bugün ülkemizi çevreleyen nesnel koşullarda izleyecek bu yol, halkımızın ve işçi sınıfının çıkarlarına en uygun yol olduğu içindir. Yoksa, K. Kürdistan parçası olarak bu denli geniş bir coğrafik alana, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarına, güçlü bir kültürel birliğe ve onbeş milyon civarında bir nüfusa sahip ülkemiz insanı emperyalizmi Um entrikalarına rağmen tek başına da ayrı bir sosyalist devleti kurabilir; yaşatabilir. Hem bağımsız hem de anti-emperyalist mücadelede aktif yer alan çok sayıda ülkenin var olduğu ve helele bunlardan bazılarının tüm potansiyelinin bir kaç vilayetimiz kadar bile olmadığı günümüz koşullarında, Kürdistan Halkının bu konudaki potansiyeline güvensizlik duymak kadar anlamsızca birşey olmaz.

Hem ne zamandan beri bağımsızlık kavramı emperyalizmle birlikte düşünülmesi başlandı? Ya da, ne zamandan beridir -istisnalar hariç- emperyalizm halklara bağımsız devlet planları çizmeye başladı? Gerçekleşebilecek ihtimallerin en zayıfını ve dahası günümüzde sözünü edilmediği bile çığ kaçacak bir ihtimali başa alıp birinci derecede bir irdelemeye tabi tutulursa böylece yanlış açılımlarda kurtulunamaz. Herkesçe bilinen bir gerçek vardır; emperyalizm halkların düşmanıdır ve bugün hala dünya devrim sürecinin uç ana bileşeninden birini oluşturan ulusal bağımsızlık hareketlerinin her biri emperyalizme vurulan birer darbedir. Her bağımsız devlet, emperyalizmin kölelik zincirlerinin bir halkasının kopması demektir. "Herkesce adalet, bize kabahat" diye bir halk deyişi vardır, tam da bu noktada kendini hatırlatan. Şu kara talihe bakın dünyadaki her halka bağımsızlık layık bulunurken ve ayakta alkışlanıp desteklenirken, sıra Kürt halkına geldi mi hemen bağımsızlık hareketinin emperyalizmle olan bağının teorisi çizilmeye başlanır; işin altında emperyalizme parmağı aranır. Ve irdemeler bu önyargı üzerinde yoğunlaştırılır. Kökü 1925'te gerçekleşen Şex Said önderliğindeki Kürt ulusal ayaklanmasının Türk aydınlarının değerlendirilmesinde kadar uzanan bu ince hastalığı yönetmek gerekir. Kaldı ki, teknolojik ilerlemenin etkisiyle günümüzde ülkeler ve sistemler arasındaki ilişkilerin geliştiği olduğu buyutlar bir ulusal kurtuluş mücadelesinin siyasal yelpazesindeki bazı kesimlerin şu veya bu şekilde emperyalizmin ilişkisi ağı içine takılması bile, bir bağımsızlık hareketine karşı olmayı, onu emperyalist patente anmayı haklı çıkarmaz. İşte Filistin bağımsızlık mücadelesi ve işte bu mücadelede yer alan değişik güçlerin emperyalizmle, gerici devletlerle olan içli-dışlı bağları, harekete damgasını vuran Arafat'ın temsil ettiği burjuva önderliğin emperyalizmle ve kukla gerici yönetimlerle olan ilişkisi Filistin bağımsızlık mücadelesinin haklılığını yokermediği gibi destekte tereddüt etmemizi de gerektirmiyor. Nitelikim destekliyoruz da. Aynı şekilde bu, Filistin bağımsızlık mücadelesinin emperya-

lizme başlattığı denetlediği bir hareket olduğunun işareti olamaz. Yani Filistin bağımsızlık mücadelesi emperyalizmin bir planı değildir.

Açıkça ki emperyalizm bir ulusal kurtuluş mücadelesiyle ilgili planlar çizmeye ve çeşitli faaliyetlere girmeye başlamışsa ve hele de günümüzde destekliymiş gibi ikiyüzlü bir tutuma girmişse, bu, emperyalizmin o anda sıkıştığını gösterir. 70'li yıllarda Latin Amerika'da ve bu yılların sonunda İran'da gerçekleşen anti-emperyalist içerikli devrimlerden sonra emperyalizmin çok yönlü politikaları başa koyan yeni planlar, yeni yöneliş biçimlerini tercih ettiği bilinir. Emperyalizmin amacı; gerçekleşen devrimlerin anti-emperyalist içeriğini mümkün olduğunca bozaltmak; bir takım göstermelik değişikliklerle, kendisine yönelen tepkiyi yumuşatmak, potansiyeli bu yolla eritmek ve süreç içerisinde hareketi kendi çıkarlarını zedelemeyecek bir rotaya getirmektir. Ama emperyalizmin tüm bu uğraşları bile, bu hareketlerin onun denetiminde başlayan ve gelişen hareketler olduğunu göstermez. Aksine, ezilen ulusların kendi güçlü potansiyel varlıklarını ve bu varlığın onun denetiminin dışına çıkma eğilimi gösterdiği veya çıktığı için kendisini (emperyalizmi) yeni planlara zorladığını gösterir. Eger bugün küçük burjuva milliyetçisi Talabani ABD tarafından resmi kabul görüyorsa; veya bir süre önce İran ajanlarıınca katledilen Dr. Abdurrahman Qasimlo Avrupa emperyalizminden destek görüyorsa bu, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmiş olduğu yüksek boyutunu ve bu boyutun Orta-Doğu'da sistemler arası dengeleri alt-üst edebileceğini gören emperyalizmin sıkıştığını gösterir. Ve bu yeni ikiyüzlü "dostane" (!) yaklaşımları, emperyalizmin ne edip edip bölgede kendi çıkarlarını zedeletmek için çarpışmalarının belirtileri olabilir sadece.

Kürdistan'ın en önemli uç parçasını ilhak eden egemen devletler, emperyalizmle işbirliği halinde olan, her biri şu veya bu oranda emperyalizmin bölgedeki çıkarlarıyla bütünleşen, bütünleşmeye çalışan, gerici kampta yer alan devletlerdir. Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesi egemen devletlerin çıkarlarına ters düştüğü kadar emperyalizmin çıkarlarına da ters düşüyor. Bu nedenle, emperyalizmin Kürdistan' ulusal bağımsızlık mücadelesi karşısında geliştirdiği planlar; Ulusal kurtuluş mücadelesini egemen devletlerin düzen sınırları içerisinde eritmeye yöneliktir. Şayet bunu başaramazsa; kurulacak Kürt devletini kendi sistem ilişkileri ağı içinde tutmaktır. Durum bu iken emperyalizmin ulusal kurtuluş mücadelesini egemen devletler sınırlarına hapsedme yolundaki esas amacına karşı yükseltilecek bağımsızlık sloganı hem egemen devletlere hem de emperyalizme vurulacak darbenin sloganıdır. Yani günümüz koşullarında emperyalizmin bağımsız bir Kürdistan devleti yaratma isteginden söz edilemez. Özellikle Kuzey Kürdistan için şu anda sözkonusu bile olamaz. Aynı zamanda emperyalizmin planında dışına taşacak ve kendisine de zarar verecek olan bağımsız bir Kürdistan'a saradan elatma planı ise, onun bağımsız bir Kürdistan istegi biçiminde yorumlanamayacağı gibi, doğal karakterlerinden biri olan canhaviliyle elatma tutumunun bir yansıması olarak değerlendirilebilir ancak. Şimdi biz kalkıp ta emperyalizmin bilmeç kaçınıcı aşamada gündeme koymayı düşündüğü bir planından dolayı, günümüzde aynı zamanda anti-emperyalist olan ulusal bağımsızlık sloganını emperyalizmin istemleriyle çalışan bir slogan olarak yorumlayamayız. Böyle bir hata, kendimizi hep karşısındaki büyük düşmanın geliştirdiği taktiklerine göre ayarlama, onun taktiklerine karşı taktik geliştirelim derken, hep onun gündemimizi belirlemesinde şansını artırmak gibi bir konuma hapsolmek anlamına gelecektir.

Esas tehlikeli olan; onun canhaviliyle yürürlüğe koymaya zorlanacağı olası sonraki planlarına kafayı takip, bugünkü esas devrimci slogana sarılmakta tereddüt gösterecek onun istediği konulara düşmekti. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; günümüz koşullarında ulusal bağımsızlık, hem Kürt halkının en doğal hakkı, hem de egemen devletlere, emperyalizme de vurulacak en iyi darbelerden biri olma anlamında devrimci bir slogandır. Kaldı ki TC'ye karşı yükselttiğimiz Kürdistan halk cumhuriyeti ve Türkiye'de kurulacak sosyalist iktidarın kapitalizmi aşan bir temel üzerindeki birliği sloganının Kürdistan açısından yorumu; birincisi; Kürdistan'ı bugünkü TC'den bağımsızlaştırmak anlamında, ikincisi; halkımız kendi kaderini tayin ederken bağımsız davranacağı ve bu da bağımsızlık anlamına geleceği için bağımsızlık sloganı bizim stratejik hedefimizle de uyumlu bir slogandır. İçi boşaltılmış bir burjuva slogan değildir. Bu nedenle bugünkü egemen devlete karşı verilen mücadelede bağımsızlık sloganına sarılmakta tereddüt etmemek gerekiyor.

Politikada güncel ile gelecek arasında bağ kurmada düşülecek bir yanlışlık bir yığın karışıklığı doğurur. Bugünkü görevimizi yerine göre düzenleyelim derken, bugün vurgu yapmamız gereken şeyleri yarının olası gelişmelerinin gölgesinde bırakıp siliikleştirmeye konumuna düşmemeliyiz. Kuşkusuz esas amacımız olan iki cumhuriyetli sosyalist bir federasyona karşı emperyalizme çeşitli planlar geliştirmekten geri duramayacaktır. Ve her iki ülkenin (Kürdistan ve Türkiye) sosyalist olması durumunda bile, emperyalizme, güçlü bir federasyondansa bu ülkelerin ayrı devletler biçiminde örgütlenmelerini tercih edecektir. Ve emperyalizmin bu bilinçli plan ve yönelişlerine karşı yarın için gerekli boş çıkartma hazırlıklarımız olmalıdır. Ama yarın yapacağımız bu hazırlık, bizi bugünkü koşullarda her iki ülke proletaryasının yararına ve egemen devletin, emperyalizmin zararına en önemli vurgu olan bağımsızlık sloganından alıkoymamalıdır. Yani yarın için sosyalistlerin gerçekten karşı koyması gereken bu slogan, bugün için yarınki esas amacımıza ulaşmanın basamaklarını düşemektedir. Dolayısıyla bugün bu slogana sahip çıkmalıyız.

Bugünkü koşullarda söylenmiş şu sözlerin her iki ülke proletaryası yararına egemen devleti aralayacak bir vurgu olmaktan uzak olduğu açıktır.

"KKP militanı olarak benim, iddia makamının ileri sürdüğü gibi "KKP'nin devlet topraklarının bir kısmını devletin idaresinden ayırmaya" yönelik bir stratejimizin olmadığını nesen nedenlerle birlikte belirttim. Yine bizim Kürdistan'ı Türkiye'den ayırmaya" yönelik bir siyasal stratejimizin olmadığını ısrarla belirten tarihi süreçte oluşan nesen koşullardan bu sonuca ulaştığımızı belirtelim" (KKP Savunması)

Sosyal stratejimizde karışıklığa düşmeye gerek yok. Stratejimizin iki ülkenin sosyalizme temelindeki birliğini içermesi bugünkü ilhakçı devlet idaresiyede birlik anlamına gelmez. Evet, biz stratejimizde, bugünkü devletten ayrılmayı ve özgür topraklarımızın egemeni olmak istiyoruz. Bunun aksinde ısrar etmenin hiç bir anlamı yoktur. Yarınki sosyalist birlik hedefimizin bugünkü ilhakçı devlet idaresinden ayrılmaktan geçeceği açıktır. Bu konuda elimizdeki daha fazla açmaya gerek görmüyorum. Çünkü konu çok açık ve her okuyucu bunu rahatlıkla görebilir.

ONUMUZDEKİ DÖNEMDE EN ÖNEMLİ GÖREVİMİZ;
KİTLESELLEŞMEK İÇİN DAHA CESARETLİ ADIMLAR
ATMAKTIR

Siyasal yapılanmamız değişik uluslardan içi sınıfının birleşik örgütlenmesi olarak ulusal ve

toplumsal devriminin ancak proletaryanın öncülüğünde başarıya ulaştırılabileceğini öngörüyor. Bu nedenle nihai amaçsız olan sınıfsız, özgür topluma ulaşmanın asıl güvencesi olan, işçi sınıfının çıkarlarını önde tutar; sınıfsız topluma uzanan süreçte varolan tüm ulusal ve toplumsal çelişkileri çözmeye sınıf bakış açısını temel alır. Ve kuskusuz ki, sadece teoride değil, pratikte, yani sosyal ve siyasal yaşamdaki tüm sorunlara karşı davranışımızın özüne bu temel yaklaşım biçimini oturtmuş olması en büyük değerlerden biridir. Bu özümüzü korumak ve daha da geliştirmek gerekiyor.

Ancak çoğu zaman bu temel doğru adına yavan ve statik yaklaşımlara düşüldüğüne üzülerek tanık oluyoruz. Bu doğru bakış açısına değişik kanallardan yığınlarla kucaklanmanın ara vasıtası olacak politikalarla bütünüleştirmek sanatında istenilen düzeyi halen tutturamadığımızı kabul etmek gerekiyor. Bu konudaki düzey düşüklüğü, kitleselleşmemizin önünde aşılması gereken engellerden biridir.

Bir kere nihai amaç ve bu amaca ulaşmanın temel basamakları olan stratejik ve taktik hatlar belirlendikten, bunun güç ve amaçları bilindikten sonra, tüm bunlara hizmet edecek politika ve yöntemlerin çokluğundan sakınılmamalı.

Açık olarak; ulusal sorunda milliyetçiliğe kaynama kaygısının çoğu zaman artan dozu hissi, ulusal sorundaki görevlerimizi tam olarak yerine getirmeye kadar götürür. Böyleki ulusal sorun düzenli yazılmış herhangi bir yazının akışı içerisinde, yanında "sınıfsal" ek kelimesi bulunmayan ya da "ulusal kurtuluş" kavramı çevremizden çoğu kişi tarafından halen yadırganıyor. Aslında bunda yadırganacak bir şey yok. Kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu ve işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine öncülük edeceği Kürdistan'da ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin içiçe geçtiği bir gerçek. Ne varki bu gerçek, halen ulusal kurtuluş probleminin var olduğu ülkelerde sınıfsal çelişkilerin çözülmesine, ancak tüm bu çelişkilerin içinde bir yumak oluşturduğu ve aynı zamanda sınıf çelişkilerinin üzerinde bir sis oluşturup bulanıklığa tıran ulusal sorunun çözümünde başlanmasa gerektiği gerçeğini değiştirir.

Sınıf bakış açısına sahip olmak ulusal kurtuluşu arka plana atmak demek değil; ulusal sorunun var olduğu yerde bu sorunu işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda çözmeye çalışmak demektir. Şimdi, sorunu şöyle düşünmeliyiz. Ortada çözülenmesi zorunlu olan bir sorun var ve bu sorunu çözmeye aday iki sınıf. Hangi sınıf soruna daha ciddi sahip çıkarsa o çözecektir. Her sınıf, bu sorunu kendi sınıf çıkarları doğrultusunda sahiplenmek ve çözmek istiyor. Ve açıktır ki, burjuvazinin aksine işçi sınıfı bu sorunun çözümünü kendi sosyalizm hedefine bir zemin yapacaktır. Yani anlaşılması gereken; işçi sınıfı da sınıfsal amaçlarına ve mücadelesine ancak bu noktadan ulusal kurtuluş noktasından başlamak zorundadır. Bu sorunu çözemediği sürece işçi sınıfı hiç bir temel amaçına ulaşamaz. Kaldı ki, ulusal sorun tarihsel bir sorun olduğu kadar sınıfsal sorunun da en önemli bir parçasıdır. Yani ulusal sorun, sınıf çelişkilerinin bir başka biçimindeki tezahürüdür. Çünkü bütün ezilen uluslar, ezen ulusun tümü tarafından değil, aynı zamanda ezen ulus işçi ve emekçi sınıflarını da baskı altında tutan egemen burjuva sınıf tarafından görülmektedir. Bu nedenden dolayı her ulusal başkaldırı egemen ülke egemen sınıflarına ve onların ezilen ulus içindeki işbirlikçilerine karşı bir başkaldırıdır. Yani ulusal kurtuluş kendi içinde açık bir sınıfsal öz taşımaktadır.

Yığınları bugünden Leninist görme sevdasından vazgeçelim, yapamayız. Yığınlardan Leninist partiye unsurlar kazandırabiliriz, kazandırmalıyız

da. Ama Leninist partinin bu unsurları kazanması bile iyi bir kitle politikası izlenimine bağlıdır. Kitleselleşme politikası izleyebilmek ise, kitlelerin öne çıkardığı cananlığı sorunlarına ciddiyetle sahip çıkmak, sözkonusu sorunların çözümünde kitleyle bütünleşmek, onların önünde yürümekle olur. "Ne çıkar, salt ulusal kurtuluşu savunuyorlar" deyip kitleleri kendisi düzeyinde görme arzusuyla soruna yaklaşımdan vazgeçip ulusal kurtuluş öncülüğü için çabalamak gerekiyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş sorununa ve genel olarak yığınlarla "derin sınıfsallık" edalarıyla gizli den gizliye yabancılık çeken anlayışlara hiç bir şekilde müdahale edilmemelidir.

BİRLEŞİK ÖRGÜTLENME BİÇİMİNDE ŞABLONCULUĞU AŞALIM; KENDİ DENEYİMİZİ YARATALIM

K. Kürdistan'da yaşanan son sosyal ve siyasal gelişmeler, üzerinde hassasiyetle durulması ve dersler çıkarılması gereken ciddi gelişmelerdir. Nusaybin, Cizre, Silopi, Sırnak, İdli, Derik, Kızıltepe, Silvan, Lice, Diyarbakır ve başka yerleşim alanlarında Neuroz'la birlikte hayli yayılan ve tüm bu alanları bir anda kapsayan serhıldan gösterisi halkımızın topyekün mücadelesine yolaçacak çekim merkezi niteliğindeki taleplerin ve mücadele biçimlerinin özgüllüğü bir kere daha gözler önüne sermiştir.

Gerek Kürdistan'daki bu son gelişmeler ve gerekse de bu gelişmeler karşısında egemen burjuvazinin Kürdistan'ı ayrı bir statüye koyma yeteniglerine girerek uygulamaya koyduğu yeni baskı tedbirleri, K. Kürdistan'da faaliyetini sürdürmekle yükümlü olan KKP'ye ciddi bir dizi yeni görevler yüklemekte ve bu yeni görevlerde KKP'nin yeniden yapılanmasını zorunlu kılmaktadır. Yeniden yapılanma kapsamında Kürdistan'ın sosyal ekonomik yapısının daha titiz bir tahilli; bazı politik görüşlerin gözden geçirilmesi, örgütlenme biçimimizin Kürdistan'daki mücadelelerin bugünkü ve yarınki ihtiyaçlarına cevap verebilecek hale getirilmesi; Parti örgütlenmesinin ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin zorunlu hale getirdiği yeni örgütlenmelerle tamamlanması vb. ele alınmalıdır.

Belirtmek gerekiyor ki, bugünkü örgütsel biçimimizdeki KKP'nin konumu ile KKP'nin bugün içinde bulunduğu fiili durum zaten birbirine denk düşmemektedir. Bugünkü fiili durumu temel almak ve buna uygun tüzüksel tedbirler gerçekleştirmek gerekiyor. Çünkü, yaşam KKP'den bunu talep ettiği için KKP'nin bugünkü fiili durumu böyle olmuştur. Beş yıl önce yapılan KKP II. Kongresinde, ulusal vesınıfsal kurtuluş mücadelesinin gelişmesinin bu yünde olacağına dikkat çekerek Örgütlenme biçimimizin değiştirilmesi üzerine sunduğumuz karar tasarısı "milliyetçilik kokuyor" ya da "Sovyetler Birliği'nde böyle olmaz" gibi gerekçelerle reddedilmiştir. Yaşam, çok az bir oy farkıyla reddedilene doğrulamış bulunuyor.

Pragmatizmden korkulmalıdır. Bazı gelişmeleri önceden görülebile ve buna uygun perspektifler geliştirmeye olgunluğuna erişmişliyiz. Hep hayatın dayatmaları karşısında elyordamıyla yolalmaya hıncıtalığını tedavi etmeliyiz. Temel ideolojik-politik tespitlerimiz dahil, hiç bir belirlemesiz kutsanması masaya yatırılmaktan çekinmeliyiz. Tartışılmayan hiç bir geçiş olgunun kalmadığı günümüzde tüm tabuları yıkmalı, hiç birşeyi dokunulmazlık zırhının içine kapatmamalıyız.

Eğer gerekirse, bugüne dek Kürdistan'a ilişkin olarak yaptığımız ilhak tespitini bile yeniden ele almakta çekinmeliyiz. İlhak tespitine neden teşkil eden faktörlerin başında; Kürdistan'ın egemen devletin ekonomik-politik

sistemine zorla dahil edilecek, yani ayrı bir statüde tutulmadan ve ulusal kimliği reddedilerek sömürülmesi idi. Gerçekten de Kürdistan'ın ulusal statükosu zorla bozduurulmuş ve düşman bunu kendi çıkarlarına en uygun bir sömürü biçimi olarak gerçekleştirmiştir. Ancak aynı düşman bu gün Kürdistan'da yaşanan gelişmeler karşısında daha farklı sömürme olanaklarına yönelmek zorunda kalıyor. Ve bu yöneğinde Kürdistan'ı bir çok konuda aynı bir statüye tabi tuttuğunu gözleme gereği duymuyor tersine, bunu resmileştiriyor, kalıcılaştırıyor. Devletin, tüm mekanizmalarıyla üzerinde anlaşarak uygulamaya koyduğu Kürdistan'a özgü yeni baskı yasaları, sürgün yasa-sı, özel kolordu, özel tim, özel Kürdistan valiliği vb. Kürdistan'ı ayrı bir statüde tutmanın ilk adımlarıdır. Şimdilik bu uygulamaların Kürdistan'ı ayrı bir statüye tabi tuttuğu açık, ancak bu uygulamaların aynıının Türkiye'deki sınıf mücadelesi geliştikçe oranın değiştiği bölgelerine de yaydırılabileceği izlenimi var. Aceleci olmaya gerek yok, ama sayet bu uygulamalar Türkiye'deki sınıf mücadelesinin yükselişine paralel olarak o alanda kaydırılmaz, ve Kürdistan'da kalıcılaşacağı tam olarak anlaşılırsa ilhak tespitini yeniden ele alıp değerlendirmek faydalı olacaktır.

Her iki ülke proletaryası adına her iki ülke komünistlerinin kendi partileri nezdinde birleşik örgütlenmeler, günümüz koşullarında halen en gerçekçi örgütlenme biçimidir. Ancak birleşik örgütlenmemizin bugünkü biçimi aşılmasıdır. KKP'nin iradesi üzerinde varolan her türlü gölgeleyici ilişki biçimleri kaldırılmalıdır. Esasen karşılıklı güven ilişkileri üzerinde şekillenmesi gereken birleşik örgütlenmeyi tüzel tedbirlerden ziyade programatik düzenlemelerle yürütmek; karşılıklı uyum içerisinde ve ulusal sorunda birbirini tamamlayan iki partinin programlarını karşılıklı olarak tanımak ve ugruna mücadele etmek anlayışıyla hareket etmek gerekir. Eger asıl önemli olan ideoloji ve politikalarımızın her iki ülkede vücut bulması ve program hedeflerimize ulaşmasıysa -ki öyle olmalıdır- bunu gerçekleştirmeye en elverişli biçim ya da biçimlerden kaçınmamak daha doğru olacaktır. En güzel ideolojik-politik belirlemeler bile yığınlar arasında kök salmadıkça bir hiçtir.

Birleşik örgütlenmemizin bugünkü biçimine razı olamayız. Kürdistan proletaryasının siyasal temsilcisi olarak KKP kendi programına ve tüzüğüne sahip olmalı Türkiye proletaryası adına zaten varolan KKP programı ve tüzüğü de, oluşacak bu yeni duruma göre yeniden düzenlenmelidir. Sosyalist ulusal yeniden kuruculuk bakımından TKKP programının ayrıla temeline oturtulmuş sistematiği ilk KKP programının birlik temelinde oluşturulmuş sistematiği daha da berraklaştırılarak korunmalıdır. Halen canlılığını koruduğuna inandığımız ortak devrim sürecini zafere götürmek için birbirini tam olarak tanıyan ve ulusal sorunda biri ezen ulus komünistlerinin, diğeri ezilen ulus komünistlerinin Leninist tutumlarına yansıtacak, yani bu konuda birbirini tamamlayacak iki ayrı programla yolumuza devam etmeliyiz.

Ancak ortak devrim perspektifini temel almakla birlikte Kürdistan'daki yeni gelişme sürecinin taşıdığı dinamiklere dikkate alınarak olası bir ayrı Kürdistan devrimi ve buna uygun verilecek mücadelenin stratejik ve taktik belirlemeleri de KKP'nin programında yer almalıdır. Kuşkusuz komünist parti programları ihtimalleri temel almazlar ama içinde buldukları sürecin gelişim dinamiklerini etrafıyla idareleyerek, kuvvetli görünen ihtimalleri de dışlamazlar. Olası ayrı bir Kürdistan devriminde programımızın hemen uyum sağlayabilecek esnekliğe sahip olması, ileride dogabilecek bir dizi örgütsel sorunun peşinen çözümünü anlamına gelecektir ki, bunu ihmal etmemek gerekiyor.

Olası ayrı bir devrim kalkışmasından stratejik sloganımızın "BAĞIMSIZ KURDISTAN" olacağı programımızda vurgulu bir biçimde yerini almaldır.

Örgütsel biçimleri bakımından KKP ve TKEP, biri Kürdistan proletaryasının diğeri Türkiye proletaryasının iki ayrı partileri olarak faaliyet sürdürmeli; birleşik örgütlenme, yapıları içiçe karıştırma yerine KKP ve TKEP Merkez Komitelerinden ayrı ayrı ve dengeli oranda seçilecek üyelerin oluşturacağı üçüncü bir merkez aracılığıyla sağlanmalıdır. Kürdistan'ı ilgilendiren ulusal ve uluslararası tüm konularda KKP kendi başına davranabilecek bir statüye tam olarak kavuşturulmalıdır. Birleşik merkez ancak Türkiye ve Kürdistan'ı birlikte ilgilendiren her konuda tam bir yetkiye sahip olmalıdır. İki partinin politik uyumu ve hareket birliğini koordine etmenin gerekli tüzüksel yetkileriyle donatılmalıdır. Birleşik Merkez Genel Sekreterlik kurumunu korumalı; ayrıca her iki partinin temsilini sağlayacak sekreteryaya kurumu oluşturulmalıdır.

Bu türden bir birleşik örgütlenmenin sistematiği işleyiş kongrelerinde bu işleyişe paralel olarak gerçekleştirilmesini gerektirir. KKP ve TKEP kongreleri ayrı ayrı yapılmalı; iki kongreden seçilecek delegeler birleşik kongreyi birlikte gerçekleştirebilirler. Parti Genel Sekreterleri birleşik kongrenin doğal (daimi) delegeleri olmalıdır. Birleşik kongre, her iki kongreden çıkış olan kararların tümünü değerlendirmeli; birleşik örgütlenmenin tüm sorunlarının çözümünde tam yetkili olmalıdır. Birleşik Merkez Komitesi'ni bu kongre seçmelidir.

Her iki parti iki ayrı merkezi yayın organına sahip olmalı; birleşik merkezin denetiminde ortak bir yayın organı ayrıca çıkarılmalıdır.

İmza sorununun, Kürdistan'ı ilgilendiren ulusal ve uluslararası tüm etkinliklerde KKP imzası gerekiyorsa tek başına kullanılabilir. İki ülkeyi birlikte ilgilendiren tüm etkinliklerde birleşik merkezin imzası kullanılmalıdır.

Bir komünist partisi sadece varolan düzene muhalefet etmek için değil, iktidar için varolmak zorundadır. Bu nedenle muhalefet ettiği her olgunun bir alternatifini sunmak göreviyle yüküzedir. KKP Kürt halkına "Türk ordusunun askerlik yapmayın!" bu konudaki muhalefet görevini yerine getirmiştir. Ancak bu çağrı, çağrı olarak kalmaz. Bunun alternatif örgütlenmesini yaratmak gerekiyor. Sorun bu çağrıda değil, sınıfsal içeriği ne olursa olsun ulusal kurtuluş ve dolayısıyla ulusal yeniden kuruculuk mücadelesi veren her güc, kurmayı tasarladığı yeni devletin vazgeçilmez organlarından birisi olan halk ordusunun nüveleri olacak kendi askeri örgütlenmesini yaratmak durumundadır. Aksi taktirde, ulusal iktidar iddiası pratikte ciddi bir savunma düzeyine çıkartılamaz. Bu nedenle KKP, partinin ideolojik-politik öncülüğünde ayrı bir askeri örgütlenmesini yaratmalıdır.

Ayrıca yığınların çekim merkezi olabilecek ve yarıklı halk iktidarının nüveleri olacak örgütlenmeleri oluşturmalıdır. Yığınların tümünün partili yapılamayacağını ve Kürdistan devriminin cephesel bir halk ayaklanmasıyla başarılabileceğinin bilinciyile, hem gelecekteki halk cephesinin çekirdeği olacak, hem de partinin yığınları daha bugünden kucaklamasını ve yönlendirmesini sağlayabilecek örgütlenmeleri yaratmak ve geliştirmek zorunludur. Bu konuda daha önce çalışmasına girişilen "ulusal, direniş komiteleri"nin hayata geçirilmesi için yoğun çaba sarfetmek gerekir. Bu türden örgütlenmeler, fazla ilkecilik yerine esnekliği temel almalı; sosyalist, ilerici, yurtsever ve ulusal kurtu-

luştan yana her kişi ve kesimi kucaklamaya yatkın olmalıdır.

Kuşkusuz bu sıraladıklarımızı gerçekleştirebilmek, gerekli yeterlilikte bir güç olmayı gerek-

tirir. Ancak bugünden tüm bunları birden gerçekleştirebilmek gücünden yoksun olsakta, vazgeçilmez görevler olarak partimizin önünde duruyor ve pratikte bu oluşumları ilmek ilmek örnek gerekiyor.

KURDISTAN SORUNUNUN BAZI YÖNLERİ

VELİ SAĞLAR

Daha önce Kürt sorununun çeşitli yönlerine ilişkin bir şeyler yazmak niyetinde olduğumu belirtmiştim. Aşağıdaki ya da tamamen içe dönük bir içeriğe sahip. Yasal ya da yasa-dışı yayınlarda yayınlanmak amacıyla hazırlanmış değil. Çok iddialı ve sistematik değil. Bütünüyle tartışmaya açık. O halde amaç nedir, diye sorulabilir. Böyle bir yazının bir kaç amacından söz etmek mümkün: a) Kürt sorunuyla ilgili yazımızda ve politikalarımızda eksiklik gördüğüm bazı noktalarda uyarılar yöneltmek; b) kendi kadrolarımızın kafasında oluştuğunu varsaydığım bazı ikirciklikleri gidermeye yardımcı olmak ve c) oluşan yeni koşulların ve bunların bize yüklediği yeni görevlerin biraz daha saydamlaştırılmasına kararınca kaderince bir katkıda bulunmak.

KURT SORUNUNDA GÜZE BATMAYA BAŞLAYAN BAZI EKSIKLERİMİZ

Kürt sorunuyla ilgili yazılarımızda benim açımdan tırmalayıcı ve rahatsız edici olmayan başlayan bazı geleneksel yaklaşımlarımız var. Bunları açık-seçik ve biraz da göze batırarak yazmak istiyor ve açıkça terk edilmesini öneriyorum. Umarım burada sözünü ettiğim rahatsızlığı duyan başkaları da vardır.

İlk vurgulamak istediğim eksiklik, soruna ekonomist yaklaşımdır. Bu yaklaşımın kaynağı "ihlak edilmiş ezilen ulus" tezimizi kanıtlamak için devreye soktuğumuz argümanlardır. Yanlış anlaşılmasın benim bu teze bir itirazım yok. Ama böyle tek yanlı vurgular, böyle aşırı bir çubuk bükme var ki, makul bir düzeltme olmazsa gerçekten de bazen Acil'in "Türkleşmiş Kürt tavrı" suçlamasını haklı çıkararak üsluplarla karşılaşıyor. Nedir ekonomist yaklaşımdan kastım? Ortak örgütlenme ve mücadeleyi, birleşik devrim dinamiklerinin varlığını savunmak adına iktisadi etkenlerin ve bunların ortaya çıkmış sonuçlarının haddinden fazla abartılması, bunlara tek yanlı bir uctermine tanınmasıdır; iki ulus kaynaşmıştır, tek bir pazar oluşmuştur, iki ulus emekçileri her alanda ortak örgütlerini oluşturmuşlardır, iktisadi politika ve yasal düzlemlerde ırk ayrımcılığına dayanan ayrı bir statü yoktur gibi durmadan tekrarlanan vurgular.

Birileri çıkıp başımıza kakabilir: Desenize pek fazla sorun yokmuş!.. Eger pek fazla karşılaşıyorsanız bu uyarıyı ben yöneltiyorum. Bu tek yanlı tasfere bir kaç soruyu çömek sokmak gerekiyor: 1) Bütün bunların altında kalın bir çizgi halinde zor yatıyor mu? Zor içerilmiş mevcut sonuçların kalıcı olacağını nereden bilebiliriz? Kuşkusuz bazen zorun sonuçları geri döndürülemez bir biçimde nesnelleşirler. Ama Kürt ulusunun uluslaşma ve kendini kurma süreci modern anlamda yeni başlıyor sayılır. Bu zora dayalı bütün verili durumun en azından sorgulanacağı anlamına gelir. İktisadi etkenler, ulusal sorun söz konusu olduğunda halkın sağduyusunu ve eğilimlerini etkilerler. Ama için siyasal, kül-

türel, toplumsal ve hatta psikolojik boyutu unutulursa; yasal, idari ve iktisadi alanlardaki bir biçimliliğin aslında iki ulus arasındaki gerçek eşitsizliğe geçirilmiş bir kılıf olduğu gözönüne alınmazsa yüzeydeki ilişkileri fazla takılır kalırız ve gelişen süreci kavramakta zorlanabiliriz. Unutulmamalıdır ki, genele şamil bir biçimliliği, ezilen ulus nispeten sessiz kaldıkça sürdürülebilir.

2) Sözünü ettiğim tek yanlı vurgulardan ezilen uluslarda baskının sömürgelere kıyasla daha hafif olduğu türünden bir sonuç kendiliğinden çıkıyor. Kuşkusuz sömürgelere kıyasla bazı avantajlardan baskının daha inceltilmiş ve daha hileli biçimde sürdürülebilmesinden söz etmek mümkündür. Ama bir de madalyonun öbür yüzü var: Zoraki asimilasyon ve ulusal varlığının reddine dayanan politikanın ezilen ulusun benliğini parçalayıp ıgdis etmesi, kamu yaşamına katılımın ancak bu parçalanmayı kabullenmek kanıksamak ve benimsemekle mümkün olabilmesi. Ailede, özel yaşamda, toplumsal yaşamın bazı veçhelerinde ilk Romalı hristiyanlar türünden Kürt, ama kamu yaşamı söz konusu olduğunda bu kimlikten mecburen sıyrılmak... Bu çifte kişiliğin, bu kişilik parçalanmasının ve içselleşmiş zorun Kürt halkında yarattığı tahribat, kişilik yitiminin sayısız ucubeleri ve bunun giderek toplumsal ve özel yaşamı da çarpılmaya uğrattığı aşikar değil midir?

3) Sovyetler Birliği'ndeki son gelişmeler iktisadi etkenleri gereğinde, fazla abartmamak gerektiğini, bunların, diğer alanlarda özensizliğe düşmesi eşitlik ve adalet duygusunun zedelenmesi halinde yeterli güvenceler oluşturmadığını, ulusal sorunun tarihsel haksızlıkları ve "içe atma" ları içinde sonunda kusan bir dirençli ve dayanıklılığa sahip olduğunu göstermiyor mu?

Tespit ettiğim eksikliklerin ikincisine geçiyorum. Birincisiyle bağıntılı fakat bazı haklılardan daha önemli, çünkü sözünü edeceğim konuda bir perspektife sahip olmazsak ilerde kendi elimizi koluzuyu bağlayabiliriz. Şu ortak örgütlenme sorununu sözünü edeceğim konu. Kürdistan'da giderek bütün siyasal, toplumsal ve mesleki örgütler ulusal bir muhteva kazanacaklardır; bu sendikalara da yansıyor. Oluşmuş ortak örgütlenmeleri ve ilişki biçimlerini sarsıp, bu ortaklığın yeniden ve başka biçimlerde kurulması gerekebilir. Bir fantaziden sözlemiyoruz, bunun işaretleri var. Pekli biz böyle bir gelişme karşısında ne yapacağız? Olayı milliyetçilik, ayrılma ve emekçilerin gücünü bölme olarak mı niteleneceğiz? Bir anlamda bu ayrılmadır. Çünkü emekçi sınıfları da dahil, ezilen ulus kendini kristalize etmekte, derlemekte ve bu egemen bir ulus olacak şekilde kendini örgütlemektedir. Ama bu, ortak örgütlenmenin ve mücadelenin önünde, bsrındırabileceği milliyetçi savrulmalar dışında, bizzatıhi bu gelişmenin dogasından ileri gelen engeller oluşturmaz. Sadece yeni ilişki ve ortaklık biçimleri talep eder. Biz bu noktaya teorik olarak 81-82'lerde ulaştık.

Üçüncü eksiklik PKK'nin sürdürdüğü silahlı mücadelenin değerlendirilmesinde kendisini açığa vuruyor. Gerçi zaman içinde giderek değişmeye başlayan bir değerlendirme var ama ana tema değişmiyor. Biz bu işin tutmayacağını ve sonunun hüsrana olacağını söylemiştik! Ben bu yaklaşımın eksik olduğu, olguyu doğru tanımlamadığı ve gerçeğe sadakat kriterinden sapıp ne olursa olsun yanılmama üstünlüğünü elde bulundurmayı isteyen bir kendine yontma tutumu olduğu kanısındayım. Ben şu anda bu mücadelenin eğrileri-doğruları üzerinde durmuyorum. Bundan daha önemli bir şey var: siyasette kendini aldatmanın ve gerçeğe sogukkanlılıkla dosdoğru bakmanın sonu hüsrandır. Çünkü en olumsuz koşullarda silahlı mücadelede beş yıllık bir süreklilik kurmak başarısızlık değildir. Hiç kimsa bu denli süreklilik ve muazzam kayıpları telafi edecek bir kendini yenileye beklemiyordu, bu birincisi. Her ne kadar böyle bir olasılık yoksa da bundan böyle bu mücadelenin bitirildiğini varsaysak bile, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini yeni bir aşamaya sıçratma rolünü tarih bu mücadelenin hanesine yazacaktır, bu ikincisi. Böyle bir yaklaşım bizi bu deneyi doğru, dürüst incelemekten ve damıtılmış sonuçlar çıkarmaktan alıko, bu üçüncüsü. PKK pratiklerinden hem pozitif yanları hem de volanrist sapışlarıyla özel koşullar/nesnel koşullar diyalektikliğine dair dikkate değer dersler çıkaramayız, bu dördüncüsü.

Dördüncü eksiklik, Kürdistan'da temel mihrakların şekillendiği, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin radikal (PKK) ve reformist (TEVGER) kanatlarının Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini başarıya götürmeyeceğini açığa çıkarttığı, sıranın bize geldiği şeklindeki değerlendirilmesidir. Ben biraz daha mütevaziy olmayı öneriyorum (iddiasız olmayı değil) başarılarının başarısızlığı ne zamandan beri bizim başarılı olacağımızı kanıtı olabiliyor? KKK'nin Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde iz bırakma, bir faktör olma durumu henüz oldukça sınırlıdır. Öncülük meselesinin ise henüz çok uzagındayız. Bir kaç kez rastladığımız KKK'ilerin savunmaları, burjuvazi karşıındaki tavırları gibi aşırı övünçlilikleri de doğrusu pek anlamıyorum. Bu biraz mücadele değerleri açısından yoksulluk çekmemizin mi bir göstergesi acaba? (Sırası gelmişken belirtelim. Ben bu mücadelenin bir ruhla, bir gelenekle yürüdüğünü, gelenek yaratıp korumanın çok önemli olduğunu giderek daha iyi anladım. Mücadele güzelliklerine, bunların yeni kuşaklara aktılmasına ihtiyacımız vardır. Ama en az bunun kadar gerçekçiliği önemsiyorum ve daha çok geçmişle avunmaya dayanan temelsiz ajitasyon karşıyası.)

Beşinci eksiklik, Behram Arda'nın yakındığı bazı toptancı değerlendirmelerdir. Siyasal açıdan Kürdistan'da yaşanan sürecin aşırı ölçüde donuk ve sematik tasfirdir. Bu bana kolaycılık gibi geliyor. Kürdistan'da komünist bir mihrakı güçlendirmek açısından ileride bazı cesur kararlar almamız, bazı riskli operasyonlara girmemiz gerekebilir. Oysa sürecin özgünlüğünü görmeyen, kaymaları, ileri sıçramaları, geriye düşmeleri hesaba katmayan sematik yaklaşımlar elimizi kolumuzu bağlar ve bizi yapmamız gerekenlerden alıkoynabilir. Bir kere şu anda Kürdistan'da eskiden sosyalizme özenenlerin şimdi yurtseverleşmesi gibi özgün bir süreç yaşanıyor. Buna dirençlere belli bir değer vermek gerekiyor.

Ulusal dargörüştülükle malul olmasına karşın PEŞENG içinde B. Arda'nın temsil ettiği eğilim böyle bir eğilimdir. Böylelerini kendi zemnimizde saymakta ben bir mahsur görmüyorum. Ulusal dargörüştülükle ezilen uluslar içinde her zaman yaşayabilecek bir eğilimdir. Bu cümleden olmak üzere B. Arda ile sürdürülen polemik pek onaylamadığımı belirtiyim. Bizim derdimiz şu

saatten sonra sadece muhataplarımızın açıklarını yakalamak, sırtlarını yere getirmek ve bundan da bir haz, bir hoşnutluk duymak, esirleşme kapılmak değildir, olmalıdır. Siyaset yapma sanatını dışımızdaki bazı süreçleri derinden derine ve içten etkileme düzeyine yükseltmek; olgun ve kendinden emin ama aynı zamanda genellikle kurtarılmış bir özgüleştirme düzeyinde teorik ve pratik belirleyicilik oluşturmak durumundayız.

Son sorun PKK'ya karşı tavır sorunudur. Bu konuda boşluk, belirsizlik ve zıkkak var. Kesinlik eksikliği bize çoğu kez imalı politika yapmaya itiyor. Söz gelimi bir yandan Kürdistan'da yükselen mücadeleden söz ediyoruz ama öte yandan en azından şimdiki kesitte bu mücadelede en fazla paya sahip özne olan PKK'yi zikretmemeye özen gösteriyoruz. Öte yandan, bizim PKK'yi kendi pozisyonumuzdan eleştiriyce tabii tutmamız ayrı bir şeydir, devlet karşısında tarihsel-toplumsal meşruiyeti bulunan ezilen ulus haklarını şiar edinen bir mücadeleyi ortak düşmana yönelmiş her devrimci-demokratik dinamiki belli, rezervlerle desteklememiz ayrı bir şey. Bu ikisi birbirine karıştırılmamalıdır.

Tartışılmak ve geliştirilmek üzere PKK'ya karşı şöyle bir tavır öneriyorum.

1- Solda kendi dışındaki güçleri statik etkilemlerle değerlendirme alışkanlığı vardır. Bu yaklaşımın genelde taşıdığı eksiklik bir yana, savrulmalara ve etkilenmelere açık oluşu, ideolojik-politik hattındaki belirsizlikler, ilerleye ve geriye çekici faktörlerin griftillliği bu nedenlerle PKK için özellikle geçersizdir

2- Solda bir PKK sendromu veya kompleks oluştu. Bir tür eziklik. Bu, bizden kesin olarak uzak durmalıdır. TKP-B ile Acil'in durumuna bakın. PKK açısından onlar yedeklenecek, zaman zaman görüntüyü kurtarmakta işe yarayacak güçlerdir. Bunu aşan bir yaklaşımın olduğunu sanmıyorum. Şimdi de huzura çıkma modası başladı. Yanlış anlaşılmasın, Türk aydınının belli önyargılardan sıyrılması elbette kayda değer önemli bir gelişmedir. Ama bunun içinde bir zaafı da hemen saptamak gerekiyor. Güce tapınma eğilimi. Görebildiğim kadariyle hesabını kitabını bilerek ilişkiler geliştiren bir tek Perinçek'tir. (Hesaplarını-kitaplarını onayladığımdan değil, farkı anlatmak için söylüyorum. Perinçek'i hafife almamak gerekiyor.)

Abdullah Ucalan'ın zaten belli bir narsizmi var, umarım huzura çıkanlar adamakıllı baştan çıkarmazlar. İşte bu hava bize kesinlikle bulamamalıdır. Bize gerekli olan ilkel ve sağlam bir yaklaşımdır.

3- Sezar'ın ahkki Sezar'a, tarihsel bir perspektiften bakıldığında PKK, yalnız Kürdistan bakımından değil, Türkiye bakımından da olumlu bir rol oynamıştır. Begenelim begenemeyelim pratiği ve ideolojik saldırılarıyla "Türk solu"nu tahrik etmiş, kamçılamıştır. Batı'ya taşınan yaralı ve ölümlerle, binlerce er ve erbaşın yaşayıp gördükleriyle Kürt sorununu Türk halkının da gözüne çakmıştır. Türk ordusu etrafında oluşmuş mitosun yıkılmasına katkıda bulunmuştur. Darbecilerin hurunlarından kıl aldırmanın kasımlarını, kurum sاتمalarını sarsmış, onları belli ölçüde çökere etmiştir. 12 Eylül koşullarında solda çok daha güçlü bir sağ kırılmanın engellenmesinde katkıda bulunmuştur, vb. (Bütün bunları 84 çıkışı ve sonrası için söylüyorum ve bütün bunları bir yerlerde yazmamız gerekiyor.)

4- Bununla birlikte bizim PKK deneyinden öğreneceklerimiz vardır ama doğrudan PKK'nın kendisini, onun eleştirilerini, yazıp çizdiklerini kendisi ve sol hakkındaki değerlendirmelerini

baz alarak, iktibas ederek öğreneceğimiz pek fazla bir şey yoktur. PKK kendi pratiğini bile anlamalı teorik ifadelerle kavuşturamıyor. Yer yer tam manasıyla şekilsiz ve her yöne çekilebilir düşünce çabalarıyla karşılaşmak mümkün oluyor. Tam tersine PKK'nın devrimci işçi hareketinden gelecek rüzgarlara şiddetle ihtiyacı vardır.

5- PKK ezilen ulus koşullarının biçimlendirdiği devrimci-demokrat bir partidir. Artık kalıcı bir olgudur. Ancak ne yöne doğru evrileceği belli değildir. Birincisi pratik radikalizmine denk düşen bir ideolojik radikalizmeden yoksundur. Sosyalizm perspektifi PKK literatüründe giderek azalan bir yer tutuyor. Köylülük ve esnaf tabakaları üzerine oturmayan ideolojik sisteminde ve mesajlarında buna uygun tadilatlar yapmaya, dini literatürü artan ölçüde kullanmaya ve pratikte kendisini mezhepsel tercihlere itecek tahliiller yapmaya başlıyor. PKK bir yanıyla FETİH'leşmeye başlıyor. Öte yandan demokratik talepleri dayalı bir pratik radikalizmin içinin boşaltılması tehlikesi her zaman vardır.

Bu kadarı yetmiyor. PKK'nın bazı karakteristik yanları daha vardır. Bunlarsız PKK eksik tanımlanmış olur. İlk önce olumsuzlarını sıralıyorum:

a) Fazla liberal düşünmeden ve mücadelesinin sertliğinin yol açtığı iklimi hesaba katıp gerekli indirimleri yaptıktan sonra şunu söylemek mümkündür: PKK volantarist bir harekettir, Özne ile nesne arasındaki ilişki dışsal, tek yanlı, empozeye dayanan bir ilişkidir. Özne ile nesne arasında diyalektik ilişki, süreçleri içerdene etkileme ve değiştirirken değişme anlayışının dayalı bir özne/nesne ilişkisi PKK'ya yabancıdır. Bundan ve Kürt halkının en ham kinlerini temsil etmesinden dolayı şiddete tapınmaktadır. Şiddet en etkili, sarsıcı ve yorucu dışsal müdahale biçimidir. Bu yaklaşımı sanıyorsa kitlelerle, diğer siyasi güçlerle ve iç muhalefetle ilişkilerinde de kendisini açığa vuruyor ve uzaklaştı sandığımız bir anda "huyul huyundan vaz geçmez" sözünü haklı çıkaracak yeni nükselmelerle karşılaşılırsunuz.

b) PKK aşırı ölçüde pragmatiktir. Bu pragmatizm taktik ilişkilerle stratejik ilişkilerin birbirinden ayrılması tarzında bir kılıf geçirilmektedir. Baştan varolan bu karakteristik, geleneksel güçlerin alanını daha fazla girişle ve Orta-Dogu politikasının denklemlerine daha fazla bulaşmayla birleşince son derece ilkesiz tutumlarla karşılaşmamız mümkündür. Hele bir de Irak'la ilişkiler geliştirmeye başlamışsa (bunun doğru olup olmadığını kesin olarak bilmiyorum) batağa doğru kaymaya başlıyor demektir.

c) PKK'da nesnel olarak mücadeleye zarar vermek ve bir sarpma içinde olmakla doğrudan doğruya ajan olmak arasındaki sınır her zaman muğlak hale gelebilir.

d) PKK'da kişiye tapınma saçmalık noktasına ulaşmaya başlamıştır. Dini literatür de artık pervasızca kullanılmaya başlandığına göre Abdullah Öcalan'ın etrafında bir hale örneğinin şaşmaz ileri görüşlülük ve ilahi melekler vehmetsinin önünde hiç bir engel kalmıyor.

e) PKK, sınıfsal temaları bütününe geri plana itmeye başlamıştır. Ulusal özelliklerin belli bir sınıfla korunduğu yerler ve toplumsal tabakalar tercihleri oluyor. Salt ulusal temalarla harekete geçiremediklerine bir kulp bulmakta tereddüt etmiyorlar. (Tuncelî ve alevilik tahliilleri, Kürt aydınlarına bakış vb.)

Bir sorun daha var. Fakat ben onu tek başına

bir olumsuzluk olarak görüyorum. Bu yüzden olumlu özelliklerini de sıraladıktan sonra ayrıca zikredeceğim. Olumlu yanlarını şöyle sıralayabilirim:

a) Yukardaki volantarizm rezervini hatırladık tutmak kaydıyla PKK nesnellige teslim olmayan bir güçtür. Siyasi cesarete sahiptir ve şimdiye dek son derece umutsuz durumlardan ustalıkla sıyrılmasını başarmıştır.

b) Yogun deneyim biriktirmiş ve son derece güç şartlarda mücadele etmenin sonucu belli bir çelikleşme sağlamıştır.

c) Bazen pratikten hızla öğrenebilmekte ve kendi boşluklarını görebilmektedir.

d) PKK, Kürt kadını özgürleştirme açısından olumlu ve ileri örnekler sergilemiştir.

Tek başına olumsuzluk olarak addedilmemesi gereken soruna gelince: PKK, net bir hatta sahip değildir ve süz yuvasına işler çatallaşmaya başladığı için şimdi en kritik dönemi ve görünüşüne aksine gücünün maksimuma eriştiği bir kerte den geriye sayma dönemine geçiş ve bunların tehlikesini barındıran bir konjonktürü yaşıyor. Ama formüller reddettiği bağımsızlık peşinde mi koşacaktır; emperyalizmin bu sorunu sistem içinde çözüme yeltenişlerine karşı direnecektir yoksa kendi mücadelesinin meyvelerini başkaları devşirmesine diye o kulvarada mı girecektir; Türk devletiyle pazarlığa girmeye mi yoksa Türk solu ile ittifaka mı ağırlık verecektir; Kürt solu içinde tutarlı bir ittifak siyaseti mi izleyecektir yoksa, sorunun her türlü çözümünde muhatap alınacak tek alternatif olmak için onları saf dışı etmeye mi yönelecektir; (şu herkese bir ucundan buluşturılmaya çalışılan ajanlık suçlamalarını bu açıdan da irdelemekte yarar vardır.) Kürdistan'ın genelini hesaba katan bir stratejiye mi yönelecektir yoksa Türkiye Kürdistanı ve Türkiye'yi baz alan bir çizgiye mi gidecektir; hatta yalnızca Kürdistan siyaseti mi olacaktır yoksa Türkiye'ye de el atacaktır...? Butün bunlar tam bir belirsizlik içindedir. Gelişmelere göre gerçekliği dönüşmesi mümkün her olasılığa oynama imkanlarını elde tutmak istiyor. Bunun bir parti açısından olumsuzluk olan yeri bellidir. Olumlu yanı ise Türkiye soluna nereye kadar olur bilinmez ama, PKK'nın etkileme imkanları sınımsızdır.

Son bir noktayı vurgulayarak bu bahsi kapatıyorum: PKK ve A.Öcalan işlerini son derece ciddiye almaktadırlar. Ünderlik tutkusuz ve hırssız oluyorum. (Narsizim ve kariyerizm bunun zorunlu ve kaçınılmaz bir uzantısı değildir.) Bu, ders çıkarmaya değer bir yandır.

Sonuç olarak PKK'ya karşı hiç değişmeyen, yerleşik bir tutumdan söz edilemez. PKK'nın duruma göre değişik yanların ön plana çıkması söz konusu olabilir. Ancak şimdiki şartlarda egemen sınıflar karşısında PKK'nın sürdürdüğü silahlı mücadeleyi desteklemeliyiz. Silahlı mücadelenin provakatif çarpılmalara uğramasına at izi ile izinin birbirine karışmasına yol açması dahil PKK'nın olumsuzluklarının nüksettiği her durumda eleştirel tutum almamızdır.

KURDISTAN'DA OLUŞAN YENİ DURUM

Bu başlık altında, Kürt sorununun geldiği yeni düzeye ve oluşan yeni koşullara dair genel bir panorama sunmak istiyorum. Bir tür durum patlaması. Amaç, bu yeni nesnellik içinde nasıl yer tutacağımıza ilişkin belirli ipuçlarını yakalamaya çalışmaktır. Mevcut durum temel çizgileri ve bunların muhtemel gelişme dinamikleri bakımından şöyle resmedilebilir:

1- Kürt sorunu, daha önceleri erilemediği bir önem ve ağırlıkla, kendine uluslararası gündemde yer açmıştır. Belirli iniş çıkışlar olabilir. Ancak, kendini dünyanın gözüne batırmaktan aciz, bunun için gerekli enerji ve atılımı bulamayan, ya da varlığını vurgulamak için Mahabat Cumhuriyeti dönemi veya İran-İrak savaşının elverişli konjonktürü gibi soluk alıp verebileceği tarihsel fırsatları bekleyen bir ulusal sorun durumuna bir daha düşürülemez.

2- Türkiye Kürdistanı biraz gecikmiş biçimde de olsa, coğrafya ve nüfus büyüklüğünün, kapitalist gelişme düzeyinin gerektirdiği yere oturmuş, en ileri ve en çok etki gücü bulunan parça olarak temayül etmeye başlamıştır. Bu durum, parçaların misyonlarında meydana gelen dönemsel kaymanın ürünü değildir. Giderek daha da belirginleşecek olan kalımlı bir gelişmedir. Bugüne dek, bütün geriliğine karşın, sönmeyen bir ateş olarak tarihsel taşıyıcılık ve süreklilik rolü Irak Kürdistanı tarafından omuzlanmıştır. Bu rol, Güney-Kürdistan'ın elinden alınmıştır. Çünkü mücadele artık böyleine genelleşmiştir ki, esasen böyle bir role gerek kalmamıştır.

3- Kürt halkı son on yılda uluslaşma süreci ve bilinci bakımından ciddi bir atılım yapmıştır. Bu sürecin hem bütün Kürdistan'ı kapsayan genel, hem de her parçanın somutunda bir ründüğü özel çizgileri vardır. Kürt halkını mücadele uluslaştırıyor. Tipki başlangıçta sermaye karşısında bir yığın, atomize ve ham bir kütle olan işçilerin, sermayeye karşı birleşme ve mücadele süreci içinde kendilerini bir sınıf olarak kurmalarına benzer bir süreç. Başka türlü de olmaz zaten. Tarihte pek az halkın uluslaşmasının önüne böyleine sayısız engeller dikilmiş, pek az halkın öz dinamikleri böyleine pafalize edilmiş pek az halk bizzatı kendii iç bünyesinden de ileri gelen dağıtıcı ve igris edici etkilere bu oranda maruz kalmış ve yine pek az halk Araplar, Farslar, Türkler gibi güçlü ulusların üçlü dominasyonu altında kalmıştır. Bu halkı sert ve büyük acılarla dolu bir mücadele sarıp ayaga kaldırdı ve böyle de oluyordu. Kürtlerin ulusal bilincinin birbirini bütünleyen iki yanı vardır: Tarih bilinci ve mücadele. Geçmiş tarih yetmez, bu tarih kıssadır. Şimdi mücadele tarihi, ortak bir tarihin ve tarihin bilincinin vazgeçilmez koşulu oluyor.

4- Uluslaşma süreci en şartıcı hızı Türkiye Kürdistanı'nda katetmiştir. Tarih öcünü alacak, acımasız inkar ve asimilasyon sürecine tersten ödümlenecek gibi gözüküyor. Asimilasyon çarkı eliyle eritildi, ya da ulusal bilinci adam akilli peltesi hale getirildi sanılan bir halk şartıcı bir hızla ve keskin çizgilerle kristalize olmaya başlıyor. Bir ulusal kimlik, kişilik, kararlılık (stabilite) tarih bilinci kazanıyor. Bundan böyle hiç bir güç bu süreci tersine çeviremez. Kürtler birşeylerin zıttına, gururuna ve öz güvenine kavuşmaya başlıyorlar. Herşeyin başlangıcının aşırılıkları malul olması muhtemeldir. Şu tarihsel kesitte milliyetçi eğilimlerin güç kazanması beklenebilir. Sürecin özgülüğünü kavrayacak, anlayışla, özenle, zaman içinde güven telkin edecek pratiklerle ve aşırılıkları törpüleyecek taktiklerle yaklaşmak gerekiyor.

5- Emperyalizma bu kez elini çabuk tutuyor. Kürt ulusal kurtuluş hareketiyle baştan çok yönlü bağlantılar ve etkileme kanalları kurmaya, onu belirlemeye ve sistem içi çözüm çerçevesine kısırmaya çalışıyor. Şimdiki Kürt hareketinin buna karşı etkili bir direniş gösterdiği, bu belirlemeyi imkansız kılacak şgortalara sahip olduğu söylenemez. Tam tersine Avrupa ve ABD'ye karşı giderek artan bir muhabbetin yanısıra Marksizma, sınıf partisi vb. gibi iddiaların terk edilmesine dayanan salt yurtseverleşme eğilimi gözleniyor. Paris Konferansı yerleşik referans-

lara, toplumsal kurtuluş projesiyle payandalanmış güvencelere ve kollektif organizasyonlar yaratma becerisine sahip olmayan Kürt hareketinin dış müdahaleleri ve yönlendirmeleri kendi eliyle davet edişinin içler acısı bir tablosunu sergilemiştir.

Görünen odur ki, Kürtler adına uluslararası platforma çıkan güçler arasında PKK, emperyalist kuşatma ve belirlemeye karşı direnen tek güçtür. Ancak bu direniş pek çok açıdan zaafıdır. (Yukarıda bu zaafılar değinildi.) Ayrıca şimdiki durumda PKK, ideolojik yapısıyla, perspektifleriyle, ilişkileriyle bu ablukayı göğüsleyebilecek bir güç, söz uynusuna yenilip yutulmayacak bir lokma değildir. Sosyalizma perspektifiyle donanmış hiç bir güç bunu başaramaz, Kürt halkını ciddi kopışmalara, hatta bağımsızlığa ikna edemez.

Kürt hareketi bu kuşatmayı ancak Türkiye devrimci hareketinden güç alarak yırtabilir. Türkiye'de devrimci içi hareketi yeterli derinlikte ve etki yayan bir güç ve Kürt hareketinin bakışını kendine çevirecek bir kuvvet olarak kendini vurgulamakta gecikirse her iki taraftan telafisi imkansız olmasa da bazı tarihsel fırsatların uzagina düşebilirler.

Temsil sorunu, uluslararası platforma çıkmış güçler arasında pek çok zamansız bir hesaplaşmaya yolaçabilir. Şimdiki koşullarda bürünümü ne olursa olsun, bu, emperyalizmin yenileme politikasına paça kaptırmaktır.

6- Türkiye Kürdistanı'nda da Mücadelenin öne çıkan unsuru köylüler ve "Kürt bazarı"dır. PKK hem giderek bu güçler üzerine oturuyor, hem de bu tabakalardan gelecek etkilere açık hale geliyor. Başkın küçük-burjuva hava ve ton şu anda zaten yeterince bağımsız siyasi hattın geleneğine sahip olmayan Kürdistan işçi sınıfını, boğuyor. Mücadelenin bileşekleri içinde proleter ton, vurgu, hava, tarz... bir bileşen olarak hayli zayıftır. Bizim görevimiz bu bileşeni güçlendirmek ve giderek başat hale getirmektir.

7- Genel olarak Türkiye'ye, özel olarak Türkiye Kürdistanı'na eşitsiz gelişme yasası ışığında bakmanın sayısız yararı vardır. O zaman şunları daha net görürüz: Çözümü gecikmiş sorun en köktenli çözümlerinin ve bunun en modern sınıf eliyle yapılmasının imkanlarını sunar. Ulusal sorun demokratik bir sorundur. Kapitalizma sınırları içinde tam, tutarlı ve adil çözümler mümkün değildir ama bu demokratik istem etrafında oluğuşu gerilimin için bir hayli boşaltılması mümkündür. Ama bazen gecikme bunu da imkansız hale getirebilir. Demokratik işlemleri güçlü kaldıraçlar olarak sosyalizma angaje etme, şans doğar. Türkiye Kürdistanı bakımından bu şans vardır. T. Kürdistanı açısından bu şans güçlendiren iki faktör daha vardır: a) Türk burjuvazisinin ideolojik ve siyasal açıdan bu sorundaki esneksizliği, tarihsel olarak oluğuşu katkılık ve bunun karşısında Kürt sorununun cumhuriyetin kurulu dengelerini alt-üst eden bir nitekim taşıması. İspanya'nın ve BASK sorununu bir yana, Türk egemen sınıfları bu konuda bir Sadam kadar, bir İran kadar bile rahatlığa, manevra yeteneğine sahip değildir. Bir liberal gibi değil de devrimci tarzda muhakeme yürütülürse burjuvazinin tarihsel olarak oluğuşu ayak bağları, bizim için pozitif bir değer taşıyabilir. b) Bu sorunun tazyikini hafifletmek için, buyle korucu örgütlenmesiyle, aşiretlerden medet umma ile değil, ulusal sorunun çözüm varyantları üzerinde Kürt halkını sınıfsal olarak bölümlenmek gerekir. Türk burjuvazisinin bu amacına nail olması için, Kürt burjuvazisine kendi ulusal platformunda ve ulusal çelişme bazında hegemonya kurabileceği kanalları açması gerektirdi. Şimdi değil, daha önceden şimdiki korku baka-

yi sarmıştır; aşağıdan gelen tehdit var, sorun silahlı ortaya konmuştur ve bundan ötürü SHP milletvekillerine bile tahammül edemiyorlar. Kimse bu sorun kendi üstüne kalsın istemiyor. SHP biraz da buyüzdün konferansçı milletvekillerini ihraç etti- öte yandan ulusal kimlik altında bir organizasyona sahip olmayan, teslim bayrağını erkenden çekmiş ve ulusal sorunun taşıyıcısı olarak bir hegemonyaya sahip olmayan Kürt burjuvazisinin bundan sonra kanalları açılrsa da işi zordur. Oysa İspanya BASK'ta bu sınıfsal bölünmeyi gerçekleştirdi ve ETA'yı resmen kısırdı.

İşte eşitsiz gelişme yasadından Kürdistan'da bakıldığında bunları görmek mümkündür. Bu sorunda emperyalizme TC arasında ortaya çıkan gelişimin asıl kaynağı da budur. Bununla imkanları anlatmak istiyorum. İmkanlar kendi başarılarına gerçeklik haline gelmezler. Türk burjuvazisi bu sorunda kılıcı bile kıpırtamaz demek istiyorum. Açmaya alınabilir, iş iştin geçtikten sonra bir şeyler yapmaya kalkıştığında da artık çok geç olabilir. Şimdi Türk burjuvazisinin açığını emperyalizme kapatmaya çalışıyor.

8- Türkiye ve Kürdistan arasında bir kıyaslama yapılacak olursa mücadelenin eşitsiz gelişmesi diye bir gerçeği yakalamak mümkündür. Sanıyorum bu durum bazı yoldaşlarımızda ikircilikler duraksamalar yaratıyor: Ortak mücadele ve örgütlenme tezi sarsılıyor ve dayanaklarını yitiriyor mu?

Bu sorun önemli, sağlam bir perspektif kazanırlmazsa önümüzdeki süreç koşullar üretmesi ve bu tarz soruları çağrıştırması mümkün. Ben böyle kuşkulara katılmıyorum. Hatta sürecin bu tezi güçlendirdiğini düşünüyorum. Bununla birlikte bu tarz soruların haklı sebepleri vardır. Açmaya ve yanıtlamaya çalışalım:

a) Siyasal plandaki eşitsiz gelişme PKK mücadelesinden, bu mücadelenin dolaylı ürünlerinden ve devletin Kürdistan'da egemenlik dayanaklarını Türkiye'ye kıyasla büyük ölçüde yitirmesinden ve önceden sağladığı belli bir "pasif onay"ın hızla erimesinden ileri geliyor. (Doğrudan PKK mücadelesi ile bu mücadelenin dolaylı ürünlerini birbirinden ayırmak gerekiyor. PKK bu ürünleri derliyemiyor, teknik eksikliklerden değil, yapısal nedenlerden ötürü.)

Herşeyden önce söylediği gibi toplumsal devrim tek boyutlu bir eylem değildir. Kimse onu düzenli bir yürüyüş gibi tahayyül etmesin. Devrim süreci pek çok açıdan çarpıcı eşitsizlikler, oransızlıklar sergiler, durmadan bunların giderilmesine ve senkronize edilmesine dair görevleri öne sürer. Ulusal farklılıklar bir yana buna 12 Eylül öncesinde bir örnek vermek istiyorum: Türkiye'de 12 Eylül öncesinde, polis, oldukça erken, üzerinde toplumsal kalkışmaların dıştan sert fizik baskısı yeterince yokken bölündü. Türkiye'de bu bölünmeyi değerlendirebilecek hiç bir siyasal hareket yoktu.

Ayrıca şu anda Türkiye ile Kürdistan arasında oluşmuş bu eşitsizliğin süregelen olduğunu sanıyorum ve bunun zaman içinde bazı bakımlardan tersine döneceğini düşünüyorum.

Tereddüt uyandıran bir başka gelişme Kürt halkının her alanda kendi öz dinamiklerini açığa vumaya, kendisini örgütlemeye ve kurmaya başlamasıdır. Eksiklikleri sayarken en başta buna da işaret ettim. Yüzeysel bakıldığında bu gelişme Kürdistan'da mücadelenin Türkiye'den kopuşarak ve Türkiye ile ilişkisini salt destek ve dayanışma ile sınırlayarak kendi bağımsız yolunu izlemeye başladığı şeklinde bir yanılsama yaratıyor. Kürdistan'daki toplumsal, siyasal, mesleki ve kültürel örgütülüğün giderek Türkiye'dekiyle rin bir uzantısı olmaktan çıkacağını, ulusal bir

ton kazanacağını dikkate almayanlar Kürdistan'da bir varlık olamazlar veya silinirler. (Behram Arda'nın uyarısını bu şekilde okumakta yarar vardır.) Tekrar edeyim bu gelişme ortak mücadele ve örgütlenmenin giderek geçersizleştiği anlamına gelmez. Bundan iki sonuç çıkar: a) Kürdistan ortak devrim dinamiklerinin yanısıra kendi spesifik koşullarının gerektirdiği bir devrime de artan ölçüde kavuşacaktır; b) Ortak mücadele ve örgütlenme yeni biçimler üzerinde, daha eşit ve kendi somutuna göre kişilik kazanmış yapılar arasında gerçekleşecektir. Burada oluş-bitalg bir gelişmeden söz edilmiyor. Şimdiden epeyce belirtisi olan bu oluşumun ileriyeye dönük bir projeksiyonu verilerek isteniyor.

Devam edeyim. En temelde sorun, birleşik devrim perspektifi sorunudur. Ortak mücadele ve örgütlenmede ısrar bunun bir sonucudur. Burada uzun boylu kanıtlamaya gerek duymadığım bir çıplak gerçeği ifade etmek istiyorum: Kürdistan'da herhangi bir parçanın yalıtık kurtuluşu imkansızdır. Yalıtıklığı hem Kürdistan'ın genelinden, hem de ilgili ezen ulustan bağımsız bir süreç anlamında kullanıyorum. Dolayısıyla sorun şundan ibarettir: Ya Kürdistan devrimi giderek toptan kurtuluşu mümkün kılacak ve bütün parçaları kapsayan daha derin dinamiklere dayanmaya, kendi iç öüsünü ve pekişikliğini ezen uluslarla ilişkileri destek-dayanışma işlevi ile sınırlayacak oranda kurmaya başlamaktadır; ya da gelişme bu doğrultuda değilse ezen ulus devrimci-demokratik hareketiyle mümkün olan en yakın kader ortaklığı yapacaklardır.

Olan ve kendisini dayatan ikincisidir. Kugkuzuz birincisi yönünde de gelişmeler vardır ama bunlara izafe edilebilecek anlam farklıdır. İran-İrak savasının yarattığı elverişli kojonktür sonra ermiştir. Dolayısıyla ikinci yan zorunluluk düzeyinde kendi vurgusunu yeniden yapmaktadır. Kaldı ki, Kürt sorununa taraf devletleri, genel kapsayan bir tehlike görmedikleri, bu sorunu birbirlerine karşı kullanmalarından da bellidir. Ayrıca şu ana dek hiç bir siyasal örgüt ya da parti bütün Kürdistan'ı kapsayacak bir ulusalleşme temayülü göstermiyor. Ters yönde gelişme oluyor. Öğrendiği kadariyle KOMALA kendisini İran Komünist Partisi ilan etmiş durumda -PKK'da "el atışken şu Türkiye'nin de siyasal önderlik sorununu halletsek mi- türünden niyet okursuzlery sözcek mümkün. A. Ocaltan şimdilik, Türk halkına duydukları saygı ve eminde sonunda kendi temsilcilerini ortaya çıkaracağına olan inancıları nedeniyle bunu yapmadıklarını ima etmektedir. Bütün bunları söyleten ve yaptiran bir nesnellik ve grift ilişkiler yumağı var.

Ayrıca bugün ortak mücadele kanalları ve muharrikleri iş görüyor mu acaba? Bir kaçını hemen sayalım: Öğrenci hareketi, işçi hareketi, İnsan Hakları hareketi, Cezaevleri mücadelesi ve mahkumlarla dayanışma hareketi vb. ortak mücadelenin gerçek temeli budur işte; ortak saikler ve motifler etrafında birlikte hareketlenme. Bunun yeterli kuramsal ifadelere kavuşması ayrı bir sorundur.

NE YAPMAKIZ GEREKİYOR ?

Bu başlık altında çok somut şeyler, bugünkü pratik çalışma ile hemen, dolaysızca ilişkilendirilebilecek şeyler söylemek mümkün değil. Bunun için gerekli somut bilgilere zaten sahip değilim. Ama böyle çok genel kalamaya da gayret edeceğim.

1) Şimdiki aşamaya PKK damga vurmuştur. Bu, şu anlama gelir: Başka bir seçeneği öne çıkarmak zaman alacaktır. Ustalık, plan, sebat ve perspektif sağlanması gerekiyor.

2) PKK presinden kendini kurtarmayan, oradan gelen etkiyle sürekli perspektif çarpılmasına uğrayan hiç bir hareketin başarı şansı yoktur.

3) PKK'yı izleyen onun kötü bir karikatürü olur. Ayrıca gerçek ihtiyaç ve eksiklik bu değildir. Silahlı bir hareketin kendi gelişme çizgisi içinde gelebileceği noktaya gelmiştir. Başka bileşenler ortaya çıkmazsa yozlaşmış güç kaybedebilir. Burjuvazi bir yandan da silahlı kır hareketini belli bir bölgeye kısıtlayıp, lükal iç savaşla yaşamaya alışı ve onu zaman içinde elimine etme hesapları yapıyor.

4) Biz, radikal kitle mücadelesini yükseltilebileceğimiz bazı kanalları ve dinamikleri yakalamadığımız sürece hep bocalayabiliriz. Buna uygun bir planlama ve yoğunlaşmayı hayata geçireliyoruz. İşçi ve öğrenci yoğunlaşması olan yerler ve özel olarak ta Diyarbakır ve gelecekte önemi artacak Urfa gibi merkezler için mutlaka etüt düzeyinde somutlaştırılmış çalışma ve örgütlenme planları yapmalıyız.

5) KKP'nin Kürdistan'a, Kürt sorununa ilişkin henüz tamamen aşılmamış yabancılığını gidermek, tam bir kişilik kazanmasını sağlamak ve kendini kabul ettirmek gibi bir sorunu tam olarak çözmüş değildir. Sorunun çeşitli yanları vardır: Teorik sorunlar, tarih bilinci eksikliği, Kürdistan'a yeterince nüfuz edilememesi, bağımsız örgütsel yaşam ve gelenek eksikliği, dolaysız pratik tecrübe yetersizliği vb. Nihayet bu sorun bütün bunlarla beraber gelip gelişmelere damga vurma ve kendini seçenек olarak öne sürme becerisine dayanır durur.

6) Bütün bunlar aşılabılır. Ama bence bu işi doğru dürüst kotaracak sorun KKP'liler halletsin ve TKEP'e dayanmaktan vazgeçsin, yoksuz özgüven geliştirmiyor türünden şimdiki koşulların göreli bir doğrusunu saçmalığa vordirmamak gerek. Ne yapılabilir? a) Gerekliyse bazı kadro transferleri gerçekleştirilmeli. Evet, bu görev ve Kürt sorununa bütünü yabancı kadrolar burada yapamazlar. Ama eğer MKürdistan'da gerçekten iş görebilecek bazı kadrolarımızda, çalışma koşullarımızın güçlüğü ve riziko yüksekliği nedeniyle Kürdistan'dan uzak durma eğilimi varsa ve bu eğilime sessiz bir anlaşma

ile teslim olunuyorsa durup düşünmek gerekir. b) Türkiye'nin metropollerindeki Kürt emekçiler ve öğrenciler TKEP'in destek sağlayacağı bir kanaldır. Hem kadro kaynağı olarak, hem kendileri aracılığıyla Kürdistan'da yeni ilişkilere uzanılacak kanallar olarak. c) Aynıısı, Avrupa ve yoğun Kürdistanlı işçi barındıran Arap ülkeleri için geçerlidir. d) Yurt-dışı parti örgütü Kürt tarihi, dili, kültürü gibi konularda ve Kürdistan'ın genelindeki siyasal gelişmelerin izlenmesi bakımından devaalı destek sağlayabilir

7) Bazı grup ve eğilimlerle şu anda aramızdaki mesafe ne olursa olsun, bize bakışları ne gibi eksiklikler taşırsa taşısin, uzun vadeli, sabırlı ilişkiler geliştirmeliyiz. Örneğin ben PPKK'den B. Arda'da dışavuran eğilimi böyle değerlendiriyorum. Ha keza Zeki Adsız grubunu da dikkatle izlememiz gerektiğini düşünüyorum. Kuşkusuz sınırlı ve kendi kanallarımıza dayanmayan bilgilerden hareketle bunları söylüyoruz.

8) Kürdistan'da Türkiye'ye kıyasla daha ağırlıklı olarak silahlı mücadelenin zemini ve meşruiyeti vardır. Kuşkusuz şimdiki şartlarda bütünlüklü bir mücadelenin içinde bir öge, bir bileşen olarak. Bu sorunun üzerinde ciddiyle durmak gerekiyor. Çünkü bizim bakımızdan sorun sadece bir zamanlama sorunu, uygun koşulları seçme sorunu değildir. Bu konuda belli bir hüner biriktirme ve cisimleştirme sorunudur. Üzerinde düşünmeye başladığımızda bu mücadele biçimini nasıl, hangi hedeflere dönük olarak ve siyasal mücadelenin buyruğuna hangi yaklaşımla tabi kılarak uygulayacağımıza ilişkin sorunlar çıkar. Bu sorunları çözmek zorundayız. Ancak, eğer biz radikal kitle mücadelesini yükseltilebileceğimiz bazı kanallar açmadan, bu kanalları işlemeyen bu yola girersek söz uygunsuz çuvalları. Ayrıca bu, sapma tehlikesini de her zaman barındırır.

9) En genel düzeyde bize bir ayaklanma planı ışık tutmalıdır.

10) Yüksek özveri ile çalışmayan, sadece bir propaganda ve ajitasyon grubu olarak kalanların Kürdistan'da ciddi bir varlık olma şansları yoktur.

A C I K L A M A

Aynı süreçte Kürç halkı tarihi ve kültürel gelişim içinde ulus bilincini bir üst düzeye yükseltmiştir. Bir yandan gelişen kapitalist ilişkilerin geçmiş feodal ve aşiretçi yapıları zayıflatarak uluslaşmada yarattığı nesnel etkiler; diğer yandan egemen gerici devletlerin asimilasyon ve terör politikalarının yarattığı ulusal direnme eğiliminin güçlenmesi, Kürt halkının ulusal bilinç ve birlik eğiliminin güçlenmesine yol açmıştır.

Partimiz bu gelişim sürecinde Kürdistan'ı salt sosyo-ekonomik ve politik yönleriyle değil, tarihi, kültürel ve ulusal bilinç yönleriyle de kapsayan bir ideolojik üretimi yükseltme göreviyle karşı karşıyadır.

Yaşadığımız ve içinde yer aldığımız SERHILDAN, Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşının hangi yönde ve nasıl bir çizgide zafere doğru yürüyeceğini büyük ölçüde somutlandıran derslerle doludur. Hem bu derslerin hem de bugüne kadar yürütülen Peşmerge ve gerilla mücadelelerinin irdelenmesi temelinde, temel politik mücadele çizgimizin geliştirilip, netleştirilmesi de Kongremizin önündeki temel görevlerden biridir.

Aynı şekilde mücadelenin bu aşamasında, Türkiye ve Kuzey Kürdistan işçi sınıfının, komünistlerinin birleşik örgütlenmesi çizgisi temelinde örgütlenen KKP'nin önümüzdeki süreçte birleşik örgütlenme politikasını ve Kürdistan komünistlerinin birliğini sağlama görevlerini bütünlüklü olarak yerine getirmek amacıyla, örgütlenmede temel perspektifini ve güncel görevlerini netleştirmek de temel bir görev durumundadır. KKP'nin birleşik parti TKEP ile ilişkisi ve tüzüksel konumu III. Genel Kongremizde ele alınacak önemli konular arasındadır.

Bu temel sorunların çözümüne yönelik olarak, III. Genel Kongre hazırlıkları içinde, tüm KKP ve TKEP organlarının, üye ve aday üyelerinin canlı, araştırmacı bir tartışma sürdürerek hazırlanmaları gereklidir. Kongremiz bu hazırlıklar üzerine temellenen politik ve örgütsel kararlarını somutlaştıracaktır. Bu tartışma ve araştırma sürecine yardımcı olacak; düşüncesiyle, KKP ve TKEP yönetici organlarında görev üstlenmiş bazı yoldaşlarımızın görüş ve önerilerini kapsayan yazılarını yayınlamaktayız.

